ایکیسیده اثر صنع حکیم * هر بری مظهر حسن تقویم
سیله کتمه چیقه کوراول دره دن * اوغروب کج اوایکی قنطره دن
یعنی کرداب کناهه طالمه * قعر دریای بلاده قالمه
فسقك انواعی ملوث چرکاب * رحم الله لمن تاب وطاب
نطق ایدوب بویله او پیر آگاه * ایلدی انلری پر ناله وآه
هر بری واله حیران اولدی * ایتدیکی کاره پشیمان اولدی
نفسی بویله ایدنجه تأثیر * بونلره توبه ویروب حضرت پیر
ایلیوب رهبریٔ راه رشاد * قیلدی تا صوب صوابه ارشاد
طرق فاسدی قیلدی آکاه * بیلدیلر نیدوکنی کیتدکاری راه
بوایکی مفسدی ایتدی اصلاح * ایلیوب هر برینی اهل صلاح
سالك راه حقیقت قیلدی * صانه سك حضر ایدی همت قیلدی
ایچروب نطق ایله آب حیات * اید یجك دفع ظلام ظلمات
ایدوب انلردخی شیخه بیعت * طیب وطاهر چقوب ایتدی عودت
اغلیوب ایلیه رك سینه یی چاك * اولدیلر حاصلی پاك اندر پاك
نه قدر رواایسه ده جرم وقصور * عفوایدر تائبی اول رب غفور
دیه لیم بز ده خطایه توبه * لغو بیهوده ادایه توبه
قصه دن حصه مألنده همان * ایدوب اکلمه کبی بسط وبیان
یازدی وهبی بونی مغنیساده * لفظی بی رابطه معنیساده
ینه اما اوقودقجه ظرفا * کوله رك ایلیه رك کسب صفا
بلکه دیرلر نه کوزل نظم لطیف * یازمش اول پیر جوان طبع ظریف

لفظ ومعناسی عجب ذوق آمیز
نامی اولسه یاقشور شوق انکیز

اصمه التنده ٣٨ نمروده علی رضا افندی مطبعه سنده طبع اولندی
فی ٥ رمضان ١٢٨٦ سنه

مظهر اول عشق صفا آینه * رخ جانا ندر اکا آینه
آدمك اکله ندر صورتنی * صانعك فهم ایده سك قدرتنی
ابله دقتله اکا امعانی * سیر ایدوب انده که حسن وآنی
اوقلم کبی کشیده قاشی * نیجه چکمش کوره سك نقاشی
عشقدر دفتر حسنك ورقی * خط خوباندر انك هر سبقی
خاللر اول ورقه دوکدی نقط * بوقدر آنده بیله سك حرف غلط
سن همان طوغری اوقوا یمه خطا * خوش یازلمش ورق مهر و وفا
زلف جانانه یه کیم اولمز اسیر * او ایدر شاهلری در زنجیر
زنده در تاباید عاشق اولان * جان فدا ایلمه ده صادق اولان
عشقدر نام ویرن عشاقه * چیقرر شهرتنی افاقه
نیجه اثارده قیس وفرهاد * اولنور شمدیه دك خیر یله یاد
بلکه شهرت ویره حیوانه دخی * اکیلور بلبل و پروانه دخی
بی علاقه اوله مز عشق مجاز * باغلنور سالك حقیقتله اوراز
عشق خالص کبی اکسیر اولمز * مایه سی قابل تغییر اولمز
قلبه زانلقله ایدر چوق بیهوش * قلب اقچه کبی قلبن مغشوش
طوغری راهی شاشیران دیوانه * ایره مز وصله دوشر یابانه
ما حصل اولیجق ناپاکی * عاشق پاکك اولورمی باکی
زنده ممکن بلی تحصیل حلال * تازه نك ذوقی قوری سیر جمال
لیك محبوب وکرك محبوبه * سالکی واصل ایدر مطلوبه
عشق پاکیزه اولور هر یرده * یعنی هم تازه ده هم دخترده
اراده اولمز ایسه فعل شنیع * عاشقك قبحی اولور حسن صنیع
بویله در عشق مجازی دره سی * که ایکی کوزلی اولور قنطره سی
بر کوزی دختر نازکتردر * بر یده تازه شوق آور در
ایکیسنده دخی یوق بیم وخطر * کوی عشقه ایکیدر راه گذر
ایکیسندنده گچر غیرت ایدن * طوغری نجه راه حقیقی یه گیدن

اهل عرضی چیقرانلر باشدن ن * باشلرین قورتاره مزلر طاشدن
حدینی بیلسه جزاسی نه جزا * اولورابلیس کبی رجمه سزا
ایتمه بویولده فدا ماملکی * حاصل ایله ملکات ملکی
کیمیا علمیده بیلسه فرضا * ممکن اولمزینه زانیده غنا
درد نسوان ایله اولمه غمکین * آخرکار اولورسك مسکین
حرم غیره نظر عین حرم * باقی حلال زن ایسه اصل مرام
ایتدی زنپاریه چون بویله عتاب * دوندی هم مغلمه ده قیلدی خطاب
دیدی ای ملعبه آرای فساد * نه اویونسك بیلورم هی برباد
یتر انداتمه یتر اطفالی * حاجی یاتمزله ایدوب اغفالی
نیجه بر پیروریٔ نفس خبیث * پاك معصومی ایدرسك تلویث
طفل محجوبك آچرسك کوزنی * کتورسك یره حیفا یوزینی
نه روا دردو شنوب نیجه حیل * کار ناپاکك اوله سوء عمل
ملعنتلر ایده سك اوغلانه * صکره اویدم دیه سك شیطانه
عملك اویله اولنجه هرزه * عرش رحمانه ویررسك لرزه
بن نه حاجت ایده یم شرح وبیان * قبح اصلیسی ایکن عین عیان
زیر وبالا سنی ایلر ایما * معنیٔ عالیها سافلها
مقبلانك کاری دکلدر اول کار * آنده در کاردر البت ادبار
اول نظرباز جمال محبوب * چار میخ ایتمه صقین ای منکوب
اولا کرچه معاتب قیلدی * صکره رفقیله مخاطب قیلدی
طاریلوب ایتمشیکن لوم وعتاب * ینه مشکللرینه ویردی جواب
دیدیکیم فهم ایده سزای یاران * ایده یم مشکلیکز باری بیان
حسن خوبانه کر اولسك مشتاق * پاك سیرتده کرکدر عشاق
عشقدر مائدهٔ روحانی * که انك لذتیدر وجدانی
عشقدر نور تجلی اجلال * روی خوبانده ایدر عرض جمال
سنده اول نورك اولوب حیرانی * نظر پاکیله قیل سیرانی

استیوب رخصت تقریر مقال ❊ اولدیلر طالب حل اشکال
کرچه کشف ایتمشیدی حاللرین ❊ قاله کلمکسزین احواللرین
لیك وادئ تجاهلده همان ❊ ایتمیوب کشف ضمیری علان
دیدی رخصتله اوذات آکاه ❊ عرض ایدك مشکلکزی والله
کوریجك رخصت پیرانه سنی ❊ ارکبی همت مردانه سنی
بیمحابا اوادبسز کیدیلر ❊ قول باطللرینی سویلدیلر
باشلیوب کاه صویوجی زاده ❊ اوبری اولور ایدی آماده
صکره باشلردی قازنجی یکنی ❊ دیه رك پیرم ایودکه بنی
جمله بالاده کچن اقوالی ❊ دخی فاحش نیجه قیل وقالی
ایتدیلر بی ادبانه تقریر ❊ چاره نه دکلر ایدی حضرت پیر
لیك تعلیل و معلل برهان ❊ ایتدی تحریك عروق بحران
حالت وجده کلوب هودیه رك ❊ های شاشقین بونه در بودیه رك
جوش ایدوب جذبه ایله اشك تری ❊ طاش پرخوته دونوب دیده لری
دیدی ای یولسز اولان اهل فجور ❊ باشه چقمز بوره دور ادور
راه عشقه بومیدر طوغری سبیل ❊ که سبیلینی ایدرسز تحبیل
عیبدر شهوته میل و نیت ❊ که اودر خصلت حیوانیت
بویله دنیاده ایدنلر طغیان ❊ اوله مز واصل حور و غلمان
بریول ایتمز سوزیکز هپ کاسد ❊ ایکیکز بر بریکزدن فاسد
فکریکز وسوسهٔ شیطانی ❊ ذکریکز دغدغهٔ نفسانی
نفس اماره یه اویمق نه خطا ❊ هپ انکدر بو امارات هوا
بویله پیرانه نصیحت ایدرك ❊ سمت ارشاده بو یولدن کیدرك
دوندی زنپاره یه باقدی پك پك ❊ دیدی ای اسکی قواق تللی ببك
کار ایدوب ملعنت وسواسی ❊ کشف ایدرسك عورات ناسی
بعض زن قاجسه ده آدمدن ❊ سن قاجر نفسکی نامحرمدن
عقلی ناقصلری اغفال ایتمه ❊ اویله شیطان کبی اضلال ایتمه

(اهل)

اوزمان وار ایدی بر پیر عزیز * جمله دنیا نظرنده ناچیز
منجلی نورکبی شراقی * مرشد خانقه عشاقی
اول سیر سلوکنده همان * ایلیوب جسر مجازی کذران
عارف سر طریقت اولمش * مالك ملك حقیقت اولمش
سینه سی مشرق مهر عرفان * پرتو فیضی جلی اللمعان
هم ارنلر یولنه رهبر ایدی * منزل عشقه ایرشمش ار ایدی
یعنی مانند جناب موره وی * اولیا زمره سنك پیشروی
دل صافیسی محیط اکبر * ظاهر و باطنی عنبر وکوهر
بولوب اول مرتبهٔ تمکینی * قالما مشدی اثر تلوینی
خارق عاده ایدی اطواری * صات کرامت ایدی هر کفتاری
طرفة العین ایچنده بصری * لوح محفوظه ایدردی نظری
بی نوا زمره سنك دارریسی * نی کبی سینه دلردی نفسی
ظرفادن ایدی اهل دل ایدی * کامل انسان دیه جك کامل ایدی
کیندی بونلر او جناب شیخه * رویمال ایلدی باب شیخه
ایتدیلر دستن او پوب عشق نیاز * صانکه ال الدی اوایکی ناساز
ایلیوب بسط بساط ثقلت * اولدیلر وحدت پیره کثرت
اید یجك حاله بی کلفت قال * سبب مقدم بی وقتی سؤال
دیدیلر عشق اوله ای مرشد حق * بولمدق دردیمزه سندن احق
بلی کستا خلق اما سوزیمز * یوق حضورکده اکرچه یوزیمز
بیلوریز جونکه حقیقتده ولی * کیم ارنلرده اولور عفو جلی
بزی قیلدی او امید مبرور * حاضر صومعهٔ عز حضور
ایکی بکر اهزایا اهل رشاد * بزی قیل صوب صوابه ارشاد
کشف ایدوب مشکلمز شاد ایله * خضروش کل بزی امداد ایله
همتك اولور ایسه یار ورفیق * هر مقلد اولور اهل تحقیق
بویله بر طور ادیبانه ایله * طرز و اسلوب حکیمانه ایله

اولقدر دوندیکی باطل کیدیلر ❊ صانه‌سك دور و تسلسل ایدیلر
منع کلیت ایله کبرادن ❊ سلب و ایجاب ایدرك صغرادن
ادعا ایله مناقض اوله‌رق ❊ یعنی هر سوزده معارض اوله‌رق
کاه نقضی ایده‌رك اجمالی ❊ کاه تفصیل ایده‌رك ابطالی
هر بری نفسنی نصب ایلرایدی ❊ آخرك حقنی غصب ایلرایدی
ایلیوب که سنداتی تنویر ❊ که ایدرلردی مرادی تحریر
کاه دیرلردی ادله بدلی ❊ ایتمز اثبات بدیهیٔ جلی
پك مکابرایدی اول اهل فساد ❊ حتی تسلیمده ایلردی عناد
بی وظیفه هذیان ایله همان ❊ منتقض جمله دلیل و برهان
بویله اول ایکی معاند بحاث ❊ ایده‌رك عربده‌لرله ابحاث
طرفین اولمدی الزام و افحام ❊ متمادی جدلیات و خصام
مسئله بویله چتاللنمشدی ❊ شاخ آهو کبی داللنمشدی
ایتمیوب جمع کلام ایکی نقیض ❊ کیدرك بحث عمیق اولدی عریض
مسلسل سوریلوب دعوالر ❊ بویله زنجیر اوله‌رق غوغالر
عاقبت بونلره ده کلدی کلال ❊ بیلدیلر بر برین الزام محال
دیدیلر کیم یتشور بو اطناب ❊ بعد ازین غیری بودر رأی صواب
برعزیزی ایده‌لیم باری حکم ❊ نه ایسه حکمی طوتلسون محکم
بالتراضی ایدیجك بسط مقال ❊ بلکه اول ایلیه حل اشکال
لیك اما که او مختار عزیز ❊ اوله پر عفت و صاحب پرهیز
وحدتنده اوتوره خلوتده ❊ کوزی نه تازه‌ده نه عورتده
اوله آیینه کبی سینه‌سی صاف ❊ رونمون انده جمال انصاف
محو ایدوب جمله هوا و هوسی ❊ آتشه یاقش اوله خار و خسی
التزام ایلیه برطرفی ❊ تا معین اوله بو امر خفی
نه ایسه حق او زمان ظاهر اولور ❊ یعنی مبطل کیم ایسه باهر اولور
اوایکی پرده دربده یدکار ❊ ویردیلر بویله اصولیله قرار

بلورم صانمه صاقن مکرزنی * او بولور بلمدیکك بردوزنی
قوت جامعه لك ایتمزسه وفا * ارامه زمرهٔ نسوانده وفا
سروقامت دیدیکك عشوه زنان * غیره بوی کوستره بی ریب وکمان
کیزلوجه کورملك ایچون او بناشن * چیقارر طشره حرمدن باشن
اجنبیدن بور بنوب صانکه چار * دامن وصلنی تنها ده اچار
بجسه آیینه بجی دکاننده ن * صوره تن آلدره هر یاننده ن
قیر بلور کیم کله کیره حرکت * اکلمش اول حرکتدن برکت
نه اچق کوز او پر افسونلردر * نه باشی اورتلو ملعونلردر
نیچه اوقور یزار از دزمشلر * کو بکی خواجه یه یازدرمشلر
قوجهٔ جادولری وار دز بوکیجی * رشتهٔ سحره دوکلردوکیجی
پابلسون باشلرینه چوملکلر * کید یررلر اشکه کوملکلر
یدی چوق ایله برکشته پلاق * مغز خرطعمه سی بین النسوان
شاخ درشاخ ایدوب نیچه سری * کرکدان ایلدیلر شیرنری
قوج یکیتلر طاقنوب بوینوزی * باش طوقشدردی بولوب تنبوزی
اولدیلر صانکه غبور بغداد * قپوسنده بولنور طبل فساد
بودراشته بیله سن نوع جنون * عقل ناقصلره اولمق مفتون

رفتن هردو بخانقاه شیخ عشاقی

بو ایکی شخص ملامی مذهب * یعنی زن دوست وغلامی مشرب
اچدیلر بحث فسادك بابن * سدایدوب شرم وحیا ابوابن
بلمدی هر بری نه سویلدیکن * ارامزدی سوزینك اردن اوکن
بزی سویلر بریسی دکلر ایدی * دکلینپك طاریلوب ایکلر ایدی
صانکه مطلوبلری اظهار صواب * بی ادبلکاری کویا اداب
بی نتیجه نه اساس ونه مساس * مغلطه سفسطه بی حد وقیاس
سلمیدردیه رلك برهانی * نردبان ایلیه رك بطلانی
اوچ دعوایه صعود ایلدیلر * زیروبالاده نلر سویلدیلر

کیرلنوب کتسه دخی جامه * پاك صوی دیمز او بد فرجامه
منبع ماده ایکن تمدانی * ینه صوروب قوریدر جمدانی
صاقن اول جاهده بولدرمه صیو * اولمسون یعنی یرك قانلی قیو
ایلمه جان ودلك جانانی * سیدك آلوده تردامانی
پارلیان انده زر وجوهر در * صانمه رونده کی نور وفردر
اکثری قاره قوری جادودر * اغزی معهودی کبی بد بودر
قطوسی یاغلودر انکشت صوقار * قلبه مشکی یه تفاریق قوقار
دوزکون ایله یناغن آل ایلر * آلله عاشقن ابدال ایلر
کیجه ایلن قزلی چیقسه اکر * باقه مزسین یوزینه وقت سحر
سورمسه آقلغی چوق مکاره * اریانده اوله یوزی قاره
چاتلورسه دخی ایکی قاشی * بیلکی راستق قاره سیدر قاشی
چوق کالنجکده چیچك بوزغیدز * یوز یازیسی دیدیکی دوزکونیدر
کیردیکی پرده یوزی قاره چیقر * او کیجه ایلکی بازاره چیقر
بوزمه دوزمه قولاغی کبی دلك * چاله قولنجه یرتق کیجه لك
دخترك ذوقی دخی یکشنبه در * صکره قارنن شیشرر دیرکبه در
دونز اغاج قاوونه ممه لر * لغو اولور تازه ترنجم دیمه لر
بکر ایسه شمدی اورتبه نادر * بلکه مضمونده بولمز شاعر
جوغی سجاقه در اولمه غافل * اویله سور تکاری سومز عاقل
یعنی قز قنلغله مشهوره * صیجاغی گچمش اولور ناطوره
سورتر اول مهره زنان انثی * زیر وبالاده مثال خنثی
بیلکه وارنجه طبقه زن نسوان * کیر خر کبی زبقده بیان
براغور اولسه ده الده دکشی * یرتغن دیکدیرز استرسکشی
فرصت کانشی فوت ایتمزلر * طوغری یلق یوللرینه کتمزلر
چقسه صوقاغه اولور پرزینت * که اودر بادئ شوق وشهوت
صاغ اپاق قابیدرای بیهوش * جویرن محکمه لرده پاپوش

(بیلوزم)

اکثری وسعت حاله حسرت * کورر انجق او محلده وسعت
سوزلرم جمله دکلمی وارد * هله بن اکلدیغم پك بارد
مائل اولمه اکا کیم ای عامی * آمنه قونه کوچکدن نامی
اکثری راضیه درهر سخنه * سوزه یاتمقده اویار هر دوزنه
ویریجك باصمه قالب بریمنی * دیر همسان پیش منی پیش منی
آچسه ده عقده سنی شلوارك * قانی ایچینه آقر مردارك
ندر اول شق کریه تبری * آنده ایت بالطه صاپن دوروبری
بولنور نیجه عمل مانده‌ٔ تات * جای معهودی اولمش افضات
باشی اچقلره اولمه حیران * طویلوزیعنی قپاتمه پنهان
اولمه افتادهٔ لغز شکهٔ اب * نام قیپاجی نه لفظ چرکاب
اوچوروب عقلکی اولمه مدهوش * بیلکه اول لانه یه قونمش نیجه قوش
لجه سنده نه بالقلر یاتمش * نیجه قالقانلره قارشو چاتمش
کرمیٔ اب نشاطه حیران * طوتشورصانکه کرجخانه همان
کیرخرکورسه ده ایچی بولانور * دلنی صارقیدر اغزی صولانور
بولمسه خواهشی اوزه یراغی * ذوشر یراول کیجه طاسی طراغی
نصب نفس ایلمش اول اهل سبق * عزل ایدر انلره ایرات قلق
شادروانیه ده سیلابه ویرر * بوشانوب حوضی سنی آبه ویرر
او ایدر ذوقی طقوزقات افزون * عشری ایله سن اولورکن مغبون
بنه طورمز چکراول چکمجه لی * مفلس ایلرسنی چکمزسك الی
چوق سیه بختی قاره یوزلی ایدر * کوزلری سورمه لیجه کوزلی ایدر
نیجه حال کبی ناکامه * طاشیدر بوغچه سنی حمامه
دستی حنازده لردن ال چك * کیدیررلر سکا قانلی کوملك
ایلمه پای محنای بدوش * بو یننه قانمی الور صاحب هوش
نه بلادرچکه سن عدتنی * آیده بر حیضی ایچون مدتنی
اربعینلرچیقران شخصه قیاس * اوله سنك جله کش وقت نفاس

چون خروش ایتدی صو یولجیزاده * اقیدوب طعنه‌یی بو مجراده
یعنی حفظ ایتمدی اب روییی * صمان التنده یورتدی صوییی
بو صوق سوزلری قیلدی اطناب * صوی سرد اولدیغن ایتدی اشراب
باشنی صالدی قازنجی یکنی * صانکه طوقاق ایدی هر بر سخنی
یلتوب بورنی غضوبانه ادا * دیدی ای بد نفس وزنه صدا
زن پرستك یالیمی الجقدر * خذله زمره‌سنه ملحقدر
صغانوب ایتمه بو یولده تك پو * یاقیشور بالدیری چپلاقلره بو
اولور البتده جوان مرد غیور * ارقه‌سی یرلره کلمشدن دور
زنه میل ایلدیمی اسکندر * ایتدیمی ارلکنی محو و هدر
زن طبیعت سفهادر مردود * میل ایدر حسن ایازه محمود
الدادوب آل ایله جوق انسانی * قوری اغاجه سوررلر قانی
حذر ایله صحبی لیلالردن * اولمه مجنون کبی اوسودالردن
اولکه شیرین لبه فرهاد اولدی * طاش دوکن برقوجه ارغاد اولدی
اواچق اورته قپویی قاقمه * چتلامش تخته‌یه اکسر چاقمه
اولمه کیم اویله قپوده دربان * انده باش کوستره نیجه عریان
خواهش کیر ایله در رفتاری * التونه دائر اولور کفتاری
سوزلرین ایلمه طوطی دیو کوش * بشقه قوشدر دیلنی بیلدیکی قوش
برایچم صو ایسه ده الدانمه * ماء مستعملی طاهر صانمه
کرتنومند ایسه ده ایتمه پسند * ماریه لحیه‌در البتده کزند
کوبکی اولسه ده فرضا فنجان * کورینور چتلاغی التنده عیان
طوته‌لم بعضیسی یان یانجقدر * نیلیم ادی ینه قانجقدر
آیك اون دردینه بکزرسه ده کر * کیجه یاصقونله طوتلمق نه کدر
بن بکنمم هله زنپاره‌لکی * بویله هب ایشلری یوزقاره‌لکی
کیجه خرسزلغیدر کارلری * چالشور اشمغه دیوارلری
سورمه‌لی چشمه ایدر صانکه نکاه * سرمه‌دان کبی اولور بخت سیاه

(اکثر)

قوشی قوش ایله ایدرلردی بو صید * عارقیادی جکر اول لاقید
بعضی کره دیدی جوق بی ناموس * بو کیجه اولدی قضیه معکوس
دومتاعك اولوب آلش ویریشی * اوروب اندازه یه ایتدکده کشی
بولاشوب بویله نیجه هیرهٔ خبیث * پاك دامنلری ایتدی تاویث
حیف اول مغلم بی ارامه * که دوکوب یوز صوینی حمامه
صبحاغم بجدی دیودلاکه * سوینور کلخنی ناپاکه
بربراوغلاننه هم قوشغه باش * پیکه سنده اوتورر تابه تراش
قوریوب اغزی ایدرکن ابرام * توکرکی قالمز اکر ایتسه ده رام
یوتقونوب کوکسی همان کورلیه رك * بلغمی اولسه مزاجم دیه رك
بولیوب ایوه لعابن درحال * درد ضیق ایله چکر رنج سعال
بویله مدبر اوله رق اخرکار * صاوصه جیلقده و بررکاره قرار
کوزلری یارلیه رق مومکبی * اویانق تابه سحر بومکبی
طولاشور کیجه یتاقدن یتاغه * باته رق یعنی بتاقدن بتاغه
یه طیا چیلق ایدرکن کیدیلر * طویه طویه نه طیاقلر یدیلر
ماحصل طوغری یولی ترك ایتمه * صاپه در بودیو طاغدن کتمه
وارایسه انده کی اجرای مذاق * قیو بلغمله لزو جتلی بزاق
الت تنقیه دن ماصوره * نه روا در طوقنه باسوره
اولمز البتده سزای تحسین * هیئت دم بهوا سر بزمین
خنفسا طینت ناپاك اولمه * سورینوب اویله یره خاك اولمه
چاه حشکك دیدنه بك طالمه * قوریدوب اغزیکی صوسز قالمه
ریح بدرائحهٔ ضرطه کشان * ایدر افساد دماغ سامان
ندر اول خوشهٔ قبض لینت * اویله مردار صفایه لعنت
الحذر ایشلمه اویله عبثی * جیقر البتده صوکنده حدثی
قتی ترس ایشدر اکا ایتمه هوس * ترسناك ایشدراه کزندر ناکس

درطعن زنان وزن دوستان

شکل مخروطی دیوا ایتمه ثنا * حقهٔ بلغمی اکدرمه بکا
اواسه ده بوکاوسمروش کریسی * هرقاطر پوشته دیمه کنج اریسی
طفل ایکن او بنایه جق امرداولور * صقالی بتسه اویونی بد اولور
هفته ده اولمز ایسه ایکی طراش * قلاری فورچه لنور باشنه طاش
طوتدیرر چهره سنه اوستره یی * یولنور بولمسه جنبستره یی
حسنی بووجهله بولسه پایان * حسن تعبیری ایله مغلم یاران
اوییقلا نسه خط آوردیرلر * نه خطا مشکه ده بکزردیرلر
اویله بورمه بیغه دیمك خط * خط بطلاندن اوله بلکه غلط
او یولوق قاشلر اولنجه پرمو * یاقشورمی که دینه چار ابرو
حلقه سنده دخی موی اولسه عیان * قیل بتر چشم غلامیده همان
کوریجك طوربه صقاللی ناکاه * عجب انلرده ایدوب استکراه
نفسنه ایلیه رك لوم وعتاب * یوزینه باقمه ایتزمی حجاب
بعضیسی یاپمه یکیتلکده صتار * اردنه طوقنانه پشتواتر
قبه طایی کبی مردانه بقر * عملرا ول قبه کونکاهه چقر
ایتسه ده قبضه یه دلکتازه بجاق * الی خنجرده ینه صانکه قوچاق
صاغریسن ایلرایکن تیغه نیام * سل سیف ایتمکه ایلر اقدام
بیلور یز یوصمه کسم نیجه اتاق * یطغن جیقدی دوشندکده یتاق
چوق لوتدانه اداقاشی کمان * ایلدی یفتره سن تیره نشان
صوقیلوب کیرمه که اویله هیرزه * حلقه سندن کچه دائم نیزه
هیز درالدن اله کچمشه نام * اصل معناشیده طاس جام
جوغینك شوقی می تابه دوشر * عالم آبده کردابه دوشر
سیرزه جق مرتبه ده مست اولیجق * بقلوب اورته یره پست اولیجق
دوشنوب کیفله میدانده قالور * اوسته لر مقعدنك نقشن آلور
کاهیجه عاشق قوشبازندن * یوه سن یابجی همر ازندن
کندیده جفت اوله جق قوش استر * قوشنه بردیشی بایقوش استر

شماررسه اوره چوق سله شمار * غیری جکدکلر یکی ایله شمار
رام اولوب یاتسه ده کاهی سوزیکه * توکور رصکره دوزده یوزیکه
آجسه ده دامن وصلن مکتوم * خلق ایچنده ندراول ضرب وشتوم
تك همان بنمه که سن اویله آته * اکسه سندن وارانه جفته آته
جوغیده اسجدمن هدهداولور * باشنی قویمغیچون یرده بولور
سیم تن اولسه ده اکثر محبوب * آلتنه آله وبرن زر محبوب
تنی فسدق کوزی اولسه بادام * بنه فندقجی اولور نیجه غلام
پك اینانمه دیسه ده اسم امین * که سکاخائن اولور غیره قرین
بعض ناپاکك آدی طاهر اولور * صکره مردارلغی هم ظاهر اولور
طوته لم برده ایدندك مخصوص * حفظ اولنمازیله سنکم بو خصوص
سن کوروب ایشی کیدنجه حرمه * صغانور خدمته طورمز خدمه
قاپله سك جقشوره سمور سیاه * آجیاور غیره اوقارصق کونکاه
پرده سی صیرق اولان بی پروا * هرقو چاقده یاته طنبور آسا
یعنی قویرق صلار اول امرد شاب * طوغریدرقو یریغنی نیچه کلاب
مار ماهی یمه دیم دیرسه یلان * اقدی سوراخنه جوق قاره یلان
کاهیجه راست کلوب آلت سخت * یرلری طرملیه اول بی بخت
ایچنه قان اویو شوب اوله روان * دم باسوروش اولدمده همان
قریلوب ضربی ایله قیتانی * بوزوکی آجیله فهم ایت انی
صکره بد چهره مخنث کورینه * ابنه رنجیله ملوث کورینه
مائل شاهد بازار اولمه * صاتیلق کونه حریدار اولمه
صانکه زنبیلیدر اول اصمه سرین * طاغیدر خلقه انکله تعیین
اکسه سندهء سور ینور چوق طالب * چیقراوسته کیم اولورسه غالب
بیله سك اردآنکی پاکدر آز * قیلمه ناپاکلر ارد نده نماز
کرچه کیم اوچقوری اشلنمش اولور * چاقشورك ایچی چرشلنمش اولور
روبرو اولمغه چونکم یوزی یوق * دونراردین که کیروده کوزی یوق

ملكت رومده هم شاعرلر * اهل دل پيرلري ماهرلر
ايليوب وصف جوان تازه * ويرديلر عالمه جان تازه
شوخ نوخط كبيدر هر ديوان * اولدي شيرازه سي خط خوبان
حيف آنجق ايكي رسواي قديم * بري بو نظمي يزان برده نديم
شعريني زن كبي ايتدي مدخول * اولدي گفتارلري نامقبول
بدو يدر شعراي اعراب * انلره يوق بو محلده اعراب
ديه رلك ليلي وسلمي وسعاد * ايدرك چولده قره قزلري ياد
گوش ايدوب نغمهٔ ناساز قوال * سويلشلرسه دخي بعض موال
انده مردانه ادادر نادر * كيمي خنثي كيميسي خنسادر
نه بيلورچولده گزن قاره عرب * سيم تنلرله ندر عيش وطرب
اوروه نامنده هم بعض فرنك * ايتدي كالاكلامن بدرنك
سنده دوش اولمه دونوب افرنجه * اوفرنكي كبي كافرنجه
اول كه افتادهٔ چاه زن اولور * آب كشلر كبي تردامن اولور
اولمه چيفته قوشيلوب تخم افشان * كاوسر كشتهٔ حرث نسوان
همسر شوخ جواندر سربست * متعهد رباصيلور زنه پرست

﴿درطعن محبوبان ومحبوب دوستان﴾

بويله محبوبلري وصف ايدرك * ره نارفته يه طوغري كيدرك
قيلدي زنبارهٔ معهوده خطاب * سرزنش كونه ايدوب بويله عتاب
باشنه قاقدي قازيجي يكني * قحبه لكدر ديه رك ميل زني
بحث جاريسني حسب العاده * گوش ايدوب جوشدي صو بولجيزاده
بولانوب كوكلي كوزي خيره لنوب * صانكه طاشقين اقدرق تيره لنوب
ديدي اغزي كوپروب چاغليه رق * هرسوز بنديني خوش بغليه رق
بيلورز بزده چوجقلر خويوني * اوينادر عاشقه عاشق اويوني
انلري مشكل اولور يوله قومق * يه چلك اوينامق استريه چومق
پك ايو جلوه لري سوككدر * دخي اعلا كرمي دو ككدر

(شما)

بویله نوخطه اولان عاشق زار * مسك اهوسنی ایتمزمی شکار
اله کیردکده همان اویله جوان * فرصتی وصلتی فوت ایتمه امان
طاش یاتورکن بولیجق طوشانی * بص یتاغنده قاچرمه انی
فهم ایدن درددل عشاقن * پك هلاك ایلیوب مشتاقن
سوزه یاتمز دیوایلرسه ده ناز * چکر پرسن بنه تنهاجه نیاز
بریالك یوزلی اوجاقلی محبوب * یاقسه ده جانی فنعم المطلوب
شمع وپروانهٔ درخاطر ایدوب * شوقله راه فدائی یه کیدوب
یانه رق اتشکی سویلیه سك * دوشدم ایاغکه رحم ایت دیه سك
خوش کلور عاشقه بوسوزوکداز * سینهٔ روشن ایدر بویله نیاز
یه اوقالیوبجی کسم فرمنه لی * صرمه پرچملی اوسیدی کوزه لی
سیم اینیالنی اینسه بمیان * کورزن البته اورلمازمی امان
تازه نك جمله سیدر جان جهان * هر بربنه اوله جانم قربان
هر بری قاقمه ایلکدر کویا * طبوغندن یوقاروسی سرتاپا
مستدیر اولدیغی شکل احسن * بیلنورهند سه دن فهم ایت سن
برقیل ایله چکراول موی میان * یان یانه ایکی کمش کوه کران
کوسترر ایلیه رك غنج ودلال * نیدوکین صنعت اجراثقال
نه صفا کاهدر اول قبهٔ سیم * قارلی طاغلرکبی براق وجسیم
اکاهر پشته اولورمی مانند * طومالیج طاغیدر اول کوه بلند
اندهچونکیم عظمتدر درکار * اولسه شایسته اکرکارکبار
نذراول ایکی پیازلاله * غنچه سی الده اولورزاله
تازه ممدوح جهاندربیله سن * مطلب پیروجواندربیله سن
حضر اربابنه حاضر حضری * اهل اسفاره رفیق سفری
شعرای عجم اسا رندان * خوش دل خوش سخن فرزندان
هر بری املك سخنده سرور * سر بسر ایلدیلر مدح پسر
عار ایدوب ایلمکه دختریاد * بکری مضمونده ایدرلرایراد

سیم ساعدله قد حکار اوله هم ❊ مزه‌لر لعل شکربار اوله هم
موسقی دان اوله هم خوب صدا ❊ بو سلسکده ایده آغاز نوا
هب اصولیله اوله صورت کار ❊ دل عشاقده قالورمی قرار
باشلسه بستهٔ زنجیره اکر ❊ زلفنده اوله صبا در چنبر
اوآچق باش کوزلی کبی جوان ❊ تاب سرکرمیٔ ساغرله همان
طاغیدوب پرچمین اولیسه طال فس ❊ صانه سنکم طاغیلور ملکت فس
کیفله رقص ایدیجك اول مهوش ❊ چنکیٔ زهره‌یی ایلر دفکش
طبله پرچم سوریجك بزمه قدح ❊ باشدن اشمزمی اودم موج فرح
ایچه سن آتش عشقیله شراب ❊ سینه‌لر سیخ محبتده کباب
قورلنوب هم عرق پرتابه ❊ دلدن آتش ویره سن اول آبه
شویله جوش ایلیه کیم عالم آب ❊ اوله سنك لجهٔ ذوقه غرقاب
اویله طوفان ایده کیم بوس کنار ❊ موجهٔ شوق اوله مز بحر تبار
مست اولوب چاك ایده پیراهنی ❊ اوپه سین سینه‌سنی کردنی
سینه آیینهٔ بللور کبی ❊ کردن سیمی ایسه نور کبی
عالم نورده کلمی بو صفا ❊ چکیلور کاهیجه ده اینسه جفا
بویله نورسته نما تازه فدان ❊ اولوز البتده عصای پیران
طفل ایکن اینسه کهی جور وستم ❊ بیلیوب شیوهٔ آیین کرم
اولیجق بالغ هنکام وفا ❊ بالغا ما بلغ اولمزمی صفا
کوریوب شاه لوندانه ادا ❊ اوله عشاقی اودم شاهه کدا
طاش دیکه سینهٔ عاشقده اکر ❊ نازیله چکسه مجوهر خنجر
ورق رویی اولیجق نوخط ❊ خال مسکینی ایدر طرح نقط
نور دریاسی اولوب موج آور ❊ چیقارر سوی کناره عنبر
نیدوکین بیلسه اوخط مشکین ❊ دوشرردی کوبکن آهوی چین
کرد پیمانهٔ لعلنده همان ❊ خط یاقوت اولور صانکه عیان
تروتازه کوزینه چار ابرو ❊ چار باغ ایچره مثال شبو

استمز غازه وحنا وخضاب * رخلرین کل کل ایدر رنك حجاب
دیده لرسرمهٔ قدرتله سیاه * غمزهٔ شوخی سیه مست نكاه
بازی ئنیزهٔ توك مژكان * نه یماندر جكره اوینار امان
وسمه دن تیره دكلدر ابرو * قلم صنع آلیهیدر او
زیب مشاطه میدر نقطهٔ خال * بنی سو یلتمه بلورسن بونه حال
زن کبی یاپمه میدر حسن صفات * انادن طوغمه کوزلدر بالذات
چكه كورسینه یه هر محبوبی * كیم قوماز قوینته ذر محبوبی
طفل ایكن قاشی كبی اوله هلال * بدر اولور وار بچق اون درد نه سال
برجوان قاشی صارق باشنده * بو یله اون درده کیره باشیده
اوله برعشوه نما یاشالی * جامهٔ نازی سرا پاشالی
دینسه سمور سیه مو در بو * جنبشه یاشلیه طرف ابرو
سینه سن آچسه كراول سمین بر * صاله قویر قلرینی قاقلر
آنی جلب ایلیه سن برتقریب * ایلیوب خاطرینی كل كبی طیب
كزه سن هرچنی دست بدست * شیوهٔ قدی ایله سر وشكست
صاریلوب آه افندم دیه سن * آنیم سر وبلندم دیه سن
اوجكلدیجه سكا شوق كله * پوسه ویرمزسه دخی ذوق كله
كاشكر لبلرینك دشنامی * ایده شرین ذهن ناكامی
بو یله برشوخله زورقچه سوار * كاهیجه ایلیه سن سیر كنار
اوله رق كردننك حیرانی * ایده سن یعنی بوغاز سیرانی
چیقه سن زورق عیشك قچنه * چكه سن كوك صوده كورفز اچنه
او توره یانكه او ماه لقا * سیر مهتاب ایده سن بی پروا
باغ وبستانه ده چكسك آنی * بوزمیه كیفكی سر بستانی
جام عشرت اوله هم آماده * ویره سك خرمن حزنی باده
بزمه رونق ویرهٔ جام كلرنك * برطرفدن ایده مطرب آهنك
رنك میدن یكا غی كل كل اوله * غنچه آسا آچیله بلبل اوله

﴿ در وصف محبوبان دلستان ﴾

بو يله جوششله صو يولجى زاده * ايليوب وصف صفاى ماده
بو صولرده ايدوب ايراد كلام * قيلدى اجراى مذاقن افهام
كرچه كوش ايلدى خواه ونا خواه * طبعى اما كه ايدوب استكراه
سوز ينى ديكدى قازقجى يكنى * چاقدى يرلى يرينه هر سخنى
ديدى اى خانه خراب كب زن * ره سيلابده ياپمه مسكن
مرد اولان ايليه مرده رغبت * شخص نامردة سزادر عورت
بونى نه غيرى يه نه بندن صور * تازه نك ذوقنى سن زندن صور
بر دلى قانلى كوزل محبوبه * عقلن الدرسه اولور مجذوبه
آچيلوب اوتمه ديغك مشهوره * كشف عورتله اولور مشهوره
بكرى مدح ايتسه دخى بربانو * ديركه پاكيزه قزاوغلاندر بو
نوجواندر بيله سن جان جهان * عاشق پيرين ايدر تازه جوان
نو نهال چمنستان جمال * غنچهٔ تازه رس باغ وصال
دل ويرن اويله كل مستازه * كلشن عمرينى ايلر تازه
نى سوار ايكن الورميدانى * رخش پرجنبش حسن وآنى
طفل ايكن نازيله مكتبده ايدر * سبق مهر ووفايى ازبر
پدر ومادرينك بركيدر * لانه سنده بچهٔ بلبليدر
بد نظردن صقنورلر آنى * حفظ ايدوب صانكه بدنده جانى
يعنى هر كيم ارايوب كنج بولور * دل ويرانى پر كنج بولور
دختر اولورمى بسرله يكسان * يوقيدر انده عيوب ونقصان
تازه مشاطه يه محتاجميدر * رونق حسنى قره صاچميدر
مشك اوتى پرچمى صانمه حاشا * طرهٔ زن كبى يو سكللو بلا
حسنى آرايشى زيورله دكل * عاريت جوهر ايله زرله دكل
ذاتيدر جوهر كان خوبى * پاك كوهر بيله سن محبوبى
كوشى ازادهٔ قيد منكوش * ايدر افتاده لرين حلقه بكوش

کورینور سیم وش اول جسم لطیف ✻ پنج ونا به دوشـه حیرتله لیف
عنبر و مسك کبی هر موینی ✻ عطر ناك ایده کل خوشبوینی
شمـهٔ طره سی ایله حنـا ✻ اوله برغالیـهٔ عنبر سـا
یاقوب اول زلف عبیر افشانه ✻ چاك چاك اولسه عجبمی شانه
کل روینی عرق افشان اوله رق ✻ جابجا ژاله سی ریزان اوله رق
جامکانی ایدیجك صکره مکان ✻ بوس لعله بوله شربت امکان
عارضن سـیر ایدوب اویله پرتاب ✻ دوکیله صاچیله شوقیله کلاب
کینوب جامهٔ زرکاریسن ✻ الـتی برمق شـالی بلد اریسن
اولوب آینـهٔ سیمه نکران ✻ حسننه کندوده اوله حیران
آب وتاب ایله ایدنجـه دعوت ✻ سـینه ده شـعله لنوب کرمیت
یعنی ایشـلرقزیشور کرم اولیجق ✻ پنبه لرکبی تنی نرم اولیجق
سن اکا یلواروب ایتدکجه نیـاز ✻ او سـکا ایلیه صد شـیوهٔ ناز
دیه بیك درلو کرشمه ایده رك ✻ نابجا ایشـه کرشمه کیده رك
اوله هر جنبشی بویله شـیوه ✻ دختر اولمزسه ده اولسون بیوه
بویله جنبشـلره آغاز ایدرك ✻ کوله رك اوینارق نازایدرك
اوتوره کاه چیقوب زانویه ✻ چکه سن کاه یتقوب بهلویه
نافه دن چاك اوله کل پیرهنی ✻ کوره سن نیدوکن اول سیم تنی
بر سیمینی مثال بلاور ✻ اچیلوب پازلیه ماننده نور
ایلیوب عکسـکی انده سـیران ✻ قاله سن آینـه آسـا حیران
یعنی کیم بیلمیه سن سـینه سیمی ✻ یوخسه صافی کمش آینه سیمی
جامه خواب کیروب اویله مهتاب ✻ صبحه دك دیده لره کیرمیه خواب
کله آغوشکه اول سیمین بر ✻ سینه بر سـینه اولوب زیر و زبر
الامانم کسـدك امان دیه رك ✻ کهی خانم کهی جانم دیه رك
اوله سـن یك تن یك پیراهن ✻ براوله ایکی کوکل ایکی بدن
بوندن اعلا اوله می ذوق وصفا ✻ حیف ای مغلم بیچـاره سـکا

لذتن شرح و بيان ايليدم * طوداغم چتلار انى سويليدم
بر يره كلسه دوبرك كل تر * عينى اول شكل دلارايه دونر
زير دامنده او ورد تر در * ساقلر شاخ كل احمردر
اويله شاخه قولنى كيم صالمز * بو ينده كيم اوكناهى المز
كوريجك التون اولوق شلوارى * اولور آب دهن البت جارى
چوزمه ده اولسه كشايش دركار * آچيلور بند طلسم اسرار
يوريسه ناز ايله اول نور بصر * پاينى چشم دل وجانه بصر
صالنوركن كوره سن شيوه لرى * او يله رفتار ايده مز كبك درى
ناز ورفتار ايله اوسيم اندام * اوليجق عازم سوى حمام
عاشق كرم درون پرتاب * اوكينه چكمكه ايتزمى شتاب
كه سبكروح ايدوب افتاده سنى * يوكلدر بوغچه وسجاده سنى
واروب اول عشوه كر نازوخرام * اولسه تاب افكن صحن حمام
كوريجك مقدم فرخنده دمن * سيم نعلين او يوب اول قدمن
جوش ايدوب ذوق وصفا ايله همان * صو دوكه ايغينه شادروان
صو يونجه كوره سن نور كبى * پارليه سينه سى بللور كبى
اوله كلپوش او پريشان كاكل * زير زلفنده قالوب اول رخ كل
كورينه يعنى اوزلف كلپوش * دل سودا زده وش خانه بدوش
اوله كرمابه دخى حيرانى * ايده صد ديده ايله سيرانى
موميانه صاريلنجه ميرز * نره يه ستره اولور بلكه سزر
كو بكن اچسه كوبك طاشنده * عقلى قالماز كورهنك باشنده
او پرى خلوته كيرسه عريان * بايلوز اوستنه كورسه انسان
بوس ايدوب دستنى طاس سيمين * د ير بو قورناده بنم اهل يمين
چشم عاشق كبى جوشله همان * لوله لر جمله اولور كرم روان
صچاغى چكمشه بكزر كو يا * سور نور كيسه نزاكتله اكا
از يلوب شوقله حددن افزون * اريده جانى مسكى صابون

(كورينور)

دو کیلور کردنه طوب طوب کیسو ✻ یاسمنلکده مثال شب بو
بو یانوب عنبر و مسك و عوده ✻ عطر شاهیلر ایله آلوده
ایلسه اختر الماسنی بند ✻ زلفی تایلدزه آتمزمی کمند
تار کیسوی بهم پیوسته ✻ رشتهٔ موی میانه بسته
زیب منکوشی اولان دردانه ✻ دلنور رشکله اول رندانه
کوپه لر شعشعه لی جوهر در ✻ کوپه کوندز کورنور اختردر
لب لعلندن ایدوب شرم وادب ✻ خاتم لعلی قزارسه نه عجب
رشك کلنار ایدی اول رنکین لب ✻ میوهٔ جاندر اوسیب غبغب
بکری غنچه دهنیدر کویا ✻ پك آچلمز ایدرك شرم وحیا
یه او دز حقهٔ یاقوت مکر ✻ بوسهٔ لعل لبی کلبشکر
بند کردانده کی الماسی همان ✻ کردن صافی ایدر پرلمعان
طاشیمدر بغری او جوهر کرك ✻ نیجه صقمش بلن اول عشوه کرك
بلی نازك یاقشور بلداری ✻ کمر آسا صارلیدم باری
قول صاروب یعنی قوجوب اینجه بلن ✻ کل امان کل دیسم ای تازه کلن
دستخوش ایلیه رك پستانن ✻ اوخشه سیدم صقه رق هریانن
ساعد سیمده دستینهٔ زر ✻ که ایکی باشی سراسر جوهر
طوتوب اول ساعدی دردست ایتسم ✻ دستنی دستمه السم کتسم
ال اوزاتسه او زلیخای زمان ✻ چاك اولور دامن صبر وسامان
آه او عناب کبی پرمقلر ✻ دل خونین جکری طرنقلر
کسمه لر لهندر اول کس ممه لر ✻ الیکی چك آبو جانم دیمه لر
ایکی پستانجه ایله سینهٔ صاف ✻ بکزه مزمی اکا حق الانصاف
که قونه ایکی ترنج تازه ✻ سیمدن بر طبق ممتازه
یه او فنجان کوبکی کیم واویلا ✻ کورن آدم دیه ایوا ایوا
اهل دردك یوره کن اویناتمش ✻ هب کوبك بوروسنه اوغراتمش
چاك پیراهن پیوستهٔ ناف ✻ آچمم اشاغیسیدر کزلو شکاف

هر بریسنده لطافت بشقه * جنبش ناز ملاحت بشقه
کرمیٔ جلوهٔ نازندهٔ وم * بومشا درآدمی ماننده‌ٔ موم
اوساقز قزلرینك فستانی * پورتقال کبی صقر پستانی
بیلورم جمله سنك لذتنی * چکرم جمله سنك حسرتنی
سورم جمله زن ماه وشی * بلکه کرمیت ایله هر حبشی
اولسه شایسته غلام دربان * برقز اوغلانه هزاران اوغلان
وقت وصلتده جفا ایتمزلر * سنی محروم صفا ایتمزلر
ایکی باشدن او محبت او صفا * صاره‌سن سینه‌یه قت قت نه صفا
ندر اول کل کبی رخسارهٔ آل * ورد رعنا ایسه‌ده عال العال
زرد رو اولدی کوروب التونی * عاشق آسا اوروح کاکونی
پرتو انداز اولیجق رخساری * پارلدر البسهٔ زر کاری
قاشلری قنطرهٔ مسك ختن * غمزه‌یه طوغری کذرکاه فتن
که اودر جامع حسنه محراب * قبلهٔ دلشدکان بیتاب
او سیه کوزلر یکیم سرمه‌لیدر * پوس ایدوب کوز کوره یوز سورمه‌لیدر
برباقشله نه نزاکتلر ایدر * قاله کلمزنه اشارتلر ایدر
کورسه مجنون نه باقشلردر بو * چشم آهویه دیمزمی یاهو
ایدوب اول چشم سیهکاره نکاه * کوره‌سن نیدوکنی نور سیاه
مژهٔ تیز ایله اوچشمی سوزن * جانی دلمزمی مثال سوزن
صانکه طوب ایکنه‌لر اول مژکاندر * صاپلنوب جان اوینه پیکاندر
خالی بن آکلمدیغم عنبردر * سوزش سینه اکا مجمردر
جابجا کردن بلاور اوزره * صانکه فلفل قونه کافور اوزره
ایلمش مرغ دل نالانه * طره‌لرله آنی دام ودانه
سیر ایدن آه او معنبر خالی * درد سودادن اولورمی خالی
زیر کیسوده بنا کوشی همان * صبح وش پردهٔ شبده پنهان
جبهه‌سنده او سیهٔ کاکلر * صانکه طاقش باشنه سنبلر

ترزبانلقله اولوب آماده * اغزینی آچدی صویوجی زاده
عادت جاریه سی اوزره همان * اوله رق سوی مباهاته روان
ایتدی چوق صوکتورب هر دره دن * وادیٔ مدحته اجرای سخن
دیدیکم هر کیجه اولمازمی عروس * ذوق ابکاره اولنلر مأنوس
حسن وآنیله اوربات جمال * زیب خلوتکه آغوش وصال
برقع نازینی اجدقده سزا * یوزکورملکی ویراسه دنیا
اویله جانانی ایدن مونس جان * دار دنیاده بولور حور جنان
انلر آهوی حرم پروردر * صید بیکانه یه مشکلتردر
صاقنور کندویی نامحرمدن * صانکه پریدرکه قچار آدمدن
خانه ده کنج نهاندر انلر * جوهر عصمته کاندر انلر
حورعین اولدیغیچون عین همین * قرة العین کبی پرده نشین
قفس اردنده او طوطی قوشلر * سویلدرسك نه شکرلر جیز
هب او طوطیلرك آینه سی وار * یعنی بللورکبی سینه سی وار
جامدن طشره ایدنجه نظری * کورینور شیشه ده ماننده پری
میل ایدر دختر طبع موزون * خوش کلور مشربه بکر مضمون
هم کحیلانده دخی ذی قیمت * مادیان نوعیدر ایله دقت
ماده مقبول اولیجق حیوانده * قیمت اولمزمی زن انسانده
شمس ایکن اشرف انجم کردون * اولدیمی رتبه سی تأنیث ایله دون
کوپه لی برقزه بکزر جوزا * فلکی حلقه بکوش ایتسه سزا
زهره در دختر پرناز فلك * بزم علیاده نواساز فلك
نیجه انکار اولنور حسن زنان * توأم مهر ایکن اول عشوه زنان
نه صفادر که اوله برآدم * کمسه نك کورمدیکینه محرم
شیوه کاران جواریٔ حسان * سویلیوب هر بریسی بشقه لسان
صاحبن کندویه افکنده ایدر * بند ایدوب طره سنه بنده ایدر
هر بری بشقه دیارك کلیدر * هر بری بر چمنك بلبلدر

بریسی صاووصه باشندن فرضا * غیرینك اردینه اولوردی بلا
کاهیجه قوکشو قپوسی دیدرك * کیزلوجه اردقپودن اشلیه رك
دولاشوب یعنی پس دیواری * ایتدی جارجنبه آزاری
کورسه برکنبد نوبنیادی * دنبه یادیله ایدوب فریادی
چوق کمش قبدلره چیقمش ایدی * یلدیکی کبی یاپوب یقمشیدی
اولیجق صاعدکوهو پشته * یوریلوب قالسه بزردی پشته
اینجه بیلدن طولاشوب بی پروا * کوه بلاوره چقاردی کویا
هردم اولوردی مشام جانی * بوی ریح جبلی نعمانی
تازه نك اوچه دن اول یدنی * پوس ایدردی اوطه ده مقعدنی
ایتسه قوپرق صاتلان سوقه کذار * حاضر ایلردی صیرمه قنطار
کاه الت اوست اولوب اوغلان ایله * ذوق تحتانی و فوقانی ایله
کوه دلال ایدی سربازاری * که دکش کاه طوقش ایدی کاری
مختصر حال جناب لواط * بو ایدی صانمه که یازدق افراط

﴿ ملاقات هردو واغاز کردن کردن محاوره ﴾

آیشته بوایکی فصاحت پیشه * بدسرشتان فساد اندیشه
هربری بشقه طریقه پویان * بری عامه بریسی خاصه روان
بویله ضدین ایدیلرمشربده * یعنی کیم هربری برمذهبده
کاهی اما اویکی ضد عنید * جمع اولوب ایلر ایدی کفت شنید
ینه برکون بولشوب بریرده * آچدیلرروی حیادن پرده
پیش و پسدن ایدوب آغاز سخن * اولدیلر پیشرو اهل فتن
فکر توضیح ایله مطلبلرینی * قید ترجیح ایله مذهبلرینی
چکدیلر نیجه دلیل بی عقلی * طی ایدوب شرم وادبله نقلی
خرده دانلر کبی اول خردان * حسن وقبحا یلدی عقلنجه بیان

﴿ در وصف زنان عشوه زنان ﴾

بحثی کتدکجه چتاللندیره رق * طاتلی تعبیر ایله باللندیره رق

چقوردن بوله جق مغلم ایدی ❊ کلخن سینه سی پك مظلم ایدی
یاد ایدوب انده کچن هنکامی ❊ هیچ اونمزدی چقور حمامی
اولدی هم ادرنه ده کرم الفت ❊ ایدوب اوغلانلیده ذوق خلوت
سوربنور وار بجق اول حمامه ❊ نیجه دلاك سفید اندامه
پشتمالن چوغی فوران ایتمش ❊ چیقروب طشره یه عریان ایتمش
بر براوغلاننده اینسه دلکی ❊ دیردی اوپسم شوکشدن بلکی
هفته کچسه کوزینه انسه تراش ❊ تازه سن بولماسه اورماز ایدی باش
کورسه باشطرده ده برسیدیٔ خوب ❊ باش اورردی اکاده اول منکوب
کورکین چکمك ایچون روزولیال ❊ قیح لوندی یازیلوردی فی الحال
صو ینوب سیم تنان دلکش ❊ کیرسه دریا یه کمش بالغی وش
بربالق باتدی یا بچدم دیوآه ❊ دل پرچوشی اولوب بحر سیاه
شوقله کانشنه کونشنه ❊ چالشوب جلد عمیرة ایشنه
صالیه سی صانکیم اولوردی سیلاب ❊ دهنی حقهٔ لبریز لعاب
چالقنوب رعشه لر ایتدکجه سرین ❊ جانی دترردی ایدوب آه وانین
هرکوتکلی کوزله مائل ایدی ❊ کوته کین یرسه دخی قائل ایدی
دونسه اردین ایدرك استغنا ❊ طور میوب ایلر ایدی استمنا
بریالك یوزلی کوریدی ناکاه ❊ یانه رق ایلر ایدی ناله وآه
سرکشانه کچورردی سوزینی ❊ چوغینك یرلرهٔ سوردمش یوزینی
بچاغن کوسترنه چاقی ویرر ❊ بلینه بریطغان طاقی ویرر
دورته رلك نیزه ایله حربه ایله ❊ سرنکون ایتشیدی ضربه ایله
کاه میان پاچه یه دامن بمیان ❊ کاه مستغرق غرق پران
چون طیاجی افه ایتدکده افول ❊ روح پاکی بوکا ایتشدی حلول
کورسه براکری دوررتازه فدان ❊ قالدروب تیزجه طیاقلردی همان
بیل ویرن نیجه چورك دیواره ❊ طیاق اورمغله بولوردی چاره
کیجه برخانه ده اواسه مهمان ❊ یتاغنده یتامزدی خوبان

كاه ایدوب طوپ قپوسن منزلگاه * صاری كاریزده كراجی ایدی كاه
چوق اویونجاق وارایدی یاننده * حاجی یاتمازدخی جزداننده
صو قیلوب ملعبهٔ صبیانه * اویون ایتمشدی نیجه اوغلانه
باباپانه كورینوب چاتمشیدی * چوق اوغلقلرین اغلتمشیدی
قنده جمع اولسه كروه اطفال * بوطفیلی ایدی انده درحال
چوجوق الداتمغیدی پیشه سی هپ * بویله بازیچه ده اندیشه سی هپ
قینه لی برقوزی ایدوب پیدا * نیجه معصومی ایدردی اغوا
قیونه كل قوزیجاغم دیرایدی * سكوشندن طویه طویه یرایدی
كه كبوتراوچوروب دام ایدرك * تقله بازلقلر ایله رام ایدرك
یاوریجاغم دیه رك صبیانه * قوشنه یاپشیدی چوق لانه
دوكون ایلردی كوروب سورختان * سنت اوغلنلری اردنجه همان
بر دبستانده كی طفل مكتب * دیسه صوتیله اوقورکن فارغب
شوق ورغبتله اولوب پویه كنان * باب مكتبده ایدردی جولان
مائل مغبچهٔ روم ایدی هم * یانه یانه فناره موم ایدی هم
طوتشوب آه ینا كی دیه رك * اوده بوناره ینا كی دیه رك
كلیسه قاپوسنه طورمشیدی * بیضهٔ سرخ طقوشدرمشیدی
برطبیبك آدی اولسیدی جوان * دردینه اندن اومازدی درمان
كنجینه قارطینه باقردی كیدی * بلكه دیب اوغلنه افتاده ایدی
اسب تازی ایله اول كهنه سوار * طوشان اوغلنلرین ایلردی شكار
طاش یاتردن كاوب اولوردی خموش * دوشوردی نیجه خواب خركوش
بوهوالرده ایدردی پرواز * صانكه طوشنجیل ایدی اول پچه باز
تازه لردردینه ایتزسه علاج * كهنه مأبونه ایدردی ایلاج
كورسه برتازه یی غیره همدم * اره یرده براغوردی بلغم
كاهیچه قوم قپوده مست اولیجق * بولاشوبده چاموره پست اولیجق
دیردی میخانه كش حلقلیدز * غیری یرده می ایچنلر دلیدز

کیجه باقزدی بنات نعشه ❊ جنبش زهریه دیردی رعشه
شمسه تأنیث ایچون ایتمزدی نظر ❊ پرتوندن دخی ایلردی حذر
مادرندنده ایدوب استکراه ❊ قاری قوری دیو ایتمزدی نکاه
کورسه برتازه فدان وش خوبرو ❊ دیردی ویرمزمی عجب شفتالو
شاهدی‌یه کهی اینسیدی نظر ❊ ارداون لفظن اوقوردی ازبر
صرفی تحصیله تکلفلر ایدوب ❊ صرف عمر ایله تصرفلر ایدوب
برزمان نحوده اولدی مشغول ❊ بیله جك مرتبه فاعل مفعول
برزمان اولمشیدی شاهسوار ❊ نیزه‌سن حلقه‌دن ایتدردی کذار
چوق قوی ظهری ایدوب پشت پناه ❊ ارقه لنمشدی بو فق دلخواه
نیجه یرلرده قازق قاقشیدی ❊ یعنی چوق دنبه‌لره چاقشدی
صکره ادبار ایله بی مال و منال ❊ اولدی پسمانده‌ٔ راه اقبال
حاصلی کورمدی بوللق وارلق ❊ تنکدست ایدی چکردی طارلق
کرچه حانده رطوبت یوغیدی ❊ توککری بلغمی اماچوغیدی
کیری قالمش چیقوب الدن پاره ❊ کیمیاجی کبی یوزی قاره
ایچی بوش کیسه سنك اغزی بوزك ❊ باغلمشدی ینه قیتابلی یوزك
بخت سختی ایدی مانندهٔ سنك ❊ بویله اولمشدی جهان باشنه تنك
منقبض چهره ایله بد اشکال ❊ صانکه برقرعه‌سی شاشقین رمال
صان منجم ایدی منحوس لقا ❊ یلدزی دوشکون ایدی سعی هوا
صاچ صقال قرمه قریش شکل عجیب ❊ باقیشی سویله یشی طرز غریب
قالمیوب زیب غنا اسبابی ❊ اسکی پوسکی ایدی هرا ثوابی
طارطغان صارمشیدی دستاری ❊ کیدیکی اسکی قاوقده صاری
بنشکده یاقه سی یغلی ایدی ❊ قوشاغی کوکسنه دك باغلی ایدی
بلغمی صاپلی بچاقده بیان ❊ قینی صاغریدن ایدردی همان
کیرلی پاسلی کورن اول ناکامه ❊ دیردی کیرباسی‌یه خودعلامه
قهوه‌لرده چوریوب قوقشیدی ❊ باشنی هردلکه صوقمش ایدی

اولسه ده چاتلیه جق مستانه ✲ مزه سین ایلر ایدی کستانه
دخترزنه ایدوب دفع خمار ✲ سوديكی میوه ایدی روی نكار
یوزیكرمی صور شكلی تمام ✲ چیقروب فعله بوجه اتمام
نیچه رتقالری فتق ایتمشیدی ✲ علت فتقه دخی یتمشیدی
صاحب رنج فریشموس ایدی اول ✲ كیری دردی ایله مأیوس ایدی اول
بولسه برجبهٔ راعونایی ✲ سكزر ایلردی زن دنیایی
حكة الفرجی اولان نسوانی ✲ جاننك ایلر ایدی جانانی
دیردی عندمده غضنك مقبول ✲ طنبریز اولسه ده شایان قبول
جمله دن كرجه ربوخ اعلادر ✲ آه اما بولنور پك نادر
كوز آتردی قفسه پنجره یه ✲ شهنشینلرده اولان منظره یه
صكره عنین كبی قالمش اما ✲ چیقه جق كوزلری ایلردی زنا
بر پولج چهره لی قنبور اولدی ✲ بالغ شوق سقنقور اولدی
مرغ حیرت باشنه اوشمشیدی ✲ میل قوش قالدیرانه دوشمشیدی
اتالق ایتدی اكا چوق جادو ✲ آخرت اوغلی ایدی انلره بو
نیچه قاره پچه لی مكاره ✲ اهل پرده چكنن سحاره
اوقومش نامنه چوق خواجه قادین ✲ اوقیوب حزب فساد اورادین
دوشروب قیده نیچه آزاده ✲ اكا اولمشلر ایدی قیاده
حال زندوست فصاحت آثار ✲ بو ایدی اشته مجرد هر بار

✲ وصف غلامپارهٔ بیچاره ✲

شخص مغلم دخی رسوای جهان ✲ اوده بوندن كیرو قالمزدی همان
نوجوانلر ایچون آواره ایدی ✲ یعنی برقوجه غلامپاره ایدی
لیك هریرده بكردی سخنی ✲ شهرت ذاتی قازجی یكنی
كوتیجی بك تكیه سی درویشی ایدی ✲ حقله یه كیرمه بیوك ایشی ایدی
بلكه درویش دكل صاحب پوست ✲ سرطریق اولمش اولو محبوب دوست
دیر دیكیم دسته زنیٔ هاون ✲ زن ایچون ذل هواندن اهون

اق دكز صولرينه اولسه روان * كس دريايه قالوردى حيران
بو صوده اولمش ايدى يكمايه * آفرينلر ديديرن سقايه
كوزينى يلدزه دكسه ناكاه * زهره دن غيرى يه ايتمزدى نكاه
صبره مفتاح فرج دينسه همان * ديردى ساكن اوقو اوراى امان
كورسه بر دختر غارتكر دين * شاشيروب قبله سن اول بدآيين
بلكه ماننده‌ٔ شيخ صنعان * رمه‌ٔ خوكه اولوردى چوبان
راه خذلانده اول بيوايه * پيرو اولمش ايدى بر صيضايه
جايكاه ايتمش ايدى قزطاشن * قزلرك طاش يراردى باشن
چتلادى قپوده كوندز دربان * كيجه ده صولو سرايده مهمان
ايچمسه كاهى چتال چشمه دن آب * مشربنجه اوله مزدى سيراب
برضيافتده بولنسيدى كيدى * يديكى جمله قادين بوطى ايدى
قوللر آتمشدى اوشخص بى پاك * قوكشى ديوارينه ماننده‌ٔ تاك
تخته پرده ياريغندن پنهان * حرم جاره اولوردى نكران
كارخانه كزه رك اول مكار * اولدى برخانه بدوش بيكار
كرچه اولمشدى ذكورت زنپاره * عورت ايچون ينه پاره پاره
كه ضرورتله چكوب درد عجوز * اولدى افسرده دل برد عجوز
نقد وقت ايدى كيسه ديوانى * اقچه سز ايلر ايدى سيرانى
نو بنو جامه كيردى ويره سى * الداتردى نيجه مفلس تره سى
زيب وزيورله اولوب تللى بيك * كوستروب خنجرى چالقاردى كوبك
صانكه آللرله كانجك چيچكى * زنه قول باشينك قز كوچكى
چكمه سروى چيقاروب دستاره * قريلوب باشلريدى رفتاره
اولسه باشنده دخى طاش ياريغى * چتال ايلردى اوتللى صاريغى
صالنوب قاشنى كوزين سوزه رك * سويلسه قزكبى اغزين بوزه رك
اوزادوب بوينى كردان قيره رق * كوشه باشنده بيقلر بوره رق
ياغلنوب ده سورينوردى ياره * چيقرردى قوقوسن بيچاره

❊ شوق انكيز ❊

❊ لمرحوم وهبی افندی ❊

نقل ایدر بر سخن آرای جهان ❊ پیر شوزیده دل تازه بیان
دیرکه وارایدی ایکی اهل فجور ❊ شهر استانبول ایچنده مشهور
بریسی سرمه لی زنپاره ایدی ❊ بری كوك كوزلی غلامپاره ایدی
ایکیسی بری برندن رسوا ❊ ایکی شیطان ایدیلر رجمه سزا
هر بری ماهرایدی کارنده ❊ صنعت مفسدت آثارنده
قوللنوب کارلرین کونده لکه ❊ ایشه مزدی ایکیسی بردلیکه
ایکی مصراع ایدی کویا کیدیلر ❊ مطلع شعر هوایی ایدیلر
کچمدی یرلره اول ایکی کیدی ❊ صانکه برچفته چتال قازق ایدی

❊ وصف زنپارهٔ آواره ❊

هله زنپارهٔ بدفرجامك ❊ اولکه خوردهٔ خاص وعامك
ماجراسی چوغیدی دنیاده ❊ اکا دیرلردی صویوجی زاده
بولیدن کلمش ایدی مادرواب ❊ صکره چیقدی بوده واسع مذهب
قورباجاغن ایدوب اندیشه ❊ باباسی کارین ایدندی پیشه
شادروانیه صوین بولمشدی ❊ حوضی فسقیه ایله طولمشدی

ارمنی اولمسه اما او فقیر ❊ بنی تا حشره دك ایلردی اسیر
بلکه هب خلق ایدردی تسخیر ❊ اویله برجذبهٔ زور آوری وار
سخنمده نفسك حیدری وار ❊ طبعمك خامه کبی قنبری وار
ذو الفقارم ینه بو خامه در ❊ حصن معنیده انك خیبری وار
ایشته بو نامه یی اتمام ایتدی ❊ ماهو الواقع اعلام ایتدی
حق ایله جمله یی الزام ایتدی ❊ جانب حقدن انك یاوری وار
قاضی اولدی بو نزاعه خامه ❊ صلحه یارانی یاتوردی نامه
حرف زائد قومدی اعلامه ❊ بو کا قولبا شیلرك محضری وار
جمله یاران نه کوزلدر دیدیلر ❊ حرزجان اولسه محلدر دیدیلر
بزه دستور عملدر دیدیلر ❊ سحره بکزر نیجه معنیلری وار
ایردی پایانه قلم آهنکی ❊ برطرف ایلدی یاران جنکی
اولدی منظومه سی برقول چنکی ❊ اشته قرق اوچ صایلور دلبری وار
رقصه کیردی قلم نکته شناس ❊ اکا بوغر تجلق ایتدی قرطاس
سیرینه چیقدی انك پنج حواس ❊ ینه مجلسده ترلا تری وار
اولدی مأذون قلمك سورناسی ❊ باشلدی رقصه سخن معناسی
بو کاغد خانه ده کون صحراسی ❊ بر عجب عرصهٔ پهناوری وار
صاریلور خامه یه هب معنیلر ❊ صانکه قیتان ایونی تقلید ایدر
اوطوتار رشتهٔ نظمی او چکر ❊ هر برینك روش خوشتری وار
هزل ایله کلك سیاه رسوا ❊ عالمی قیردی چکردی حالا
عرب او یوننه چقمش کویا ❊ تازه مضمون کبی برقشمری وار
ایشته هب جنکیلر اولدی مسطور ❊ بعد ازین ایلسون کیمسه غرور

﴿ دست عشاقه بو حجت ممهور ﴾
﴿ فاضلك ایشته قوی دفتری وار ﴾

چشم نرکس غم ایله کور اولدی * غنچه‌نك غبطه ایله قان دری وار
قوج اولوب شمدی قویرجق اوغلان * قره مانده کبی اولمش الآن
قوزی دیرمش آکا بعض حیوان * آکا قیون برایکی سرسری وار
ایکی بوینوزلیسی وارجیلانك * طبعی وحشی دکل اول حیوانك
غمز ایدر چشم غزالی آنك * خلقه برنافهٔ ناز کتری وار
اوطونه بکزر اول اسکی فدان * میوهٔ وصلی چور کدر الآن
دیه‌مم آکا فدان براورمان * چنار اولمش نیجه عاشقلری وار
آفتابیله عجب کیم صوا شور * یوزینه باقغه کوزلر قاشور
ذاتنه بردرجه ناز پراشور * فلك دلده آنك خاوری وار
قارغه هیئتلو قناریه شاکر * نه قناریه بوکه بایقوش کافر
انی اوجورمه برای خاطر * بلی یوزنده ایکی شهپری وار
رخصت وصله رضا ویردی غضب * نه در اول ذات حلیمه بولقب
قامت وطبعی ملایمدر هب * اکیلور هر کسه برعرعری وار
نالهٔ عشقه سنز اولوله در * اهل عشقه اوده برغاتله در
رقصی بازیچه دکل زلزله در * عجب اردنده آنك لنکری وار
نازکانه نه بو اطوار پسند * ندر اول قامت خوش سروی بلند
حسنه عالم اولورسه دلبند * جان آلور جذبهٔ جان پروری وار
او بیاض تنلی جوانم پاموق * یومشق پنبه کبی برمعشوق
اکا آندیردی نیجه اهل فسوق * قوس حلاج کبی قاشلری وار
کوچك افت بلی برافت جان * نیجه افت بوکه دلسوز جهان
اسمنه جسمی مطابق جانان * چنکیلر ایچره همان اولپری وار
برزمان اشته بو جانانم ایدی * مسند عشوه ده سلطانم ایدی
مالك تخت دل وجانم ایدی * نیجه بربنجلین لشکری وار
ندر اول چشم سیاه قاشی سیاه * ندر اول بارقهٔ جهرهٔ ماه
ارمنی اولمسه ایواه ایواه * هجنتی اشته بوکیم قاصپری وار

(ارمنی)

فستغك جسمی بلی فستقدر * طبعی فندقجی کوزی آجقدر
جشم بادامی بلی فنجقدر * قوز قرار غمزهٔ چاپکتری وار
قطعهٔ پاکی جهانده مفقود * قتغی دلبرده اوقامت موجود
عیبی انجق بو که ازقوم یهود * کافرک طبع خبا ثتکری وار
صاحب جذبه دکل یورغا کی * صار یلقده اوتن ناپاککی
شویله ظن ایلیه سك تنباکی * برصرارمش رخ نیلوفری وار
خوش فدانم اوچبوقجی کوزلی * بجمه او دلبری او اینجه بلی
یاسمن قامتنی سویلمه لی * اوکراس لبلر ایله زیوری وار
تورشینك قوچیسی اولمش مدخل * اکشیدر جهره سی دائم اثقل
سفرهٔ وصلتی حلوای عسل * قوجی یه پکده صوقلمه آری وار
پانده لی عشق ایله بندهٔ دلی * قطعه ده جذبه ده یوقدر بدلی
وار ایمش چنکیلرك بر کوزلی * ملك حسنك مکر اسکندری وار
نیلیم اولدخی برصوفی ادا * قطرهٔ باده یی ایچمز حتا
عاشق زاره سویلمز اصلا * متعصب روش بدتری وار
حیف اول حسنله اول دلداره * یازق اول جذبه یه اول رفتاره
آه اول قطعهٔ الماس پاره * ناتراشیده عجب جوهری وار
صوفیدر جونکه مذاقی تثقیل * رقصی بلمز نیچون ایتدی تحصیل
تاکنیساده اوقوسون انجیل * هر محلك روش دیکری وار
چنکینك پرده سی اشکسته کرك * عقده سی عهدی کبی سسته کرك
کالهٔ وصلتی آلسته کرك * دخی جیبنده آنك سنکری وار
دخی هرمدحه سزا استوری * دلر بالقده مسلم طوری
وار ایمش اهل بلا یه جوری * شکل پرچمدهٔ عجب اژدری وار
کوچك انطون دیدیکلك مرداری * بودر اول ارمنینك اخباری
نابجا جهره سی هم رفتاری * بلی زانقوج اوله جق پیکری وار
اوینا قونه عجب زور اولدی * برج عاشقلری موصمور اولدی

عشقه بلم كه ندن شايا ندر ❊ بلى اسمنده فقط برزرى وار
اوده زيبا كبى راسمى كوزل ❊ ارمنيلكده ولكن اثقل
بددر اعضاى وجودى مجمل ❊ نه ادا اورنه دخى زيورى وار
بلى يلدزكبى يوقدر برماه ❊ آه اوقويرقلى اكر اولمسه آه
برفلك مشرب و بيكانه نكاه ❊ قتى چوق جاذبۀ انورى وار
برقر چهره دكلدر مهتاب ❊ چهره سى هاله كبى خانه خراب
انى تا كوكه چيقارسه احباب ❊ صانمه رونده اوماهك فرى وار
اوله مفتونى قناريه جانك ❊ اوده بر بلبليدر خوبانك
قالديررمش قوشنى انسانك ❊ بزه موم طوتديره جق پيكرى وار
قفس عشقه آتوب بى پروا ❊ انى دولا بله ارباب هوا
خيلى اويديردى انى صبح ومسا ❊ نيجه بيك قصۀ جان پرورى وار
قزمحمد اوده بر آشفته ❊ يعنى انلرده كزر آلفته
مالنى چونكه ويررمش مفته ❊ تحبه نك حاصلى يوز بيك ارى وار
قفس ايچره طوره مز برطوطى ❊ اولمش آواره لرك مشروطى
دائم المقده دعاى لوطى ❊ ديديلر علت مشكلترى وار
يكى دنيا اوده بركلخنيدر ❊ شكل چنكانه ده بر ارمنيدر
تنى اصحاب قبورك تنيدر ❊ استخوان اوزره همان بردرى وار
كرچه اولمش يكى دنيا اسمى ❊ انى ظن ايتمه كه مدح رسمى
چونكه دنيايه مشابه جسمى ❊ جيفه درجيفه يه بكزر يرى وار
صيده كلمز اورميده آهو ❊ وحشيدر طبعى او چشم جادو
كردن اوستندن اومشكين كيسو ❊ سنبل چين وختن قمرى وار
پناىوتك كوچكى مسخره در ❊ طره سى هم كوزى قاشى قره در
رخ زيباسى كوزل فرفره در ❊ كافرك طتلى عجب دللرى وار
يوركى لكن قورى بر اوغلاندر ❊ صانكه حمى ايله بى درماندر
مرده درشكل تنى بيجاندر ❊ سينه ده صانكه مزارمرمرى وار

(فستقك)

خوشچه درچهره‌سی هم رفتاری * آكا چوزدرمه امان شلواری
قتی چركین اوتن مر داری * اول یهودی‌یه پناشمه كری وار
پوشت مصرلی بریسیده شوقی * بویله سائر ایله هردم ذوقی
انت یاسیدی تحتی وفوقی * بوتكمده فصاحتلری وار
اودخی جنس یهوددن دونمه * تن ناپاكنه هیچ ال صونمه
جیفه‌یه چونكه هماسك قونمه * حاجی منصور كبی چوق ابتری وار
پك لطافتلی دكل حسن لطیف * او یهودی‌یی نه حاجت تعریف
نه جمالی ونه رفتاری ظریف * بلی آوازی جنون آوری وار
سوزیمز یوق اوجوانك سنه * باشی كلدر ال اوزاتمه فسنه
نه سنه مائل اولورلر نه سنه * مكر آنك دخی برقاج خری وار
اوكومش تنلی اولان التون طوب * كوتی عشاقه اولور حاضر اوب
قلعه سنده بولنور دائم طوب * اهل عشق ایچره دعاجیلری وار
هله عندمده بنم رعنادر * ارمنی اولمسه مستثنادر
جمله سندن دیرایدم اعلادر * قتی چوق قطعهٔ نازكتری وار
ندر اول قطعهٔ پاك موزون * ارمنیده بو خلاف قانون
ندر او پنبه كبی قبهٔ كون * ارقاسنده صناسن منبری وار
عشقله ایتمه هلال قاشه نكاه * برطوتمش آیه بكزر اول ماه
جسمی اسمنه مخالف ایواه * دخی اندن نیجه اعلاتری وار
بلی دارچین كلی برسروسهی * اوقرنفل كبی خال سیهی
صچی سنبل دخی نركس نكهی * قوقلدم پرچمی عنبری وار
نه چیچكدر بیلورز تازه فدان * چوق فلیز آشلدیلر آكا جهان
قوری آغاجه بولاشدرمم قان * اشته باشنده قواق یللری وار
تنسوخك رایحه‌سی جانه قریب * بتون اجزای تن پاكی غریب
ندر اول طرهٔ عنبرتركیب * غالیه قرصی كبی بكلری واز
زرنشان اسمی كوزل اوغلاندر * برایكی عاشقی وار حیواندر

اشته اولادیده وار التی یدی * زن وهمشیره سی وارمادری وار

زن وهمشیره سی حاضر حلوا * دعوت ایلر اکا اعلا وادنا

کونی کویاکه جهمندر آکا * هب غلمپاره زنك محشری وار

بیوك آفت اوکوزل یورغاکی * سیمه بکزر اووجود پاکی

اوادا اوروش چالاککی * صانعه دنیاده انك بکزری وار

طور واندامنه عالم مفتون * دلی ایلردی بزی وقت دوکون

اولمسه انده او اندازه برون * عاشقك بورننه کیرسه یری وار

غنجه درچقدی دیکندن اول ذات * پدر ومادری یعنی خروات

نسل شومنده بولنور سولطانات * باغبان وار برایکی رنجبری وار

کرچه آنطون دخی نازکتر ایدی * الی اغزینه اویر دلبر ایدی

تخت نازاوزره براسکندر ایدی * ایکی بیك عاشق ایله قشمری وار

یوزینه شمدی سنکلر اوشمش * لعل شیرینه قرنجه دوشمش

اوکوزللك دیدیکك برقوش ایمش * مکر انك دخی بال وپری وار

یاسمن شمدی دیکنلنمشدر * نرکس چشمی کفنلنمشدر

بلی هرشیوه ده فنلنمشدر * آکا حالا دخی چوق مشتری وار

سکه محصولی اولان ربعیه * نه عیار ایله ایدر فخریه

وصلی دکمز بکا بر نصفیه * نه تن پاکی نه خوش منظری وار

حسنی ناقص تنی ناموزوندر * فالیه زنلر اکا هب مفتوندر

بوزیلور هرکسه بر التوندر * زردر اما ایکیبك زرکری وار

بنی یغما الدی کافر پنایوت * قومادی خانهٔ دلده بکا یورت

اودخی تلکی کبی بردلی قورت * ناسزا چوق روش بدتری وار

تلکی اماکه براز ناداندر * پوستی الدن کیدرر حیواندر

بلی انسانه یقین برجاندر * انده بر جاذبهٔ اسمری وار

چنکیلر شاهی مصرلی کوزلی * اوتناسب اوقد بی بدلی

رقصه کیردکجه ایدر خلقی دلی * قتی چوق عاشق حسرتکری وار

تك بزه فاش اوله راز مستور * بليرز سنده انك از برى وار
بنده انديشه‌مه ايتدكده سؤال * ديديكم حق بو كه خير اعمال
شبهه اربابنه حل اشكال * مشكلى فتح ايدنك كوثرى وار
اول زمان تابع جمهور اولدم * خلط ايدرسم دخى معذور اولدم
حل اشكال ايله مأمور اولدم * خيره اهل هنرك رهبرى وار
كتورك كلك سيه كارى ديدم * يزه‌يم هب سزه اسرارى ديدم
شكل دفترده بو اشعارى ديدم * قلمك بويله نه بدعتلرى وار

در بيان ماهيت چنكيان

فاضلك اشته بنه جوهرى وار * بنه برجانه يقين سوزلرى وار
جمله انصاف ايله ايلر تقرير * چنكيانك نقدر دلبرى وار
اولا جمله نك آق باباسى * كهنه كاردان قرانك دعواسى
شهرت كاذبه در غوغاسى * بلى يلدز قدر عاشقلرى وار
حسنى يوق خلقى بلى مستثنا * طتاو سوزلى دخى برشيرين ادا
كافرك بختى كشاده اما * يعنى غايتله قوى اخترى وار
نه ديمكدر بو كه پير اولمش ايكن * كل رخسارى دخى صولمش ايكن
بتون اعضاسنه قيل طولمش ايكن * بنه عشقيله يانار چاكرى وار
طودورى اللى سكز ياشنده * هم فرنك زحتى وار باشنده
موى ظن ايتمه همان قاشنده * دلى اورمانى قدر قيللرى وار
بر قرا نطه وندك اپليسيدر * صناسين قدس شريف هاجيسيدر
تن مردارى شراب فوچيسيدر * كافرك حاصلى قوقش درى وار
موى ايله روبى اولور برقيل الك * آكا جنبسله چكر خيلى امك
صان دباغخانه‌يه كيرمش او كوپك * آنى اوغلانجق ايدن بر برى وار
اوى كارخانهٔ ارباب نشاط * جمع اولور اهل زنا اهل لواط
شق شق كير ايله آواز ضراط * خانه‌سنده صناسين دولكرى وار
بيورك خانه‌يه دعوتجى ديدى * سزه بكزايسه اول قحبه كيسدى

دلبره التونی طوب ایله مدام ❊ اویله فستق ایله کلمز اخشام
قرص وتنسوخ ایله اولمز سکارام ❊ نقد جان ایله اکا مشتری وار
ایکی ربعیه ایله کوچ یتمز ❊ یکی دنیاده بنفشه بتمز
ماهتاب اولمسه کاربان کتمز ❊ هردیارك دخی شهبندری وار
چیقامز تلکی قواغه اول ❊ ایره مز حیله ایله یلدزه ال
اول فدان اوزره قنلریه نه کوزل ❊ هرخطیبك دخی برمنبری وار
اراولان براوله می قنجق ایله ❊ الینورمی بکی قیویرجق ایله
آفتابی صوءمه بالچق ایله ❊ کنه انك بارقۀ انوری وار
ویردیلر ولوله یه دنیایی ❊ اکشیدوب تورشی کبی حلوایی
غضب الوده ایدوب غوغایی ❊ فتنه یه هر برینك نشتری وار
بو فقیری کوربجك اول جمهور ❊ دیدیلر اشته بو حلال امور
مرشدی اهل جنون اهل شعور ❊ زهری وارخامه ده هم سکری وار
دیدیلر ایشته بو در عمدۀ دشت ❊ شیر آهو فکن بادیه کشت
اشته اول ماصدق دیدوکذشت ❊ بو العجب فکرت ودانشوری وار
بریسی قیلدی کلامه آغاز ❊ دیدی ای شاعر معنی پرداز
اشته هنکام کرم وقت نیاز ❊ جمله نك بویله نیازآوری وار
دلبرك غمزۀ عیاشی ایچون ❊ رخ زیباسی ایچون قاشی ایچون
فاضلا سود یکیکك باشی ایچون ❊ اهل عشقك سکا بر محضری وار
بزه چنکیلری قیل روشن وپاك ❊ کیمی بدرو کیمی صاحب تن پاك
میدهد کیم کیمسی دامن پاك ❊ هر برینك نیچه حالتلری وار
محو ایدوب شبهه مزی صاف ایله ❊ لیك ظلم ایتمه انصاف ایله
بزی شایستۀ الطاف ایله ❊ سنده ملك سخنك کشوری وار
بلیرز حلنه قادرسك سن ❊ که مصور دخی شاعرسك سن
محو واثباتده ماهرسك سن ❊ سنده هر معرفتك مظهری وار
اتفاق اوزره رضای جمهور ❊ زلف یاره طوقنورسه معذور

(بنده)

❋ سبب نظم چنکی نامه ❋

اهل عشقك بنده غوغالری وار ❋ بزم عشقك بنده چوق محشری وار
شاعره ذلهٔ اقدام اوله جق ❋ عشقه دائرنده دعوالری وار
کلدی برمجلسه برکون برذات ❋ انده طولمش ایدی اشراف قضات
برایکی اهل سخن اهل نکات ❋ فضل ایله هر برینك زیوری وار
کیمی قاضی کیمی ملای عزیز ❋ کیمی دانا کیمیسی بی تمیز
اولمش اجناسله حاصل لبریز ❋ اهل عرفانیده وار هم خری وار
هر بری برقوله اولمش چنکی ❋ دیرکه دنیاده بولنمز دنکی
قوریلوب اهل بلانك جنکی ❋ مجلس ایچره اوته کیت کل بری وار
کیمیسی عرشه جیقاردی آهی ❋ کیمی والله دیدی باللهی
کیمینك یانمش ایدی جانکاهی ❋ دلبرلك قاشی ایچون خنجری وار
کیمیسی دیرکه کوزل یارمدر ❋ نصف عالم دخی اغیارمدر
کیمی دیر حسنی انك یارمدر ❋ کیمدر اول حسنی بتون دلبری وار
کیمی دیر استرایسك تازه بدن ❋ پوتهٔ عشقه کومشدر معدن
آله کور پانبوغی یورغا کیدن ❋ کافرك پنبه کبی اللری وار
کیمی دیر منشون الندن ایواه ❋ اوغراسون خشمنه خاخامك آه
ایکی قول باشنی کسسون الله ❋ کافرك پنجهٔ یغماکری وار
کیمی دیر یاسمنه قونمه صقین ❋ کل زیبایه ده ال صونمه صقین
کیمی دیر ارمنیدن دونمه صقین ❋ انلرك یرله برابرسری وار
کیمی دیر برینا قوبولافی ❋ معده تصحیحنه دارچین کافی
چشم آفت تن پاکی صافی ❋ اول بتك جاذبهٔ آخری وار
کیمیسی ایلدی کشف رازی ❋ دیدی طوشانه یتشمز طازی
دلبرك آه اولطیف آوازی ❋ دل عشاقی یقار اخکری وار
کیمی دیر غمزهٔ آهویه صلا ❋ بن دلی ایلمشم رومه فدا
اویله یانیکی اوله جسمکده هبا ❋ صانمه سینه‌مده انك دیکری وار

جاهله باده بکا خون جکر ❊ بو غلط حکمنی چرخك کیم ایدر
صبح امیدده بقر محرومم ❊ کوشهٔ غمده یناربر مومم
اولورم جانم ایله سوزیده ❊ ایلمم کیمسه یه هیچ رنجیده
آتمدم مرغ مرامی آغه ❊ قاچه دن الی دکر قوغماغه
بونجه محنتلر ایله ناشادم ❊ ینه دوشمن کوزینده پولادم
پهلوانم بلی آتش جانم ❊ بنجهٔ عشقده بی درمانم
اوله یارب بمریم بیتول ❊ چشم جانانه ده نامم مقبول

﴿ خاتمه اولسه سزای تحسین ﴾
﴿ بوزنان نامه یه لفظ آمین ﴾

﴿ چنکی نامهٔ فاضل بك ﴾

حمده لایق او جهان داوری وار ❊ کائناتك همان اول سروری وار
ایلین حسن رضا عشق قضا ❊ نیچه حکمتله تجلیلری وار
ال اتکلك قوشادوب افلاکی ❊ قیلدی چارپاره بو جسم پاکی
باشلدی رقصه بشرادراکی ❊ صنع حقك نه عجب ایشلری وار
ایلدی جذبهٔ حسنی اعطا ❊ دیمدی هیچ نه یهود و ترسا
عالمی قپلادی لطف مولا ❊ هر برینك روش دیکری وار
ویردی هر آدمه بر بشقه مذاق ❊ اختلاف اوزره مزاج عشاق
کیمی نفرتده کیمیسی مشتاق ❊ عشقله هر برینك مظهری وار
دل عشاقه ایدوب عشق بلا ❊ رخ خوبانه ویروب حسن و بها
بوکا بلمم که نه یاپسون عقلا ❊ اللهك عقل ایچی قوللری وار
بریسی ناز ایله اولمش رقاص ❊ او بری عشقنه اولمش غواص
جسم واحدده بوصد کونه خواص ❊ قدرت حقه اشارتلری وار
بزی حق قورتره بو مهلکه دن ❊ پاك ایده سینه مزی بولکه دن
غرضم اشته بو درفذلکه دن ❊ سوزه آغاز ایدر ایسم یری وار

(سبب

لب جانانه یی پك ترجیح ایدرم ❊ خاطر ایچون دخی چوق یر کیدم
مختصرجه کورینور قطره کبی ❊ جاهلك چشمنه بر ذره کبی
قطره در هر ورقی دریادر ❊ ذره در هر ورقی صحرادر
ابهامات سخنی فکر سلف ❊ اولمدی بویله دریا که صدف
بونجه برسوزابه سی ذات رشید ❊ بویله بکر ایلمسونلر تولید
بوکا شمدن کرو تقلید اولمز ❊ اولسه ده نائل امید اولمز
قطره المق کبی دریامزدن ❊ ذره در ماه شب آرامزدن
برچراغ اول اولورسه سوزان ❊ یاقق اندن دخی بیك موم آسان
بنم اول شعله فروز عرفان ❊ نور ظلمتکده نکته وران
اعتماد ایله که بندن بشقه ❊ کیمسه قادر اوله مز بو نطقه
نقدر نظمنه ایتدم عجله ❊ صانمه کیم حرف خطا بونده اوله
باخصوص معرفت هر ملت ❊ بکا انجق که ویرلمش خالت
امتزاج ایتدی طباعمله ملل ❊ ویردی بو حالی بکا عز و جل
مشترکدردم فطرتده بوتن ❊ خالك النمش بوکا هر ملتدن
کاهیجه برعجم نادره ساز ❊ صانه سك مسقط رأسم شیراز
کاهیجه بر متکلم عربی ❊ اولورم کاهیجه شهری چلبی
بنی هر جنس صانور جنسندن ❊ نه زباندر نه دهندر بو دهن
بن حقیقتده نه جن نه انسم ❊ شکل انسانده روح القدسم
عارف اهل دل آکاهم ❊ محرم داخل خلوتکاهم
صانمه پروانه کبی مأیوسم ❊ آشنای حرم فانوسم
بن اوسرکشتهٔ دشت حرمان ❊ ذره درچشممه کام دوجهان
اویله ممنون بلایم فرضا ❊ باشمه ابر بلابال هما
اویله مألوف بلا وددردم ❊ الامان دیرسم اکر نامردم
ینه صد چاك اوله جق سینه مدر ❊ ینه کیریان اوله جق دیدهٔ مدر
اویله بر مرتبه ده محزونم ❊ طولو پیمانه کبی دل خونم

دیدی بو صبره بن ایتم طاقت * که بنم طبعمه غالب شهوت
دیدی باباسی اعمرم واری * آیده برکره جك اولسون باری
دیدی صبر ایلیه مم اول حمله * باری هر هفته ده برکره اوله
ویرمدی هفته ده بوکاره رضا * دیدی اول پیر معارف پیما
نطفه درمایهٔ حسن وآنك * سبب فیض حیات جانك
کرتلف ایدر ایسکده سن ایت * جان سنکدرنه ایدرسك وآرایت

﴿ دربیان خاتمه ﴾

اشته ای طرفه بلای جانم * هر زمان غصه فزای جانم
قید فرمانکه اولدم منقاد * دیدیکك نامه یی قیلدم انشاد
نامه اما نیجه برنامهٔ پاك * خانمان سوز شعور وادراك
سخن اماکه کهردر بوسخن * کهر امانه کهر در عدن
بوله تقریضنی قلسم تنظیم * نافه سین کندی کسر طفل یتیم
بوسلاست ایله بو نظم نفیس * بوطلاقت ایله بو شعراسیس
زن دنیایی کتوردم کاره * دامه دوشدی بنه اول مکاره
امدیکم سودانه دن مهدا بچره * کلدی بورنمدن اینسان بوکره
نه بلادرنه چتالدر بوایش * برالای فاحشه کانی تفتیش
زنه لر سرینه محرم دکلم * اویله حواره آدم دکلم
طبع چالاکه برزور ایتدم * زن دنیایی قپاتدم کتدم
بر بلادر بوکه بونده دائم * خاطر یاره رعایت لازم
بنده تزویر مزاج ایلم * راست کویم که مدارا ایلم
ینه هرملتی وصف ایلر ایکن * قلمم دقت ایدر سویلر ایکن
نه سخندن نجه بیلدی آخر * نه ایده بیلدی فدای خاطر
بر تفکرله نیجه برنکته * مهد اندیشه ده قالمش جفته
چاك ایکن نطقه زبان قلمم * اولدی دربسته دهان قلمم
قلمم سویلسون حرف خطا * بلکه برزلفه دکرباد صبا

بعض آشفته لرك رسواسی * کیسه دن اولمیجق پرواسی
جنتیان اوچقورینه بیت یازر * صرمه ایله اکا ایجوده دیزر
برایکی بیت ایده لم بز انشاد * مشرب زانی بونکله اوله شاد

﴿ دربیان مفردات ﴾

اشته عمرم کشی قاچ یاشنده * بللی اولور بوچکیت باشنده
طلسم عقدۀ دکدم دشوار * انی حل ایلمز الا دینار
دججه واربونده ولکن محکم * رصد اولمش اکا امازکه دم
کیرمسون بویوله یکدیده اولان * برعمیق چاهه دوشر بلکه امان
برلغز وارشوورقده مجمل * کشی قان اغلر ایدنجه انی حل
اشته بوندۀ دره بکی اوتورر * هرکجن بولجی حبسه کتورر
بوایکی مصرع کستاخانه * برهدیه اوله زندوستانه

﴿ دربیان ضرر فرط جماع ﴾

ای زنا پیشه اسیر شهوت * آهنین تیشه دلیر شهوت
قیله برلذت ایچون الانصاف * مایۀ نقد حیاتی اسراف
نطفه در رونق روی انسان * جسم حیوان مدار دزمان
نطفه درمایۀ جانك تنده * نته کیم شعله کبی روغنده
نطفه در روغن هرشعلۀ جان * جوق یاشارلر اوسببدن نسوان
هرکیم ایلرسه جماعی پیشه * روحی واعضاسی دوشر تشویشه
قوت جسمی اولنجه مختل * اکا تسلیط اولور انواع علل
اولاچهره ده قالمز رونق * اکا ضعف بصر اولور ملحق
نیجه علت دخی ایلر حمله * نقریس وفالج ورعشه ونزله
روی راحت کورەمز هیچ اولتن * پیراولورمش اوجوانیده ایکن
باخصوص خلوت حمام ایچره * کردن عمره بوکسکین اره
دیدی لقمانه ده براولادی * که جماعك نقدر معتادی
اوغلونه دیدی اوعقل اول * ییلده برکره اولورسه نه کوزل

بیره یارین بوروش جاری اولور ❊ خانه‌دن خانه‌یه هب ساری اولور
برچواله قویه‌لم یارین انی ❊ بحره باری آته‌لم لاشه‌سنی
هر بری قاپوده برفتنه ایدر ❊ ترك ایسه صوت کریهیله ایدر
چیخ بهی غهغه‌او تانمز آطوکز ❊ بن کلاهمده طاقیم بوینوز
چلبی خانه‌ده وآه دیراغلر ❊ الی دترر دخی او چقور باغلر
بل صوو قلغنه اوغرار چلبی ❊ خوف ایله چاتلرانك غنچه لبی
فاحشه عارف ایسه بوکره ❊ قدمادن ایسه اول کار ایچره
در امامه نه‌کلشدر بوکلش ❊ کل بنم خانمی ایله تفتیش
خانه‌یه داخل اولنجه او فقیر ❊ یاندرر دستنه برقاج متغیر
کلور اول خواجه افندی‌یه نشاط ❊ جرمنی عفو ایله ایلر اسقاط
دیه اول عالمه بق شو عقله ❊ افترادن بزی یارب صقله
کوردیکزمی عجب ای اخوان ❊ نه مصیبت نه بلا بو بهتان
کورمدك عیبنی بوخاتونك ❊ لکه‌سی وارمی عجب صابونك
اشته بیکانه دکلمش اوغلان ❊ قوری اغاجه بولاشدرمم قان
صالحه عورته بوعربده چوق ❊ صارغمده لکه وار بونده یوق
سن دخی سویله آخاتون کل چبق ❊ سکا آیانه اوله اوغلانجق
ایده آشفته اودملر فریاد ❊ برطرفدن امام ایدر امداد
تکرینك ظالمی شرت کیدیلر ❊ بق بنمچون که نه حلوا ایدیلر
خاله‌مك اشته بو بکراوغلانی ❊ بن قوجا عمده بیوتدم آنی
سیزی برباد ایده‌یم باللهی ❊ مظلومك برده قلورمی آهی
یاقه‌یم باشمه براسکی حصیر ❊ اشته قاضی ایله دیوان وزیر
ینه اول کبی شوقنده اولور ❊ چلبی ایله که ذوقنده اولور
هب دونر خانه‌یه صفر الکفین ❊ اولور اما که امام ذوالقرنین

❊ در بیان بندد کهٔ آشفته ❊

ای نسا زمزمه‌سنك مجبوری ❊ سکا فاش ایلیه‌یم مستوری

در بیان آمدن اهالی محله وامام بخانهٔ فاحشه

ای هوسکار ره زن دوستی * صاقین الدن کیدرر سك پوستی
بویله بر کاره اولنجه عازم * کوندز اولمز کیجه کتمك لازم
چونکه ای صاحب عقل وفرهنك * کیجه دن ایو بولنمز پرده ونك
وارمه شهرتلی اولان اوسته لره * یعنی دللرده کی آشفته لره
کورمشیز چوق عجمی زنپاره * کیجه داءه دوشر اول بیچاره
قاپلور شیوهٔ جانانه لره * کیدر اول میلی اولان خانه لره
جامه خواب ایچره نیاز ایلرایکن * اونیاز اول پری ناز ایلرایکن
ال اوزاتمشکن انك حقه سنه * بلبلی سویلر ایکن غنچه سنه
الور ایکن هوس تقبیلی * سورمه دان ایچره صوقارکن میلی
آشنا اولمدن اوتن فتنه * که هنوز خنجری قورکن فتنه
برقیامت قوپار اول اثناده * اوزکه برفتنه چیقار اول جاده
سمت اهالیسی کاور میدانه * آق صقال قاره صقال جنکانه
برتلاش ایله قپو چاط چاط ایدر * حلقه لری بر برینه چاق چاق ایدر
قپونك حلقه سنی طوتمش امام * خوابدن شمدی اویانمش سرسام
بلده مسواك وفنار الده عصا * شکل دستاری پریشان اما
دیه تجوید ایله سبحان الله * سمتمز بویله دکلدی ایواه
درکه چیق هی دینی یوق خاتون * هی کیدی زانی خبیث وملعون
چیق بهی زانیه هی ساحره چیق * چیق بهی فاسقه هی فاجره چیق
بیزه بو فعل زنا منهیدر * جلده لر شمدی سکا شرعیدر
الهیم محکمه دن اعلامك * قالمسون هیچ بومحلده نامك
چیقسون اول زانی اودنسز کافر * قپوده اشته جماعت حاضر
کیمسی دیرکه بهی سلطانم * عربی وار ایسه دریا کانم
شیق شیق ای کافر بنت الکافر * شیقسون اودن کورهلم بوقاطر
اهل کیفك بری دیر هی جانم * خوفم انجق که بودر سلطانم

اوزمان سیرایده سك غوغابی ❊ باش باشه صاچ صاچه بر رسوایی
کیمیسی دیر به کیدی کلخانی ❊ کیمیسی دیر بره عارسز زآنی
بردر کلی بی بکیمز جانك ❊ بلبان اسکله سی لیمانك
سنك حسرت ایله بکزك صولسون ❊ بم امانیه حمدم اولسون
دوستلریم جمله سی مستثنادر ❊ کیمی بکدر کیمیسی پاشادر
جمله سی دایی رویش اشبهلر ❊ هب طوسین صرمه بیقلی مهلر
اودخی دیربره وار ای زکام ❊ بزه می بویلجه طور رواندام
بیزه کوسترمه یشللی آللی ❊ بره شاشقین هیزبر حاللی
سنك آتلدی پابوشك طامه ❊ ایکی چبلاق یاقیشور حمامه
بویلجه بربرینه آغاز ایلر ❊ دخی فاحش نیجه سوزلر سویلر
چیقه حمامدن اودم خانملر ❊ رخلرندن ترایله قان طاملر
کوسترر هر بریسی طلعت ماه ❊ دیه ناطورلری ماشاءالله
پستر نازه یاتورا اول غنچه ❊ طوره جاریه لری ال پنجه
یاغلر غالیه لر عنبرلر ❊ عوداغاجی ایله اول مجمرلر
اوقغانلراوادای ممتاز ❊ آه بایلدم دیواول شیوه وناز
طوته جاریه لری پیرهنی ❊ کیه بیك منت ایله جامه سینی
نازلر غربه ذه لر دبدبه لر ❊ اوجوهرلر اوالماس کوپه لر
جامه کانده اوتورور تا اخشام ❊ تاکه تکمیل اوله آلات نظام
چیقه حمامدن اما خسته ❊ طوز نازك روشی آهسته
ایده بیك شیوه ونازیله خرام ❊ خسته رفتار وشکسته اندام
آه نه اولسون بواداى سخته ❊ بوکا عارف اوله می دلبسته
نه بوتزویر تکلف بوادا ❊ قاپلورمی بوکا ارباب هدا
اهل ادراکه بتون بوش کورینور ❊ بی مزاقانه بلی خوش کورینور

نقدر ایتسه نظام وعنوان

خوشدر اندن بزه برتازه جوان

(دربیان)

چوزه کیسوینی ستغناسی ایله ✻ ایکی انکشت مخناسی ایله
قینه لی پرمغی کیسولرده ✻ شاخ مرجان کبیدر عنبرده
قاپلامش جسمنی اول موی سیاه ✻ شب دیجورده قالمش اول ماه
جسم عریانده برقطعهٔ نور ✻ صانکه بر پاره‌سی اولمش مستور
پشتمالی اوقدر اینجه قماش ✻ که ایدر کیزلدیکی نسنه‌یی فاش
سینه سننده اوترنجی ممه‌لر ✻ باغ حسنده اولان جمجمه‌لر
اکثریسی بلی موحش کورینور ✻ ممه‌لر برله برابر سورینور
نیلیم اولسه دخی حوروملك ✻ ممه‌لر صارقرایکن آمینه دك
باخصوص حامله اولسه فرضا ✻ انی هیئتده ایدرلر رسوا
کورینور دیده‌یه موحش برایش ✻ پراشورسه نه کوزل قارننه شش
اوطورر کوشه‌لره خانملر ✻ ایلینه ساتری قشمرلکلر
ترشیلر فاکهه‌لر شربتلر ✻ قاپیشورلر آنی اول نکبتلر
کیمی قندیل اوچورر صابوندن ✻ کوستررهر بری بردرلو فن
لیفدن کیمی پیار ساخته صقل ✻ قوپارر آنی اوبری تل تل
طاس ایله کیمی صووق صوسرپر ✻ اودخی چهره سنه اوت چارپر
پشتمالینی بلندن اوقپار ✻ اوبریسیده اکا اویله پیار
هر برینك آچیلور هریانی ✻ قندهسك قنده آکیرزانی
بردوکندرصانه‌سین اول حالا ✻ انجق اول اورته‌ده اکسك زورنا
جمع اولور اورته‌ده آشفته‌لری ✻ طره شکلنده ایدر فوطه‌لری
ایده احوال ذکوری تذکیر ✻ بلینه اول طره‌یی ایلرکیر
بعض بیعار اولیجق براوسته ✻ موصلغی دخی الورمش دسته
خنده‌لرویرمك ایچون احبابه ✻ اویدیررمش لوله‌یی میزابه
بویله بازیچه ایدرکن آخر ✻ برده برعربده اولور ظاهر
هر بریسی آتیلور میدانه ✻ کیمی نعلینی قپار مردانه
کیمیسی کیل قوطوسی کیمیسی طاس ✻ کیره ماینهما ده خناس

اول زمان کنی اوله سودایی ☼ ترک ایده غائلهٔ دنیایی
بخش ایدر انلره مال وخانه ☼ جان اتار قهر ایله هندستانه
جمع اولور خانه ده بیک مبتذله ☼ سن مهماتی یتشدر عجله
کیمیسی دیر که فلان نسنه کتور ☼ بره شربت بره بیلمم نه کتور
چوجغه کلدی حواله بره کیت ☼ شیخ افندی یه امامه خبر ایت
جانی وارمی اکا بوقدر دیمکه ☼ واه یازقلر چکیلن بو امکه
بویله بویله نیجه بیک محنتی وار ☼ صانمه بیچاره لرک راحتی وار
رند عارف دوشه می کردابه ☼ قویه می کندوبی بودولابه
عارفه بربت اولور سرمایه ☼ اوله مز لیله سی بیک لیلایه
عارفه محض تجرد لازم ☼ ذات عیسی کبی اولسون قائم
بو تجرد ایسه سلطانلقدر ☼ عارفه مایهٔ عرفانلقدر
بووجودک هوس لیلاسی ☼ او وجودک سبب اشقاسی
عقلا کرچه که حاوا یدیلر ☼ اوده بردانه سی لازم دیدیلر

﴿ دربیان قصهٔ حمام زنان ﴾

دکله ای مائل پیغام نساء ☼ شیوهٔ قصهٔ حمام نساء
نه فضاحتلر ایدر اول زمره ☼ داخل خلوت حمام ایجره
نعجب طاقتی وار حمامه ☼ تاسحردن اوطورر اخشامه
باخصوص شیوهٔ مشاطه لری ☼ آل چاقشورلی اودلا که لری
آه پاکیزه بدن ناطورلر ☼ او اپاق اوزره اولان بلاورلر
صرمه لی بوغچه لری قولتقده ☼ عقده اولمزمی دل عاشقده
ایکی اندازه بویی نعلینلر ☼ اوادالر اوکوزل آینلر
اوتلا پرده یی ایلر صد چاک ☼ صکره حمامه اولور بردلاک
هربری فن اداده اوسته ☼ صبروطاقت ویره حق زندوسته
چیقاره شیوه ایله پیرهنی ☼ ویره حمامه ضیالر بدنی
کورینور عکسی دخی قورنا ده ☼ قورص خورشید کبی دریاده

باخصوص برزن بد سیرت اوله * بدشمائل دخی بد خلقت اوله
طبع ناپاکی اوله هم قز قبح * ویره بیچاره یه بیك محنت ورنج
کتسه بیچاره اکر بریانه * برکیجه قالسه برون خانه
ایده بیك دورلو اکا رسوایی * باشنه زندان ایدر دنیایی
ساده‌رو کلسه اکا برمهمان * دریبقلسون شوسفیه پشت اوغلان
جان ودلدن چاغرر یانقون وار * ایلیه اهل محلی احضار
چیقه افلاکه صدای غوغا * اوله اهلیله مسافر رسوا
نیجه محنتلری وار سینه کداز * سویلسم نامه اولور دورودراز
باخصوص حامله اولسه کافر * اکا قوش سودی کرکدر حاضر
جمله معدوم اولان اشیا استر * یعنی مغز سر عنقا استر
اوفغانلر اویلانلر اول ناز * آه اولدم دیو موحش آواز
توبه‌لر ایلمیم اریله اویون * کرمسون خانه‌مه ارکك قیون
نذرلر تکیه‌لره قوربانلر * هرکجن سائله اول احسانلر
قوجه‌سینه دیه وارهی شاشقین * برایکی دایه کتور ای مسکین
دایه‌لر خادمه‌لر عورتلر * دوستلر جاریه‌لر نکبتلر
اوقیامت اوفغان اول غوغا * روز محشرکبی برواویلا
سنده جاندن اوزمان اوصانه‌سین * خانه‌ده زلزله وارمش صانه‌سین
برده بریج آتلور میدانه * اودخی باشلیه هم افغانه
ابتدا ظاهر اوله کودك شوم * اندن اولدیغی دخی نا معلوم
اول زمان مژده جیانی سیرایت * سن همان صره ایله دلسیرایت
درعقب کلز ایسه کهواره * ماشه باشکده اولور صد پاره
اول زمان دکلسه مقام فنی * ننی یاورم ننی پاشام ننی
ایکی کوزم ببکی یاورجغم * عمرمك ما حصلی قوزی جغم
هله الا اوکلن تبریکه * طبع سودایی کلور تحریکه
برطرفدن قپو ایلرطق طق * برطرفدن چوجوق ایلروق وق

هرسنده میری یه ایلر تسلیم * دو هزار پیچ برای تعلیم
آنده یوق عارنه ناموس نه دین * هرنه ایلرسه سزای تحسین

در بیان زنان فلمنك

ای بلای دل ارباب فرنك * اولمه میال زنان فلمنك
فلمنکك روش نسوانی * بد اولور قاعدهٔ ارکانی
زعفرانی هب اولور چهره‌لری * جذبه‌دن هیچ اولمز بهره‌لری
زن وغلمانی دخی هب بدتر * جنس مردار یهوده بکزر
کرچه کیم زنه‌لری آشفته * نیلیم کاره دکل شایسته

در بیان زنان یکی دنیا

ای خرامندهٔ باغ امید * باغچهٔ شیوه‌ده دنیای جدید
یکی دنیا زنی بدصورتدر * شکل حیوانده برعورتدر
طفلی رحمنده یدی ماه طورر * صانکه ییلده ایکی دفعه طوغرر
چوغی امایاشه مز مرده اولور * جانی یوق جثه‌لری خرده اولور
اولور اماکه جماعه طالب * اوزبون جثه یه شهوت غالب

در بیان امر نکاح

ای طلبکار صفای ارواح * کرم ایت اولمه هوسکار نکاح
ویرسه‌لر سکا اکر عذرایی * دختر قیصر ایله کسرای
دوشمه بو محنته دنیاده ایکن * قیده باغلنمه سر آزاده ایکن
نسل ایچون اراده بر آلتدر * طبع حیوان همان عادتدر
دیمش اسلافده اولان نابی پیر * بویله خیریه‌ده قیلمش تقریر
نه بلا برزنه مقصور اولمق * تازه ذوق ایلمدن دور اولمق
سندخی مدکبی تحویل ایله * هر کیجه منزلی تبدیل ایله
اوله هرباغچه‌ده برلانه سکا * هر محلده دخی برخانه سکا
اوله سین دارجهان ایچره بکار * اولمه اماکه همیشه بیکار
بنده بیلمم نیچه بعض حیوان * اوله برعورته مخصوص هرآن

اهل فاس هب او محله طولمش * انده مغربلی دفینه بولمش

در بیان زنان انکلز

ای که خال سیهی هندستان * طره سی ملکت افرنجستان
انکلیزك زنی خوش سیما در * خوش ادا خوش رویش زیبادر
رخی آل کله صد رنك ویرر * دهنی بلبله آهنك ویرر
جمله سی پاك طبیعتلردر * مائل زیور و زینتلردر
ندر اول طنطنهٔ آلایش * سوزلرنده ندر اول آرایش
طلسم کنج نهانی بوزیلور * دخی ال اورمدن اوّل چوزیلور

در بیان زنان روس

ای کلیسای ضلالت آیین * وی جلیپای خباثت تزیین
بد اولور جمله زن ملت روس * صاری یوزلی مائی کوزلی منحوس
کیمنك جسمی بیاض قارکبی * ظاهری اویله صووق مارکبی
بلی فرجنده حرارت وافر * صانکه شیطان اوجاغیدر کافر
مقتضای اثر آب وهوا * طوتیشور باطنی هر صبح ومسا
حبشیلرکبی بونلرده دخی * بکر اولور ثیبه سی بیله دخی
ظاهری اولمسه اما بارد * اولسه طبع مزاجی فاسد
شعله لندکجه اونار شهوت * آنك اطفاسنه محتاج البت
اوسیبدن جمله سی فاحشه در * هیئت وچهره لی موحشه در
کیجه کوندز اولیمز فاصله سی * سکیشور خائضه سی حامله سی
زانی یی بولمز ایسه برقاری * بوز ایله سوندررر اول حر داری
زن ایچون انده هیچ اولمازغوغا * مشترکدر علنا انده نسا
اوسبب آرتمده چنکانه لری * باخصوص انده کی بیچ خانه لری
انده دائم برایکی بیك قحبه * بریسی انلره صاحب رتبه
تاکان زانی یه ایده اکرام * ایلیه انلره تقسیم انعام
اکثا شهریلری تکز هربار * اهل دهقانی کلور لیل ونهار

نیجه آیینی خریق عاده * باخصوص شمدی اولان غوغاده
منت و حمده سزادر باری * بری برینه دوشر سین باری
بوده جقنه کوزل براشیدر * اشته خنزیردریسی ایت دشیدر

﴿ در بیان زنان ملتله ﴾

ای نکاهی مدد اهل فساد * زلفی زنار میان زهاد
له نساسی هب اولور مستثنا * او کوزل طلعت اوقد بالا
یوریدکجه او میان نازك * سویلدکجه او دهان نازك
هر بری فن زناده اوسته * جان و یریرمی حصلی زندوسته
کرچه نازکدر او پاکیزه بدن * اولمسه اصلی یهودیلردن

﴿ در بیان زنان نمچه ﴾

ای رخی شمعهٔ دیر رهبان * غمزه سی میکدهٔ بطریقان
نمچه نك قزلری ناز قطوسیدر * هب نسازمره سنك جادوسیدر
ندر اول صاچ سیه سموری * انده بولمش اوتن بللوری
اویله نازك اووجود پاکی * وهم کیرایله آچیلور چاکی
عجب انجیق کدنه تندر اول تن * او کلی باغچهٔ آغوشه دکن
نخل آلت ایدی قد سرویسی * فم اندازه انك وادیسی

﴿ در بیان زنان اسپانیا ﴾

ای طلبکار نکار عالم * برقع اندازبنات عالم
زن اسپانیه بتون مستثنا * هربری ولوله ساز دنیا
طوراندامی کوزل دلبردر * جمله دن قامتی بالا تردر
ندر اول تن اووجود سیمین * مایه سی برك سمندن تخمین
صانکه انجو یی ار تمثلردر * طینت پاکنه تا تمثلردر
غنچهٔ وصلی اولور اشکفته * جمله سی فاحشه در آشفته
نیلیم انده زنان منفیدر * ارلك شهوتی هب خلفیدر
زن و غلمانی استعماله * اهل مغرب کیده لر هرساله

بداولور موی ایله حاصل اومحل * کویا صوف سیهده برلعل
صانکه اول حالتی اول قصدایلر * قطوسی اوستنه باغه قبلر
آنده بیچاره کسی پنهاندر * صانکه اورمانده یاطورطوشاندر
ظلمت موی سیهله اومحل * بویله تشبیه اولورایسه نه کوزل
کویا چشمهٔ آب حیوان * ظلمات ایچره همیشه پنهان
چونکه پروردهٔ استانبولدر * سائر افرنجه کوره معقولدر

در بیان زنان ملل مختلفه

ای فریدون سریر نخوت * غمزه سی نامز ذهرمات
زنی بدچهره اولور بغدانك * حسنی یوق حاصلی اول بلدانك
آلمه آغوشه زن بلغاری * جمله نك اقچه‌در مرداری
باقه نسوانه هیچ خرواتك * پاك ایسه مشرب طبع وذاتك
نقدر دلبر ایسه غلمانی * بذ اولور تااوقدر نسوانی
بلی اولاهده نساپك چوقدر * طبع وعرفانلری اصلا یوقدر
تن کلبرکی اولور اشکفته * ژاله دن بادصبادن خسته
نازنین مشرب اولور نازآیین * جامه خواب ایچره ایدرنازوانین
نخل قدی اوزون اما قصه‌لور * آه عاشق نفسیله اکیلور

در بیان زنان افرنجیان

ای زنخدانی قزل المادر * میوهٔ باغچهٔ عیسادر
خوشبچه در حسن زنی افرنچه * تن صافیلری سیمین کلچه
انده محکمدر اساس زینت * درلو درلو اولباس زینت
انده بازیچهٔ غلمان مهمل * انجق انلرده زنان مستعمل
بو دخی حارج آیین بشر * طوغورر قاریلر اکثرده بشر
اود یارکده بودر معتادی * صان کوپك یاوروسیدر اولادی
قنقی بیچه ممه‌ویرسون اوکوپك * سینه سنده ممه سی التی کرك
اوسببدن چوغه‌لوراول ملعون * جمله ذن ملتی اولمش افزون

صانمه بو ملته بکزر کس اوله * بو جهان ایچره مکر چرکس اوله

در بیان زنان چرکس

ای رخی دیده ربای خورشید * عشوه‌سی غبطه فزای ناهید
چرکسك قزلری مهپاره اولور * آنده عاشق نه که استرسه بولور
نخل والای قدی محکمدر * صانکه مه یوزینه برسلمدر
اکادو پای نظرله چیقیلور * دیدهٔ قلب ایله اماباقیلور
لب ورخ اولمش ایکن میخانه * دیده‌لر اولسه نواه مستانه
چونکه یاقوت برادلمش اوطوداغ * اولدی عکسی دل عشاقه دوداغ
مهر ومهدن تنی اولمش تقطیر * نیجه اولسون اوتن پاکه نظیر
کورجیدن کرچه که بونلر زیبا * کورجینك جذبه‌سی چوقدر اما
جمله‌سی پرده نشین عصمت * پاك دامندر او یکتا ملت
پاك اولور ماحصلی پیش و پسی * ثوب عرضنده بولنمز لکه سی
طبع والالر پاکیزه خصال * جمله جو یندهٔ خیر افعال
اوسخاوت اوصداقت اوادب * ندر اول فطرت قدسی مشرب
صنمهٔ بوملته بر بکزر اوله * بو جهان ایچره مکر کورجی اوله

در بیان زنان افرنج مستأمنان

ای لبی معجزهٔ عیسادم * دهنی غنچهٔ باغ مریم
حسن وآن اهل نساء افرنج * هر بری حسنله اولمش برکنج
دیده سنده‌نکه مستانه * صانکه بخانه‌ده بر میخانه
ندر اول البسهٔ کوناکون * ندر اول قد نهال موزون
سودیکك روم اوله یا مستأمن * سائر حسننه دکمز برامان
باصیلور سك اوکوزلرله باصیل * اصیلور سکده فرنکیله اصیل
هب کنیسای وصالی آچق * اکا اما کیره مز هرفاسق
ساده رواولملی زنپاره لری * انده هیچ اولیمه مویك اثری
عیبی انجق شوقدر افرنجك * موینی پاك ایده مز اول کنجك

نیجه بردلبر پاکیزه جوان * بولنور دخی میان غلمان
اولمش اماکه بتون بوملت * طبع واخلاقنه غالب حدت
کویا فطرات هراعضاسی * آتش وآهن ایدی اجزاسی
کورمش طینت آتش زانی * عنصر باد وترابی وآبی
اولمه خاك قدم اول برباده * کندویی یاقسون اوآتش زاده

در بیان زنان تاتار

ای که مرأت جمال مرغوب * اولمش آینهٔ هر زشت وخوب
زن تاتار اوله مز وصفه سزا * جانوار چهره لی میمون سیما
جمله سنده اومشابه خلقت * انلرك جنسنه مخصوص حالت
اولسه بیك آدم ایچنده پنهان * ینه سیماسی ایدرانی عیان
زنلری بد دخی اوغلانلری بد * بربرندن بیله مم قنغی اشد

در بیان زنان کورجی

ای که صحرای دله شیر ژیان * تن نرمینی پاموقدن ارسلان
مهر ومه یوزلی زنان کورجی * اوج افلاکه سعادت برجی
ندر اول جذبهٔ خوش زیبا * ندر اول چشم ورخ مستثنا
کاسهٔ حسنی دککلد رلبریز * لیك اولور جاذبه سی شورانکیز
ازایسه حسنی اومقدار اولسون * جذبهٔ قاهره سی وار اولسون
ایلمز کیمسه یه خاطر شکنی * مرحمت پیشه اولورمزذوزنی
زن وغلمان سکارام اولمز * اوهما دانه کش دام اولمز
مال ایلهرام ایدمزسك هیهات * مال قارونیده ویرسك بالذات
مکر الاکه اوله خدعه ایله * یعنی صید ایلیه سین حیله ایله
چونکه رقتلو اولور پرانصاف * استمزکیم اوله آدم اتلاف
اما ایدوب سزلیه سك اغلیه سك * بلکه بونکله ایشك صاغلیه سك
ایده کوزیاشنه شاید رقت * ایلیه نائل ذوق وصلت
الهمز تیر فغان وآهی * استمزهدم بناء اللهی

﴿ در بیان زنان چنکانه ﴾

ای ستابندهٔ میدان هوس * خیمه پرداز بیابان هوس
قره درروی زن چنکانه * انده سیمین اوله مز جانانه
بعضی علمانی بولنور زیبا * بر آولور زنه لری سر تا پا
دل قره چهره قره چرکه قرا * ایکی دنیاسی قره اول فقرا
قوجه سنه ایدیجك نازاوکوبك * روی ناپاکه طوتر بر قبل الك

﴿ در بیان زنان روم ایلی ﴾

ای شهنشاه قضای سینه‌م * کوشه پیرای سرای سینه‌م
روم ایلی زنلری شکل حوری * زن اسلا مبوله بکرز طوری
اوسیمین تنله اورووی کلفام * بر بریند متناسب اندام
طور عرفانه بتون مائلدر * تربیت ایلمکه قابلدر
سکرین سوزلر ایله والحاصل * ایلمك انی مر باقابل
سوزاوزارجمله‌یی قلسم تعداد * رحمهٔ حسن و بهادر او بلاد

﴿ در بیان زنان ارنبود ﴾

ای خرام آورباغ نخوت * نکهی سینه شکاف آفت
ارنبودك زنی خوبر واولمز * طورزیباقد دلجو اولمز
جابجا اولسه‌ده حسن وآنی * بداولور قاعدهٔ ارکانی
بداولور کرچه اوملتده زنان * خوش اولور انده کروه غلمان
زاهده عشوه پسندی بولنور * نیجه برسر و بلندی بولنور
نیلیم موحش اولور نغمه‌لری * هر کلامنده اولان غنـدلری
بعض تاریخده کوردم یازمش * بونلرك اصلی عریدن ازمش

﴿ در بیان زنان بوشناق ﴾

ای هوسکار وصال بوشناق * اولمسون حسرت عمله باشك آق
وحشیدرطبع زنان بوشناق * مارزنپاره یه ویرمز تریاق
وار زنانندە نیجه مستثنا * نیجه بر غنچهٔ پاك زیبا

کیجه وقتلری بکلر زانقوج * کزراو بنار نیجه برزانی قوج
رومدن دختر الور زنه لری * تا که تعلیم ایده لر شیوه لری
لغت رومی قواینسون تحصیل * ایده می کشت زبانین تبدیل
حیه دن هیچ نه زمان بال اقسون * دلینی اشك اریسی صو قسون
قوم قپویانقونی اولدی مشتد * سر کزلك قالپغی یاندی بمدد
اونخود طوبی قبوقلی بقله * بمدن سیری ضرر درعقله
دخی روم بجه الور هر اخبار * باب منحوسه سریدار یپار
تا که مشق ایلیه اندن سبخنی * اوکرنه شیوهٔ نازك دهنی
فائده شولقدر ایلر اخبار * که سریدار اولوراندهٔ سزدار
نه زمان چارشو یه کتسه اول کور * اوله بکجی خرمنده کبرقور
شمدی اما که دخی بو ملت * جنس خرواته ده قیلدی رغبت
قپوسنده نیجه قورخرواتی * نیجه قسراق ایله باغلر آتی
کوزده اویله کوزل عفریتی * چارپلور حسننه اهلی بیتی
اشته باروت ایله آتش اویونی * قورده اصمارلمه ذربوقیوتی
جمله نك بویله دکل بدآثری * بو انور نیجه کشی زاده لری

در بیان زنان یهودی

ای بلای رغل خاص جهان * نکهی سنك محك نسوان
بدلقا در زنمر داریهود * جمله موحشدر اوقوم مردود
نرم ناپاکی بیاض بهجتی یوق * برف حلواسی کبی لذتی یوق
روی زرد ورخی زرد و تنی زرد * وحشی ملت که اومسقودن اشد
وصلته اولور ایکن خوآهشکار * درهمان اشته قاشرمالم وار
تحت زانیده ایکن اول ملعون * آه بکا قیمه عزیز باشك ایچون
بیره هب زنلری بذل اولمش ایکن * زن واوغلانیده اهل اولمش ایکن
اشته بو عقده ده وار درشبهه م * بکا حل اولمادی بوامر اهم
مسلمانك بیه مزلقمه سنی * نیجه بر کفتهٔ ناپخته سنی

اورته ما ایسك ای روح روان ٭ کیمه دراورته‌ده بو کنج نهان
آه کیم چیقدی بو قیز قله سنه ٭ کیلر اوغرای بوطوب کله سنه
قنـنی دامك بوغزالیسی عجب ٭ کیمه درعرصهٔ خالیسی عجب
طـوته لم اسمنـده دیرلر قوقونه ٭ یااوصاچنده که خوشبوقوقونه
خاکپایه سوریلور قو شـاغك ٭ اودخی پوس ایده جك اياغك
فتنه سـك هوش رباسك کافر ٭ بنده بیلم نه بلا سك کافر
حوریسك یوخسه پریسك بیلم ٭ مریمك سنده نه سیسك بیلم
غنجـهٔ مریم عمرا نمیسـك ٭ شـعلهٔ خانهٔ رهبا نمیسـك
قنـه لی دسـتنه ایلر غبطـه ٭ آل آل اولدی قزل یمورطه
بکزه مز ملت رومه جنسـك ٭ حوریسك اکلدیغم یا جنسك

﴿ در بیان زنان ارمنی ﴾

ای فرحیـاب صفای وصلت ٭ آهوی دشت فضای وصلت
ارمنی زنلری هب بد اطـوار ٭ انده قالمش قد ماسـی رفتـار
تنی بد صحبتی بد شـیوه سی بد ٭ طوری بد هیئتی بد جامه سی بد
ندر انده اوو قورانه رویش ٭ قیزلرنده دخی پـیرانه رویش
هـله غلمـا نلری اولمز دلجو ٭ طولمش اول چهرهٔ ناپاکینه تو
شمدی انلرده نیجـه ذات پلید ٭ روش رومه ایدرلر تقلیـد
برزمان قرغه ایدر بوکـاری ٭ کبکه تقلیدایده جك رفتاری
بویله کوشش ایدرك اول حیوان ٭ کندی رفتارینی قیلدی نسیـان
نه او رفتـار قد یمـه سالك ٭ نه بو رفتـاره ده اولدی مالك
ایلسك هر نقدر جهد جهید ٭ عود اغاجی اوله می شـاخ بلید
کربه سعی ایتسه دمادم فرضـا ٭ اوله می اوج معـلاده همـا
اوله مز نازك اطـوار قوی ٭ قبه نك اوستونه طورمز کروی
زنلری مشرب غلمان کبی ٭ دم وصلتـده مـلایم چلبی
اچیلور غنچه سی هر بلبـله ده ٭ طولانور طره سی هر سـنبله ده

اکا مخصوص اوتغافل او ادا * اکا موقوف اوتکلم اوصدا
دل او جیله او حروفی اجرا * شیوه‌لر له او کلام زیبا
درشهوار کلامی دیزیلور * صانکه اغزینه کلنجه ازیلور
دلینه کلسه ده بر حرف ثقیل * فم پاککی ایدر انی تحلیل
دهنی تربیه ایلر سخنی * که مربای سخندر دهنی
هر بری ناطقه‌لی طوطیدر * قوش دلی انلره مشروطیدر
دیه بیك نازایده رك غنچه لبی * حسرتك باده ایچرسین سلبی
طولولر بوش اوله بوشلر طولسون * سن همان ایچ پاشام عشق اولسون
جان قتار نازو اداسی جانه * طوغریسی بویله کرك جانانه
اسکی مغلم دخی اولسه قاپیلور * کورسه اول کافری زنپاره اولور
قطعهٔ جسمی سراپا موزون * صانکه برمصرع رعنا موزون
چالیشور انلری تقلیده زنان * یراشوز انلره فخر و عنوان
ندز اول قامت وآلا اوخرام * جمله سنده متناسب اندام
سوزینور یرله برابر یاقه * دل عشاقنی تاکیم یاقه
اوپریشانی هوطوس بریانه * اورویش اوقریلش مستانه
اورویشلرنوله کوکلم واری * ایکی انکشت ایله اول رفتاری
یولنه صانکه دوشندی آتش * یانه چقدز ایاغی اول مهوش
صانه سین راهنه قلب عشاق * دوکیلوب ایلیه جکدر احراق
نقدر فائق ایسه نسوانی * اوقدر خوبسز اولور غلمانی
لیك غلمانی اولور اهل عناد * بونلر اما که ایدر عاشق شاد
بصیلور هرنقدر سرکش ایسه * صوبی یومشق نقدر آتش ایسه
امان ای غنچه دهان کل ممه‌لی * عاشقك اغلر ایکن کل ممه‌لی
کیمه چقدك عجبا ای خورشید * کیمه صارلدك ایا زاز امید
قنقی بو لاشقه‌اچامور اولدك * قنقی کارخانه‌لره نور اولدك
قنقی بازوده یازلمش اسمك * قنقی اللرله جزلمش رسمك

بزی اوردکمی بند دیواره * چقدیمی ابلیکمز بازاره
بنه نولسون بوادا بیکانه * بزی اتدکمی ینه یابانه
مرحبالر سکا ای دردانم * خوش قدملرسنی کوزلرخانم
عود اغاجی ایسه اسمك جانم * بنم اسمم ذخی آتشلی خانم
سکا کلینبه دیین اهل نیاز * دیدیلر اسممه کیم شعلهٔ ناز
سکادیرلر ایسه کلغنچه اکر * بکاده باد صبا سویلرلر
بویلجه بربرینه نازایلر * بعد ازین کارینه آغاز ایلر
شویله فهم ایلمشم بوکاری * کندن بونلره اولدی ساری
غالبا کوردیلرانواع ذکوز * اولدیلر بربرینه هب مجبوز
طبعی غیرتلی اولان بعض اناث * قیلدی بوفعل غریبی احداث
تاکه مستغنی بولنسون اردن * امتنان چکمیه لر دلبردن
صانعه کم بربرینه مجبورلك * بیرهٔ ایتدکاری انجق کورلك
هیچ نه قابل کوکل اولسون تبرید * اوله تحقیقه مشابه تقلید
بنه کورد کده کوزل اوغلانی * حرص ایله رعشه ایدرهریانی
اهل عرفانه اویوللر صپه در * کیمی حائض کیمیسیده کبه در
بربریله قوجنسون کتسون * آنی حق بربرینه بخش ایتسون

﴿ در بیان زنان روم ﴾

ای کلیسای بلا ناقوسی * ملت عیسوینك ناموسی
زنه مائل ایسك عمروارى * سوديكك روم قزى اولسون بارى
مشرب اهل صفاده زیرا * دوختر زومه اذن وارجانا
جلوه کنجینه سی روم قزلریدر * هب نسانك دخی فائزلریدز
ندر اول اینجه میان نازك * سویلدکجه او زبان نازك
ندراول نازاوکلام دلکش * اوتمائل اوخرام دلکش
ندراول قامت سرووآلا * نوفدان چن صنع خدا
ندر اول جنبش بیکانه ندر * آنده اول غمزهٔ مستانه ندر

کوسترن رسبویی چون جهره سیدر * موقع نظرهٔ آواره سیدر
بر برینه نه زمان خشم ایلر * اوفو احش بو کلامی سویلر
بره جنکانه قولاقلو جاذو * بکدی فشقجی سورتك روسبو
اباغیمه سنی ایتمم پابوج * ترلام ایچره اوله من سلك هاوج
بیرهٔ طاغ اوستو ینه باغ اولسون * تك بنم دوستلرم صاغ اولسون
دخی برفرقه سی اولدی پیدا * سویجی زمره سی دیرلر جانا
دکل اسلاف نساء حالیدر * بو زمان خلقنك احوالیدر
کرچه اول وار ایدی بر ایکی ذات * انلره دیرلر ایدی سحاقات
اولدی اما که بو عادت متروك * بنه کشف ایتدی انی اهل سلوك
دل ویر یره بر برینه عاشق اولور * وقت وصلتده دخی حیله بولور
جمله سی وصله همان بر آلت * یعنی تقلید ذکوره حالت
لفظی اول آلتك اولمز تقریر * بر لغزله مکر اولسون تعبیر
حلی بو مصراع ایله اول کارك * نازی یقدر دی بنی دلدارك
هر کیم اما که بو کاسالکدر * طبع پاکیزه اولور ناز کدر
مائل پرورش زیبانك * اهل عرفانلریدر نسوانك
کوز ینور کرچه که موحش بو اثر * سائر احواله کوره اهون شر
اوله مز طبعی ذکوره مائل * بر بریله کچنور والحاصل
جان ویرر هر بری معشوقه سنه * نکه ایتمز دخی هیچ بشقه سنه
بونده اما که خلاف مطروق * عاشق اوستنه چیقارمش معشوق
بر برینه ایده لر ناز و نیاز * اواد الراو کلام وممتاز
نازنینم کوزلم کل چیدم * کوکلم اکانجه سی نور دیدم
سرو نازم خوش ادالی خانم * آه هرجایی بقشلی جانم
بلبلم بن سکا ای کلغنچه م * ایکی بازوسی کومشدن کاچه م
نره ده قالدك ای عمرم واری * بك عزیز ایلدك آه دیداری
قیلدك هیچ اباق التنه نکاه * بنی فردایه می صالدك ایواه

کلسه دکانه فرضا سائل ☼ یاش اولور ایکی کوزندن سائل
ذوقی اما که ایدر خاتونی ☼ روز و شب ذوق صفا مفتونی
او مشقت ایله دکانده در ☼ بوده دوستی ایله سیرانده در
خرطا حون کبی کرد شلر ایدر ☼ سازك نغمه کوششلر ایدر
یایدی سجاده جهنم ایچنده ☼ مالی جمع ایلدی اما بیچنده
نه زمان ذوق ایدیجك اوتلویث ☼ تا بکی بو طمع مال خبیث
کیجه ارام ایدیجك بر ساعت ☼ انده ده کورمیه روی راحت
اکا بیك غصه بولور اول کافر ☼ بولمیه تا که صفای خاطر
اولادیرهی اغام سلطانم ☼ سنی هیچ کورمکه یوق امکانم
سویلسم رشته کبی سوزاوز انور ☼ اویله اغالغه کوکلم بولا نور
قالمدی خانه ده یاغك بالك ☼ یاندی دکانی عجب بقالك
ای نه صالقم صچاق اولدك به حریف ☼ ینه مسکین کبی صولدك به حریف
بنی کوسدرمه امان نه اولسون بو ☼ صکره والله بارشم آبو
قومشومزاشته بوترلکجی قزی ☼ قوچی یاپدری اکا اول ککزی
اه او جانم عربه زورقلی ☼ بتون التونلی کوزل رونقلی
بوده سینمده بنم داغ اولسون ☼ به سنك باشکه طپراغ اولسون
استرم برعربه تا اوسیاق ☼ جکه مم یوخسه بنی ایله طلاق
انی یاپدرمغه البت محتاج ☼ نقدر اولسه اونکبت محتاج
اویله بن ثروته خزلانمی دیسم ☼ آویله انسانده حیوانمی دیسم
دخی برفرقه سی پازار ایچره ☼ دائم آشفته کزرکار ایچره
کوزلری سورملی یومشق یوزلی ☼ ایکی چشمین سوزه رك خوش سوزلی
بونلرك بربلوکی بدتردر ☼ هربری شور وشر محشردر
سیما یاشلی اوله برعورت ☼ قوری عنوانله کاورمی زینت
عطر شاهی سوره اول بدرویه ☼ راستقلر چکر اول ابرویه
قویه انواع علاج چهره ☼ تا قزللق بوله اول بدچهره

آه اوکر نامه لی اول دبدبه لی * اومجوهرلی اوالماس کوپه لی
اوفلاطونی یکی فراجه * عقل دانایی و یرر تاراجه
حسننه بویله ویرنجه زینت * ایدر اول دمده شکاره نیت
برایکی جاریه اردنده روان * دولاشور چارسوبی دکان دکان
او نعلهزنده یورر خسته کبی * ایاغی بربرینه بسته کبی
قنقی دکانده که محبوب اوتورر * شیوه ونازایله اول سمته یورر
آکا اوکرتمکیچون احوالین * وارمیدر هیچ بکا اویقون مالك
مال یاطغین ایسه هیچ کوسترمه * بکا جانم چلبی کیرلنمه
کل سنکله ایده لم اخذ وعطا * چیقار اندازه کی اول جانا
بوز موز ایله اوماهه طوقنور * هرسوزی فعل کماهه طوقنور
بوسخنله آچر اول غنچه لبی * نقدر اولسه ده محجوب چلبی
کوربجك اول قنه لی پرمقلر * انی شیطان اوزمان پرمقلر
سینه سندن اکا چسون بستان * کوره بستانك الچنده پستان
صید ایدر عاقبت اول جانانی * کتورر خانه یه البت آنی
قفل درکاهی دکلدر ممهور * براناختره اولورمی مقصور
قوجه سی یوق اوله سی دیوانه * کیجه نصفنده کیدر دکانه
کاروکسبنده کزر بیچاره * نه بیلور نیلدی اول مکاره
کلور اخشام او ینه اول حیوان * لقمه دنصکره یاتور بی درمان
ینه چارشویه کیدر وقت سحر * بوتلاش ایله ایدر عمر وکذر
خرلشور خلقیله دائم اول ایت * کونده مصروفیده براچه سمت
جالشور هرکسه ظالم بوله شور * دائما محکمه لرده طولاشور
کونده بیك دورلو یلانلر سویلر * هر یلانه قسم الله ایلر
واه مدیونی اولان مفلسه واه * پنجهٔ شیرده دوشمش روباه
باطقین اوموال آره مقدر حالی * نه بیلور اوده کی باطقین مالی
مال قارونه دخی مالك اولور * بوسیاق اوزره نساسالك اولور

یعنی هر خردهٔ اسباب صفا * بو محلەدن اولور اول پیدا
خوش کلور اول روش نادیده * اکا عالم چالشور تقلیده
بودکل کیم اوله تقلیده سزا * هر بری بشقه روش بشقه ادا
عالمك چونکه بودر معتادی * بر محلەده که اوله آبادی
نقدر اولسه عمارت ممتد * چوغالور اهل صفا اهل خرد
هر بری بر روش ایلر ایجاد * هر کون اولمقده نزاکت مزداد
اولور ارباب صناعت ماهر * اولور انواع تفنن ظاهر
بدکلور طبعنه راه قدما * کوربنور چشمنه اول باب قبا
باخصوص کیم بوسواد اعظم * اولدی مجموعهٔ جنس عالم
چونکه هم زهره بونك اختر یدر * زهروی اولسه زنانی یریدر
ندر اول ولولهٔ ناز ونیاز * ندر اول طرفه ادای ممتاز
نکهی آفت جان عشوه * سخنی شعله زبان عشوه
دخی بو شهرك ایچنده جانا * بر ایکی فرقه اولور نوع نسا
ایده لم جمله سنی ذکر وبیان * تا که تمییز اوله نیکان وبدان
جمله یی بر بزینه قیلمه قیاس * بر میدر سنك سیهله الماس
اولا فرقهٔ اهل پرده * اوکورنمزکه دخی محشرده
یعنی اول فرقهٔ ارباب بیوت * درج سیم ایچره مثال یاقوت
غنچه در شیشه ده اولمش محروس * طوطیدر صانکه قفسده محبوس
دکمش طره سنه باد صبا * کورممش روینی خورشید اصلا
هر بری مریم عمرانیەدر * حضرت رابعهٔ ثانیەدر
صاحب غیرت وناموس ووقار * خانه سنده اوتورر لیل ونهار
دخی بر فرقه سی صاحب خرده * کورینور ظاهری اهل پرده
شکل عصمتده کزر آشفته * هیئت محصنه ده آلفته
کیر انواع لباس زینت * صانکه برسرو مرصع قامت
اوجو هر جیجك اوحلی نفیس * هر بری غبطه فزای بلقیس

نیجه عادتلری واربوبله ثقیل * بکا دوشمز انی قلمق تفصیل
اهل ذوقه بوقدر کافیدر * بوجوابه سخنم وافیدر

در بیان زنان بحر سفید

ای که رویندە سیاه خالی * اولمش اول بحر سفیده والی
اطه لرقزلری هب دلکشدر * برج آیدە بتون مهوشدر
جانب بحر سفیده گذرایت * اطه لر قیزلرینه برنظرایت
قبریسك زنلری اما بددر * بلی غلمانلری خوش بیحددر
شمدی آغزده کزن هب ساقز * اندە برکوندە اوطورسك جائز
کان آلات صفا ساقزدر * سن همان زنلرینه یوزقزدر
دخی هر براطه نك نسوانی * بشقه درجامهٔ وشکل وشانی
اطەلر هر بری بر باغ جنان * اندە نسوان بتون حوریان
زنی حوری دخی غلمانی ملك * بونظرله اطه فردوس کرك
بلی چوق صوکتورروصف محل * قورقارم نامم اولوز مستثقل
دخی سائرلری جمله بوسیاق * دکل اطنابه سزا بواوراق
فهم ایدر عارف اولان ایمادن * یتشور قطره بزه دریادن

در بیان زنان اسلامبول

ای طرازندهٔ معموزهٔ ناز * وی نوازندهٔ گهوارهٔ ناز
زونق روی جهان اسلامبول * کان غلمان وزنان اسلامبول
زن دنیایه بودرمایهٔ حسن * چهرهٔ عالمه پیرایهٔ حسن
ام دنیا دیدی مصره قدما * شمدی اما بوعروس دنیا
ویردی بوشهره جناب خلاق * حسن خلقت ایله حسن اخلاق
پنبه دندرتنی هرمولودی * غنچه دندر دخی سرخ آلودی
آب وخاکندە ندر بوحالت * یه هو اسندەنه بوخاصیت
صانکه اعضاسی اولان ترتیب * پنبه دن غنچه دن اولمش ترکیب
اشته اقلیم نزاکتدر بو * منشئ ذوق وطراوتدر بو

چونکه غایتله هواسی خوشدر * انك البته نساسی خوشدر
رخلری اوزره ندر اول یاره * برك كلده كورینور سیم پاره
شعلهٔ حسنی جهان تابیدر * حلبك هر بری مهتابیدر
بو انوز بونده نیجه نازنده * حلب انده ایسه آرسون بونده
اولقدر فاحشهٔ رسوایی * شمدی طولدردی بتون دنیایی
طولمش آشفته ایله هر یانی * باخصوص انده کی خمص خانی
برقاش بریسی ایشلتدی * اوستنه کیری کسی رسم ایتدی
کندینه کسدی انی انتاری * وارقیاس ایت روش بیعاری

در بیان زنان اناطولی

ای طلبکار صفات نسوان * فارس معرکهٔ زن دوستان
قدما کاری زنان اناطول * جاهل ناز وروش شیوه‌در اول
ناتراشیده اولور بدکردار * هر بری صانکه درخت کهسار
اولاً حسنی جکرسوز دکل * ثانیاً شیوه‌سی دلدوز دکل
حسنی یوق شیوه‌سی یوق برعورت * میل ایدرمی اکا اهل فطنت
میل ایدرسه بریسی اول وجهه * ینه هم جنسی ایدر بی شبهه
نوع حیوانلره علام غیوب * کوسترر بر بنه جمله‌یی خوب
باخصوص وقت زفافده دختر * جمله‌دن رسمی غریب و بدتر
یعنی بیچاره عروسی صویه‌لر * سوره‌لر جسمنه دورلو بویه‌لر
جمله الاجه اوله چشم ولی * کیجه یا نقونه چیقان ذات کبی
اوله صاغدیجك النده قرغه * نه ازیتلر ایدر اول مرغه
جمع اولور آنده اوهم طبع وحوش * صانکه توحید ایده جکدر اول قوش
قویه میدانه اودم اول زاغی * بسته در رشته ایله آیاغی
مرغ بیچاره اکر دیرایسه قاق * جمله بردن دیه‌لر الله حق
دیریلك حق اولمك حق دیه‌لر * جمله کاهه اوعروسی قویه‌لر
بارك الله زهی نادانی * زادك الله زهی حیوانی

اقرباسیده کلور سرعتله ❊ برایکی زنه طوتراوجرت ایله
زنه لرهب قاره جامه اورتر ❊ دستنه هربری بر تیغ طوتر
رقص ایدر ناله وفریاد ایدرك ❊ حقدن شکوهٔ بیداد ایدرك
اسبی میدانه کلوراول ذاتك ❊ کیدیررلر اکا هب آلاتك
صکره شمشیرایله برضربه کیدر ❊ اسب بیچاره یی بیك پاره ایدر
بندهٔ بلمم بونیجه ماتمدر ❊ بوحقیقتده غم اوزره غمدر
اوسواحلده طرابلوس شهری ❊ انده جاری اومبارك نهری
جمله سی ذوقه اولورخواهشکار ❊ باغده هر برینك خانه سی وار
زنی اول خاکده مثالی نایاب ❊ اولمسه چهره ده اول قاره نقاب
موسم طوتده چیقار سیرانه ❊ قوجه سیله طاشنور بوستانه
قورت بسلر ایپکدن نرمین ❊ قورتلیدر میوهٔ وصلی تخمین
بویله یپراق دوشروب احبابه ❊ اوحریری کتورن دولابه
اونواحیده او طپراق اوزره ❊ دورزیلرملتی وارطاغ اوزره
اوزکه برملت بدکار خبیث ❊ قیلمش اول خاکی عزیزی تلویث
چونکه کهسار بلند وبالا ❊ اولور البتده هواسی رعنا
شکل انسانی خلاف قانون ❊ زرداولورچهره لری همکلکون
زنلرنده بولنور سروسهی ❊ سیمدن جمله سینك وار کلهی
کوسترر خلقه فقط بردیده ❊ دخی برچشمی قالورپوشیده
بریسی کورسه اوچشمی برکون ❊ صانکه اول آدمه اولورمدیون
چیزسك اطرافنه برحلقه اکر ❊ قالوزاول دائره ده تا محشر
تاکه بوزسون ینه آنی اول ذات ❊ هرنه استرسه ویررلر ایکی قات
دخی وارانده نیجه بدآیین ❊ اویله برملت مردود ولعین

❊ دربیان زنان حلب ❊

ای مهمساز زهی زن دوستان ❊ چهره پرداز زکات نسوان
حلبك زنلری خوش سیمادر ❊ یعنی شهباسی کبی شهبادر

کل رخساری صولر غنچه ایکن ❊ ییتر اول تازه فدان اوزره ایکن
چاك اولور پردهٔ اهل پردهٔ ❊ باخصوص موسم حج وچرده
تیر زنپاره یه آماج ویرز ❊ کسنی محتسبه باج ویرز
قیسی وقتنده ایدرباغه روش ❊ پستل ایدرانی حاجی مشمش
چونکه باش قویدی انك یصدیغنه ❊ باقدی چاکیده اولان فستغنه
دیدیکم برسره عقلم قالدی ❊ باغمه برقاری شاملی کلدی
عورتی انده چاغرسه اهلی ❊ اکا البت دیه جلك یاشاملی
اونو احیده بلاد حوران ❊ حسن نسوان بلاذ حوران
قابل شیوه دکلدر اما ❊ وحشیدر همچو غزال صحرا
مشرب زنه لری فرزانه ❊ صوطاشر معرکه ده یارانه
نازنین اولمزاو کوهستانی ❊ میوهٔ حسنی بلی یابانی
کورمشیز هم دفعات ایله بونی ❊ زنه سی طاغده کسرکن اودنی
طوغرر برایکی بیچ سرعت ایله ❊ هم کسر نافه سین اول حالت ایله
انی بچیده ایدر خرقه سنه ❊ یوکلنور اودن ایله ارقه سنه
اغلمز چشمی اوایت اوغلوایت ❊ دخی کیتد بچه اولور برعفریت
اوجوانبده صفت بلدانی ❊ جملهٔ جاذبه در نسوانی
کرچه اول مسقط رأس وطنم ❊ سویلمزلیك مدارا دهنم
طوته لم اولسه ده حسن وانی ❊ نیلیم خوشجه دکل ارکانی
سخن تلخی دکل کوش ادا ❊ اوله مز طوطی کبی سکرخا
انده اما بوعجایب قانون ❊ فقراسیده الور درت خاتون
چونکه براوطه لیدر خانه لری ❊ بربر اوزرهٔ یاتورر زنه لری
برینی چکسه ده استعماله ❊ جمله حسرتله بقر اول حاله
ایلمز نوبته برکره نظر ❊ ینه غوغا ایده مز عورتلر
دخی اول خطه ده بربد عادت ❊ بریسی قیلسه جهاندن رحلت
چیقاراردنده نسا ناله کنان ❊ جامه سین چاك ایدرکدن کریان

اوسته رقص اراسنده کله لر * تا که شمشیری النده ن الهلر
اورمغه اولدخی اولمش مأذون * که عشا یرده بواسکی قانون
کیمنك بورنی دوشرقانی اقار * کیمنك دستی کسیلور صارقار
بوکا شادی دیه مم غمدر بو * بوسرور اولمدی ماتمدر بو
الله الله بونه اقبال جنون * نه فرحدرنه دوکنمدر بودوکون

در بیان زنان شام شریف

ای مه یکشبهٔ استغنا * جمله پیرای عروس دنیا
شامك آشفته لری بی غایه * انده افراط ایله چوق بدمایه
اهل عصمتلری نامعلومدر * اولسه النادر کالمعدومدر
برایکی خانه سی وار معموره * آنده شاید بولنور مستوره
بوالعجب انده که وار برقبه * بولنور انده ایکی اوچ تخبه
کیدر اول قبه لره بی پروا * هرکشی مرده سین ایلر احیا
حضرت عائکه نك مرقدیدر * جمله آشفته لرك موردیدر
باخصوص مقبرهٔ باب صغیر * اچیلور انده نیچه باب کبیر
زن اعیانی اوشهوتله کاور * کویا قصد زیارتله کاور
نه اول ذوق برابر درهب * بوزیارتمی تجارتمی عجب
حبذا اوسوسهٔ شیطانی * قیلدی کارخانه مزارستانی
نیجه ایلر کشی بوکبرایی * یاپه دن فرقیمی وارموتایی
جمله اولادلری اندن ناشی * کیمی چارنق کیسیده شاشی
زشت اولورهب زن وغلمان دمشق * صانه حسنا اوله نسوان دمشق
اورتنور ساده قوماشی هرزن * فرقیمی وار کفن موتادن
اباغنده اوکمش خلخالی * آت پیوندی کبی تمثالی
کهربارجسدی اتشیدر * شیوهٔ زنلری هب شام ایشیدر
درجهٔ قبه یه چارشب آصیلور * انده اول فاحشه دائم باصیلور
ذوقلرندن دخی بر صحبت وار * یکی معنایه کیدر برکفتار

قزینی کورسك اکر بر کره ❊ قره چنکانه یه بکزر چهره
باخصوص استد یکلك دلبر شوم ❊ او عشیرتده اولورسه معلوم
سکا دیر دخترمز پاك نژاد ❊ دخی اجدادینی ایلر تعداد
نسبی اشته فلان ابن فلان ❊ نسلی پاکیزه سی آل ساسان
ویره سك آکا مکر دنیایی ❊ تاکه ویرسون سکا اول لخشایی
ویرر اول دختری اما چپلاق ❊ نه بلا باشی اجیق یالین ایاق
برقره جرکدو یرر آکا جهاز ❊ استر اما قزینه مال جهاز
قنغی ملتده اولمش مخصوص ❊ قره پیراهن ایله کیره عروس
حسنی یوق ثروتی یوق برخذلان ❊ ادی اماکه فلان بنت فلان
جذبه درشهوته آنجق بادی ❊ بلیم سلسلهٔ اجدادی
یعنی نه مال نه حسنی اوله هم ❊ زوج اجدادنه بلمم نه دیسم
دخی آیین زفاف دختر ❊ جمله‌دن رسم غریب و بدتر
قز ایدر برده اوستنده قرار ❊ اقرباسی هب اولور بیله سوار
خصمی ایله کلور اول طالب اولان ❊ جمله ایلر او عروس اوزره هجمان
قوز بلور حاصلی برجنك دراز ❊ ایکی جانبده ایدرلر تك تاز
صانکه اول فرقهٔ بی عقل هدا ❊ ایده جك سور زفافی اجرا
اراده برایکی آدم کتورر ❊ دخی کیتدکجه او فتنه قبارر
نیجه برمرد قوی یاره لنور ❊ نیجه‌نده براسب ذهی پاره لنور
اوریلور کاهی قضا ایله عروس ❊ کاهیجه طالبی اولان منحوس
بر بریله دوشه بیچا بیچه ❊ در ایکن جده دونر بازیچه
بنده بلمم نیجه درسور زفاف ❊ بونجه آدم اوله انده اتلاف
سیم الیله وصلی اول حال ❊ جمع اولور اول کیجه نسوان و رجال
درپلوب حلقه کبی هب صف صف ❊ اولکلان بزمه چیقر تیغ بکف
کردنی شمشیر ایله نازور قصه ❊ آه او صاجی اوزون او عقلی قصه
قویه‌لر چهره‌سنه اینجه نقاب ❊ باشلیه رقصه میان احباب

(اوستنه)

اولاجه تن ایله مارکبی * صانکه مجموعهٔ سحارکبی
نقشی اول صورت پر النك * خوش کلور دیده سنه عربانك
نه اوبورنده آصلمش خلقه * نیجه زیبا کورینور اول خلقه
اوقبائلده کروه نسوان * اویله بر مرتبه ده عالیشان
ایکی قوم ایلسه غوغا وجدال * اوّلا وقت سر آغاز قتال
چیقارر هر بری بر دختر پاك * کیدیررلر آکا چوق زیور پاك
اوتورر هر بری بر محفلده * چکیلور ناقه سی تا اولده
اوزمان جنك وجدالی سرایت * عرب ایچره اوقتالی سرایت
حفظ ایچون هر بریسی دخترینی * دوه یاننده ویررلر سرینی
هنزاول دختری محروس ایتمك * قاچیوب غیرتی ناموس ایتمك
غالب اولسه بریسی آخر کار * ایلر فرقهٔ مغلوبه فرار
جمع اولورلر اوقزك یانلرینه * قوریلور جمله قیار جانلرینه
فرقه دن غالبه تاکیم برتن * قزی اولدمده الور اول دشمن
محفل ایچره اوده کردن قیره رك * قومنه ناز ایله غیرت ویره رك
اوزغان ایت او بنات نغمه سنه * جان ویرر فرقهٔ عربانه سنه
دیه مم رحمت اوا قوام ایچون * جان ویرر اون ییکی برآم ایچون
اویله عسرتلو دخی امر زواج * طالبك مالنی ایلر تاراج
هر کده اولدی ایکی قز باباسی * اولور آنك سبب احیاسی
قزینی استه سه لر چوبانك * که بودر قاعده سی عربانك
یازه لم مهر نکاحین اوّل * طالبی قائل اولورسه نه کوزل
اولا یوز دوه ویرسون اما * اوله اوستنده بر یوك خرما
ایکی مملوك سیه چهرهٔ خوب * ویره بیك دانه دخی زر محبوب
اون ایکی بیك قیون ایتسون پیدا * ایکی بیك اسب کحیلان سیما
نقدر خصم عشیرتلری وار * هر برینك دخی خلعتلری وار
نیچه خلعت یتشور هر برینه * یوق نهایت او اقاربلرینه

پرده دن چیقسه اکر بر محرم * اولور انداختۀ بحر عدم
بلی آشفته لری مأ ذوندر * عسکری زمره سنه مرهوندر
دخی بر فرقه سی وار پایه لیدر * خانه دان صاحبی سرمایه لیدر
درکهنده اوسرای مأنیز * نیجه بر عبد سیاه خونریز
شهری یه انجق اولور بخشنده * عسکری قسمنه ایتمز خنده
تونسك فاحشه کانی چوقدر * بلکه هیچ پردۀ عصمت یوقدر
فسقله مردوزنی براقران * مصر ثانی دینیلورسه شایان

﴿ دربیان زنان حجاز ﴾

ای که خالی حجر اسوددر * کعبۀ حسننه اولمش بند ذز
زن بد چهرۀ نسوان حجاز * اوله مز یور آغوشی نیاز
چسمی لاغر دخی رویی اسمر * حسن اندامی کلامی بدتر
مکه نك کرچه زنانی خوشدر * سائری طوبطولی اما بوشدر
هب کومش تنلی زنان مکه * کومش اما که اولمش سکه
پاکدر عرضی دکل آلوده * اوله مز فاحشه هیچ اول سوده
نه زمان مصرلك ایچنده اما * اولسه بر فاحشۀ بدز سوا
نفی ایدرلر انی تا اول خاکه * نه زوا اویله محل پاکه
شمدی تلویث ایدن انجق اویری * اهل مصرلك کیدن آشفته لری
عرب بادیه نك نسوانی * عجبه درهر روش وارکانی
جمله نك فعلی خریق عاده * مکه دن تا طرف بغداده
دوکدورر جسمنه رسم مائی * انجق آنکله بولور اداثی
جمله سی مائی دوداقلی اونسا * هب منقش کوینور سرتاپا
نیجه آغوشنه آلسون دوستی * کورینور جلدسی قپلان پوستی
سنه دن تا بمحل معهود * آنده انواع مزخرف موجود
نافه سی اوزره بیار ممتازی * رسم طوشان ایله شکل طازی
کویا فرجنه طوشان چیور * اکسه سنده دخی طازی اوچیور

کیجه جامه چیقر آهلیله * قبجنی اصا قلمغه برحیله
بو صفتلر که آکا بددرلر * عرضنه جمله مقید ذرلر
چونکه جلاد نکاه خوبان * دائما آدمی باشدن چقران
دلربا اولمیجق دیدهٔ دل * نیجه مقتول اوله یوغکن قاتل
کیمه ویرسون دلنی آشفته * کیمه زنپاره اوله دلبسته
جذابهٔ حسن اومحلده نایاب * میل شهوت ندن ایلر ایجاب
جمله بدچهره زنان وغلمان * بودر انجق سبب عصمت اولان
سنده بوحسن ایله برکز جانا * کذر ایتسك اودیارهٔ فرضا
سکاجاندن هب اولور ذی بنده * کیمی دهشت ایله ایلرسجده
کیمی عیسی کیمیسی دیر جبریل * شکل انسانه که اولمش تبدیل

در بیان زنان فس

ای ستانبولده کزن سروسهی * که سیه پرچمی فس پادشهی
مغربك زنه لری بدخوذر * بدزبان بدحرکت بدزودز
تلمسان ایچره زنان وغلمان * اول قدرجاهل ذوق عزفان
کیتسه براهل نظر بیکانه * سهوله باقسه دخی جانانه
کوزینه میل چکراول کفار * یتره چکسون دیمه لی اویله دیار
بلی فسلیلر اولور ذاتنده * بورنس جمله سنك باشنده
بیلمیم زینت وآرایشی یوق * تنی عریان هیچ آلا یشی یوق
جمعه یه کیتسه دخی سلطانی * فس واحرامیله دزعنوانی
کرك اعلا کرك ادنی هرکس * برپیاض بورنسیله بردال فس

در بیان زنان جزایر

ای بنم دلبر روش جانانم * قهرمانی کلشم ازسلانم
خوشجه درسمت جزایرده زنان * جمله پاکیزه ادا خوش منشان
اوسری اوزره که آلتون طاسی * ایشته باشدن چیقران هب ناسی
اوقلملی فوته قفتان اوزره * سورینور کوشهٔ دامان اوزره

بکا آماده قیل ای دیوانه * بشقه بر دائره بشقه خانه
اوله مز خانه ده ایکی اوسته * ایکی ارسلان اوله مز بر پوسته

در بیان زنان حبش

ای سمای ذل وجانك ماهی * آتش جسم درونك شاهی
حبشك قزلری نازنده اولور * طورورفتاری خوش آینده اولور
بر ایکی فرقه اولور نسوانی * بر سیاق اوزره دکل الوانی
جمله نك منتخبی اول فرقه * که اولور جثه سی غایت یوفقه
هر کیجه باکره در زنه لری * فتح اولنمز در کنجینه لری
کویا غنچهٔ وصلی اوتانور * آچیلور سه کیجه کوندز قپانور
آنلره بنت خطائی دیرلر * رنك صافیلری خوش دلبرلر
رنك رخساره لری احمر اولوو * احمر ایله قارشق اسمر اولور
اولسه ده بر ایکی اوچ اولادی * ینه بوزلمازایمش معتادی
کافرك حقه سی طلسملیدر * غیبدن یاره سی مرهملیدر
حکمتین سویله مسم شبهه قالور * دل زنپاره ده برعقده قالور
حکمادن دیدی اهل ادراك * بونلرك رحمی اولور آتشناك
کویا شعله لی بر مخزن ایمش * کیجه کوندز طوتیشور کلخن ایمش
دبرعقب یاره سی البت بتشور * اول سببدنکه حرارت طوتیشور

در بیان زنان یمن

ای حنای سر انکشت جهان * رونق روی عروس دوران
یمن ایچره اوله مز حسن زنان * اولطرفدن یمن اقلیمی یمان
جمله سی خسته بدن افکنده * تنی نازنده دکل نازنده
صناسك جمله سی مستسقیدر * آنده بو حالت بر خلقیدر
هب زبون جثه لی قوزغون حالت * هب صولوق چهره لی بوزغون حالت
طورورفتاری وقورا نه ثقیل * جنبش جسمی ضعیفانه علیل
ذخی صنعای یمنده قانون * خانه دن زنه سی اولمز بیرون

طوته‌لم قلسون آنكله آواز * نیجه اول نغمه اولور زمزمه ساز
بویله كوش ایلمدم دنیاده * بكا كلدی بو حریق عادة
ام دنیایه نه دیرلرسه اینان * اوزكه برفاحشهٔ اهل زمان

در بیان زنان سودان

ای رخی صبحدم رومیان * زلف اما شب تاز سودان
شمدی وصف اولمسی بوسودانك * آرترز علتنی سودانك
وصفنی قومه یه لم تألیفه * كه نه حاجت كیجه یی تعریفه
جمله سی كرچه اولور شب سیما * صبغة الله سوزم یوق اما
صاف اولور سینهٔ قلبی الحق * صورته قلمه نظر سیرته بق
جهلای سلف اما دیرلر * سام بن نوحه سلفدر بونلر
چون سیاه ایدی اوذاتك رنكی * اولدی ذریتیده هب زنكی
حكمت اربابی دیدیلر لكن * هركیم اولورسه او یرده ساكن
مقتضاسنجه طباع اقلیم * ایدر اول رنكله انسانی وسیم
رنك آلمش تننه لیلادن * ممه لر هر بری برطوب لادن
تن شبرنكی سراپا آبنوس * قابلمش جسمنه كویا آبنوس
یوز سوری رنكی كبی بن كوره یم * نیجه اول كردنه بن یوز سوره یم
یوزلری شعلهٔ آهم كبیدر * رخلری بخت سیاهم كبیدر
سوه مم رنك شب دیجوری * وار ایكن اشته نهارك نوری
كیجه‌دن صانكه مركب اوبدن * مشكدن صانكه سوزلمش كردن
صاچنی وصف ایده مم بن هیهات * ظلمات ایچره كورینور ظلمات
جامه خوابه اوله‌من شایسته * اوله مطبخده همان پابسته
بلی خانملرك آردنده سزا * چونكه ضدیله بیلنور اشیا
واه اول جاهل بی ادراكه * كه صاریلور كیجه اول ناپاكه
ایرته‌سی كون اكا تانلق ایدر * اوسیه چهره‌سی آیدنلق ایدر
خانمی ایله ایدز اول غوغا * صكره اغاسنه دیر بی پروا

ایکی جانبده اشکنجیلرینده * اوقطر جلوه‌لری هر برنده
حاجی یاتمزده بقرکورکبی * آتیلور مرکبه برزورکبی
کیر منحوسه‌سی پرده صارقر * دخی صالیاسیده اغزندن آقر
آکه کوسترسه آچلمش انجیر * ایوه یاسیدی دیمزمی اوفقیر
برایکی زانی ایدرد لبسته * سیرنیله کیدر اول آشفته
عرب اوینینده ایلر آغاز * قریلور ایلر ایکی ناز ونیاز
طولاشور مجلسی اول حالتله * هرقوجاغده اوتورر نوبتله
صانه‌سین زهره اولورام فروج * آکا آغوش محبانی بروج
دله آغازی اولور شعله فکن * باخصوص نغمهٔ یاسیدی حسن
مصرلك آوازه‌سی خوشدر حقا * ویرکیدر اهلنه تأثیر صدا
نغمهٔ خوب ایله دیرسه بالیل * مرغ طائر دخی ایلر آکا میل
انجق آشفته‌لرینه مخصوص * تحت زانیده ایکن عرض خلوص
اومقاماتله نازا اول قریلش * اواصولیله نیازا اول صاریلش
آچیلور درکه خاص وعامه * باطرر بولدیغی انعامه
جمله‌دن قالمجق هیچ طاقت * مرکبه بلکه دوشر بر نوبت
بو دخی آنده براغرب حالت * که هر آشفته‌ده وار بو حالت
یوزی قیون یاتور اول فاحشه کان * کتو اوزره قویه ایکی فنجان
بری بوشدر بری اما مملو * باشلیه چالقمیه اول جادو
بربرینه بوشادر فنجانی * بو دخی برمدد شیطانی
دخی پك عجبه صفاتك بریسی * بکا نقل ایتدی ثقاتك بریسی
کوردش آشفته‌یی کتان طقور * دخی فرجی ایله موال اوقور
باقی بلا بونده ندر بو عجبه * نیجه آوازه کلور اول فرجه
وارمی فرجنده عجب برشاعر * یوخسه بردللی ذودکمی کافر
یوخسه آلاتلی ساعت کبیدز * آنده اول نغمه موقت کبیدر
کرچه آنده لسانی واردر * نطقه اما نیجه جانی واردر

اول سبب جمله لری حیواندر * سالك قاعده عرباندر
زن وغلمانی صفادن محروم * آدم اولدقلرینده نامعلوم
آنده اماکه بنات اعجام * تن سیمین وعذاری گلفام
چکمش انلر نسب اجداده * رخلری باده وجودی ساده
اول قزل یوزلی قزلباش قزی * آکا دوش ایتمیه الله سزی
آنلره هر کیم اولورسه مشتاق * عاشقه صانمه که بغداد ایراق

دربیان زنان مصر

دکله ای یوسف مصر دوران * ای جکرسوز زلیخای زمان
شهر مصرك روش نسوانی * انلره موهبهٔ شیطانی
طورر آشفته لری یول اوزره * کیمی صاغ اوزره کیمی صول اوزره
اونساسنده که نازو شهرت * خواهش پوس و کنار شهوت
اوطلو مباجیلری یاننده * صانکه آتش طوتیشور قاننده
نیل اولسه کسنه هب جاری * ینه اطفاء ایده مز اول ناری
دوزیلور بر پول ایله فذلکه سی * نرخ غوری بوایمش قاعده سی
تن اسمرلری خوشدر رنکی * اولمه سه حبه ده اول افرنکی
اکا مصر ایچره مبارك درلر * مبتلادر آکا هب دلبرلر
کورینور کوزلری مخمور شهلا * لیك دقت ایله باقسك اعما
نقدر زنلری کیم شوخ آیین * اوقدر طبع ذکوری عنین
اومحلده دخی نسوان کبار * هب اولورمرکب چارشودسوار
نیجه خانم دیه م اول مرداره * نیجه جانم دیه اول بیچاره
ارقه سنده اومنقش چارشب * دخی التنده توانا مرکب
ایاغی یرله برابر سورینور * کسیده بالدریده هب کورینور
قوت ماسکه سی انسانك * قله می سیر ایده جك هر یانك
ایکی یاننده نیجه فلاحی * که حرارتله بیمار تمساحی
صاغ وصولنده طوترزانودن * اوقیافتله کچر چارشودن

رازدان روش ناز نیاز * خوش ادا خوش حرکت خوش آواز
جمله سنده بوده اسکی عاده * قویه لر صول انکی بالاده
کیمی شاعر کیمیسی میر کلام * کیمی نساخ و کیمیسی رسام
اهل ادراك و فراستلردر * جمله ارباب صناعتلردر
جانب سمت عجمده اما * مبتذلدر بو زمان نوع نسا
هر بری اولمشکن برحوری * نه روادرکه چکه مهجوری
جمله چکمده بو یولده المی * حسرتی کیر ایله چاتلر شکمی
اوغراشور روز و شبان پیشی ایله * اری بولسه صاریلور دیشی ایله
غربادن کچنورلر هربار * یوخسه ایلر ایدیلر ترك دیار
غربا باعثه سه اول خاکه قدم * منقرض اولور ایدی نوع عجم
بو حساب اوزره باقیجه اما * بولنان شمدی هپ اولادزنا
اوز بکلك خوب اولمز انسانی * نه زنان دخی نه غلمانی
بورشق چهره لی بدعورتلر * قوجه قاری کبی اول حالتلر
باکره قیزلری سیر ایلرسك * ایکیوز یاشنده کیردش درسك

در بیان زنان بغداد

ای قمر چهره و عالی بهره * غبطه فرمای اوطاغ زهره
اسمر یدر زن بغداد عراق * رخ اسمرلری اما براق
آل رخسار اولمز نسوانی * یتشور جذبهٔ حسن و آنی
اونساسنده اولان جذبهٔ سخت * دل زنپاره یی ایلر صد لخت
نیلیم آدمه رامین اولمز * باغچه سنده کشی کلچین اولمز
عاشقه چاك رضا کوسترمز * طرنق ایلشدیره جك یر ویرمز
ذوق صحبتده حماقتلری وار * برغدا ایله قناعتلری وار
چونکه سابقده هلاکوی زمان * شهر بغدادی ایدنجه ویران
هپ هلاك اولدی اودم سکانی * کلدی ضبط ایلدی چول عربانی
اولدیلر صانکه او شهرك اهلی * بولنان شمدی او قومك نسلی

کیمیسی خانه یه ایلر دعوت * کیمیسی کوشه نشین حسرت
سن همان ایله عناد واهمال * جنت خانه یی ایلر از سال
اول زمان ایله قدم رنجیده * نائل اول ایستدیکك امیده
ذوق وشوق ایله همان ناز ایله * لیك چوق ایتمه همان آز ایله
اوله برعورته اما مخصوص * سکا اولسون زن دنیا مخصوص
زنه شکنده قلنسه محبوب * جمله دن غایتله الطف وخوب
پك اوتمه اراده غلمانی * اودخی روح صفای ثانی
وار آشفته یه عمرم واری * سنی حفظ ایلیه اندن باری
سکا ترتیب ایده یم هم جانا * سویلیم بنده زنان دنیا

در بیان زنان هند

ای بنم برکنش وماه وشم * اشبهم بوصمه جوانی کلشم
آچه لم راز سخن دربندی * ایده لم وصف زنان هندی
یوزی کوزی قره عورتلردر * صانکه دیوارده که صورتلردر
اوله مز نفس جماعه طالب * چونکه غایتله صووقدر غالب
کرچه ظاهرده حرارتلری وار * لیك باطنده برودتلری وار
صانکه بوز خانه کبیدر اومکان * بل صو قلوغنه اوغرار انسان
اوبله بارد اومکان هیچ صورمه * کیر بیچاره اولور طوکدرمه
عالمی یاقسه دخی فصل تموز * ینه فرجنده آنك برد عجوز
اکا مشعل اوله آلت برینه * دخی پولاد کرلکات یرینه

در بیان زنان عجم

ای نسا زمره سنك ملتزمی * که هنوز فن زنادە عجمی
عجمك جاذبهٔ نسوانی * آکا دنیاده بولنمز ثانی
ندر او جاذبهٔ مستثنا * ندر اول چشم ورخ بیهمتا
چشم مستانه لری بادامی * چاتق ابرولری قوس اندامی
جمله جانانه کش عشرتدر * آشنای روش صحبتدر

زیر بشمقدن اویلر خنده * اوپری خاکه یقرشرمنده
او کولشلر قریاشلراو نگاه * کوز او جیله سکا باقدقجه نگاه
بریسی شرقیه ایلر آغاز * ساکه تاکیم اولالر حرف انداز
سکا نازاتمك ایچون کبی قوشر * ارقه سندن دخی فراجه دوشر
سرویه کاهی صالنجق قوریله * اوتورر آنده ایکی مبتذله
بری نازیله صالنجق صالر * کورینور آه او مخنا اللر
صالله دقجه آچیلور تقشانی * سکا کوسترمك ایچون هریانی
کوستررعقده شلواری سکا * بلکه کنجینهٔ اسراری سکا
سودیکیم سن بنه بقمه دوراول * جلوه ایتدکجه وقور اول نوراول
سکا جاریه کلور آهسته * برالنده کتورر کل دسته
سکا دیراشته سلام ایتدی خانم * الیکه آلسکه آبو جانم
سن قبول ایلمه دست آویزی * کوستر اول چهرهٔ خشم انکیزی
ویرمسون غنچه لبك آکا جواب * قیل غضوبانه قیام ایله شتاب
اوله او چ چیفته قایق آماده * سنی کورسونلر اودم دریاده
اول زمان آنده قوپر برغوغا * برقیامت دخی برواویلا
دللرنده سنك اسمك طولانور * سنی آکدقجه دهانی صولانور
نره لیدر عجب اول تازه جوان * قنغی باغك کلی اول تازه فدان
قنغی پرده اوی همسایه سی کیم * آنه سی کیمدر آنك دایه سی کیم
بربرینه ویره لر جوب عتاب * سن اوکل چهره یی قیلدك اغضاب
آه یتشمه کیدی کافر جادو * باشنه قوصدیغم اویناق رسبو
بربرینه دخی یا بوجی بصر * هب سنك ایچون بو ایانور بصر
سن دخی ماه کبی اخشام ایت * جانه خوابکده واروب آرام ایت
دوشنسون انلر هوس تفتیشه * انلره لازم ایسه بر تیشه
قرن ثور ایچره اولورسك پنهان * سنی البته بولورلر اوزمان
سینه زرده طو تیشور آتشلر * کلوز اول دمده تحف پشکشلر

اولمش حامله هیچ عمرنده ✻ اولمیه برایکی بیچ آردنده
بنده بلم که کروه ذاتی ✻ نیچه آغوشه آلورلر آنی
برایکی دفعه طوغرمش عوزت ✻ طوته‌لم اولسه دخی خوش صورت
دخی لابد اوله جانا معلوم ✻ سکا اوصاف محل مکتوم
حکمادن دیدی اسلاف کرام ✻ دربیان صفت باب مرام
انده اوچ نسنه کرکدر اول ✻ اوچیده آنده اولوسه نه کوزل
خشك اوله مشرب زهاد آسا ✻ اولمیه دیدهٔ حساد آسا
کرم اوله یوته کبی آتشناك ✻ صانکه آلت اوله‌جق انده هلاك
سنده استرسك ایا روح روان ✻ که سکا میل ایده ارباب زنان
حمدالله سکا قلمش مولا ✻ قوت جاذبهٔ حسن عطا
موسم کلدہ بیورسیرانه ✻ باخصوص جانب کاغدخانه
عطرشاهیلری سورقاش اوزره ✻ شال لاهوزی دوله باش اوزره
اوله هرجانلی یلك صرمه طراز ✻ اوله بلده یطغانك ممتاز
اوله کوکسکده مجوهر کوستك ✻ سکا اول آغ ایله اولسون کس تنك
نوش ایدوب برایکی جام کلکون ✻ تا که اولسون ایکی چشمك پرخون
قنغی مجلسده که وارجمع زنان ✻ یوری اول مجلسه ای سرو روان
یوریدیجه یره برزلزله ویر ✻ صالله دجه قولکی ولوله ویر
دم چکوب خشمله ازدرجه سنه ✻ نعره اورشیروغضنفرجه سنه
زیرفسدن دخی پرچم کوستر ✻ انلره حالت رستم کوستر
جابجا اولفسی برنازله آچ ✻ پرچمکدن کوزلم عنبری صاچ
چونکه هب زهره ویدرطبع زنان ✻ طورمه یخه ویرر شوقله جان
میل ایدرلر کوزلك اشبهنه ✻ جان ویررلر دخی آنك زهنه
هیچ نکاه ایمه صاغ وصولکه ✻ پرغضب ایله کذرایت یولکه
وارلب جوده نشین اول تنها ✻ اوزمان هب سکا ایلر ایما
کیمسی شویله کیمی ایلر بویله ✻ اوتمنالری هب سیر ایله

نه زمان اوله تمام بو تأليف * ايدرم خانه كه اول دم تشريف
دوشدى بو يله ديه رك اول كل رو * خوشمدى ايده زك هو ياهو
اول زمان بن دخى ارشاد اولدم * امر جانانه يه منقاد اولدم
ديدم الليلة حبلى دررلر * بو لنور تازه عروسه اررلر
باشله اى خامهٔ كويا سخنه * سكا بول قافيه كوزكدى بنه
ذكر خوبانى چيقاردم اره دن * صوكتوردم زن ايچون هر دره دن
آلدم آغوشه عروس فكرى * اولدى زايده بو فكرم بكرى
اشته بر باكره در بو نامه * انى بوزدى يوسيه فام خامه
بولمدى حق بوكه فكر اسلاف * بو ايكى نامه كبى الانصاف
صانكه اوغلان كبى خوبان نامه * اشته همشيره سيدر بو نامه

﴿ دربيان مقدمهٔ منظومه ﴾

اى كه عشقيله جهان آواره * شهلوندم كوزم لم زنپاره
چونكه بو مكر يله مدهوش اولدك * زنه واديلرينه دوش اولدك
اوّلا لازمى تقديم ايده يم * اوقرانلق يولى تفهيم ايده يم
يعنى اون بش اوله انجق ياشى * سيه اولسون ايكى چشم وقاشى
قدى اما كه نهالى اولسون * نقدر ايسته سه عالى اولسون
نازنين اوله وجود پاكى * اولميه اناطولى اتراككى
اوله شايستهٔ آغوش خيال * اولميه جسمى ملحم بطال
طور ورفتارى خرامى نازك * اوله كفتارى كلامى نازك
اوله بر تازه زبانى خوش كو * ديميه برايكى سوزده آبو
قارينك ساخته وقارى بددر * آنلره شيوه هنوز لا بددر
اوله بر باكرهٔ نورسته * مهر قدرت اوله آنده بسته
بكره اولمز ايسه نا ذله در * چونكه رونق بلى هب قافله در
اوله ياخود كه هنوز اشكفته * اولميه اوينشى چوق آشفته
زنه اولدر كه اوله تازه فدان * دكمش جسمنه جسم انسان

بن او باغ اوزره فدان دكمه مشم * اوبله ميدانه نشان دكمه مشم
شاعر يز شين ويرر شانمزه * كيره مز فاحشه ديوانمزه
زنه لر وصفی دكلدر كارم * كرچه هب قارنی يارق اشعارم
هب بطقچيلر ايسه منفورم * ايشته بو يولده بنم چامورم
ويره مم صورت آشفته يه سس * بنی بو بابده استرسك كس
ديدی صولدرمه كل كلشنمی * غنچه يم اوزمه شو نازك تنمی
سن بنم عاشق ناكامسك * بستهٔ زلف سيه فامسك
راز مكتومی سكا فاش ايده يم * خلوت وصلمده سرداش ايده يم
نركس چشممی نمناك ايتمه * غنچهٔ خاطريمی چاك ايتمه
باشلدی بويله او شوخ كلخند * بنه بن عاشقنه ويرمكه اند
ديدی لطف ايله ايكی ديدم ايچون * مست اولان غمزهٔ دزديدم ايچون
ليلهٔ وصلتمك حرمتنه * اشرف ساعتمك حرمتنه
قدحمده كی اوزم صويی ايچون * ترلدكجه اوبوزم صويی ايچون
بنی كوندرمه امان حسرتله * باشله نظم سخنه سرعتله
سكا بندن ارالق استر ايسك * اشته برهفته اكر سويلر ايسك
سن كبی ماهه ديدم اوله فدا * سوديكم جمله زنان دنيا
صورمه بندن كوزه لم كار زنی * بن بو بحرك دكلم غوطه زنی
سكا برسوزايه سی مكاره * بر عجوزه بوله يم سحاره
اكا هب جنسی سؤال ايت قول قول * سويلسون حال نسايی بول بول
بو كلام اولدی او جانانه ايله * باقدی برچشم غضوبانه ايله
آل آل اولدی او كل رخساری * سربديد اولدی غضب آثاری
ديدی شمدنكرو هجران ايده يم * عهدم اولسون سنی كريان ايده يم
ايكی چشمم قلبيجی حق ايچون * غمزه مك جان اليجی نطقی ايچون
برنكهله سنی شاد ايتميه يم * تاقيامت دخی ياد ايتميه يم
دوشمنكله اوله يم دوش بدوش * طوتميم ناله وفرياده كوش

سن نیاز ایله فرمان ایله ✻ تك بنی لطف ایله شادان ایله
کوره لم هر نه ایسه فرمانك ✻ همتکله بولورز امکانك
طاغی دلمك ایسه فرهاد کبی ✻ همت عشقه کوره بادکبی
بو سوزمدن او کل نازنده ✻ ایلدی غنچه دهانی خنده
النی آچدی دیدی وار اوله سك ✻ ذوق وصلمله صفادار اوله سك
سکا کوسترمیه مولای عزیز ✻ بنی اغیارك ایله دیز بدیز
حق امین ایلیه هجرانمدن ✻ سنی آیرمیه هیچ یانمدن
سکا کوسترمیه یم چین جبین ✻ اوله سین فتنهٔ خطمدن امین
شمدی ای نادره پیرای سخن ✻ بودر آنجق که نیازم سندن
طاتلو کلدی بکا خوبان نامه‌ك ✻ چوق شکرلیدی مرغ خامه‌ك
امرم اوزره انی تألیف ایتدك ✻ جمله خوبانده تعریف ایتدك
بنم اما که بلورسین حالم ✻ که نساء زمره سنه میالم
زهره یه مائل اولوب مریخم ✻ صاپلنوب اوبله کبابه سیخم
استرمکه اوسیاق اوزره ینه ✻ بر کتاب اوله زنان حقینه
که صفا کسب ایده هر قاریسی ✻ یعنی هر جنسك اوله قاریسی
اولا وصفنی ایله تفهیم ✻ بعده صورتنی قیل ترسیم
جمله نك اوله قبیحی کوزلی ✻ عالمك صالحه سی مبتذلی
طبع زنپاره یه ویرسون شادی ✻ که زنان نامه دینلسون آدی
بیلورم طبعکه آغردر بو ✻ مشرب پاکه مغایردر بو
خاطرمچون چکه سین بونده تعب ✻ نه قدر اولسه خلاف مشرب
بوده تکمیل اولنجق والحاصل ✻ بن سنك سنده بمسین فاضل
ایشدنجه بونی اول آفتدن ✻ بن طوغردم اوزمان ثقلتدن
دیدم ای شوخ بو خلیادن کچ ✻ فکر لیلا وزلیخادن کچ
سکا عالمدیر ایکن مهپاره ✻ شمدی لایقمی دیسون زنپاره
صورده اول زهره‌یی بو داعیدن ✻ بن کذر ایتدم اول وادیدن

نه‌زمان ایسته سه محو احداث ❊ هب عقیم اوله موالید ثلث
بو تسلسل ایریشور انجامه ❊ خالقك استه دیکی هنکامه

در بیان سبب نظم وانشا

بسکه بو فاضل مستانهٔ عشق ❊ رند ساغرکش میخانهٔ عشق
اول خبردار رموز هر فن ❊ بویله ایلرینه آغاز سخن
دیرکه برکون اوبلالی یارم ❊ اوبنم دلشکنم دلدارم
عمریمك واری بنم برجانم ❊ روی دنیاده بنم بردانم
سرو ه تعلیم خرام ایلیه رك ❊ دهنی طوطی کبی سویلیه رك
ناکهان کلدی فقیرخانه مزه ❊ شاهباز اینـدی ینه لانه مزه
نردبان قت‌قت اولوب شوقندن ❊ پاینه یوزسوریجك ذوقندن
بنده جان آتمشم آهوجه سنه ❊ شویله اوچدم که پرستوجه سنه
جسممه کلدی ینه شوقله جان ❊ تاکه سیر ایلیه روی جانان
ویردی بیك شیوه ونازیله سلام ❊ ایلدی قامت خمکشتهٔ می لام
حلقهٔ بابه همان دست اوردی ❊ شویله دیواره طیاندی طوردی
دیدم ای شوخ قمرچهره بیور ❊ خانهٔ بنده‌کی ایله پرنور
سوزدی چشمین دخی بلمم نندی ❊ تاجکرکاهه اوقون ایشلتدی
دیدی ای کشتهٔ چشم سیهم ❊ سینه سی ترکش تیغ نکهم
خستهٔ غصه کش هجرانم ❊ بستهٔ جذبهٔ حسن وآنم
فاضلم لاله کبی پرداغم ❊ بلبل ولوله ساز باغم
برنیاز ایتمکه کلدم اما ❊ کوره یم ایشته زمان دعوا
قورقرم بوسوزم ایتمزتأثیر ❊ بجمیه سینهٔ اخلاصه بوتیر
اثر ایتمزایسه خار سخنم ❊ آچه‌یم غنچهٔ نازك دهنم
دیدم ای داوروآلای قلوب ❊ والیٔ ملکت صحرای قلوب
غنچه سین خاریکه قربان اوله یم ❊ شعله سین نازکه قربان اوله یم
یولکه ایشته فدا بودل وجان ❊ سکا فاضل دل فاضل قربان

زنان نامه

لمرحوم فاضل بك

منت اول خالق حكمت كاره * زن دنيايى ايدن مكاره
جفت قيلدى ذكر وانثايى * ابتدا آدم ايله حوايى
انلره ويردى اوصاحب قدرت * آتش سينه كدازى شهوت
آلدى آغوشه اونازك بدنى * چيده قيلدى طرف پيرهنى
پنبه ده لعل بدخشان جفته * شكل بادامى هنوز ناسفته
نه كوزل لعبهٔ خوب وفرجام * باعث خلقت افراد انام
بر بريله ايديجك لعبده باز * قحبه اولوب زوزنهٔ قحبهٔ ناز
نسلنه اولدى اولعب ميراث * نيجه بازيچه لر اولدى احداث
اولدى ماننده زمين دانه * زحملر مزرعه ذرانسانه
اول سبب ويردى حكيم قدرت * فرقهٔ جنس زنانه زينت
قيلدى خطدن رخ زيباسنى پاك * مويدن ايلدى اعطاسنى پاك
تا كه ميل ايليه نفس غلمان * منقرض اولميه نوع انسان
ويردى بوشهوتى هر حيوانه * تا كه معمور اوله بو كارخانه
ويردى هر زوجه دخى حب ولد * اوله تا كيم بو تسلسل ممتد

(نه زمان)

کائنات اولدی اصم وابکم * کیمه اغلر دل شید بلمم
استرمکه بونی ارباب عقول * ایده انداختهٔ جیب قبول
وار ایسه بر سخن نا برجا * اوله پوشیدهٔ دامان رضا
اویله بردمده بو اولدی منظوم * هر طرفدن ستم ایتمشدی هجوم
دست غم طوتمش ایکن برباقه * اتش عشق اوده استریاقه
شعلهٔ آه ایدی شمع خانم * مرغ دل اولمش ایدی پروانه‌م
بنم اول شعلهٔ جواله ناز * که فتیلم خس وخاشاك نیاز
دل که اولدی غمله پروانه * سوز آتشدن اکا پروانه
ایلرم دشمنه دائم حمله * صف اعداده فلك ازجمله
منت روحی چکرسه جسمم * خاك اولوب قالمیه اسم ورسمم
لطف حق ایتدی شکر اتمامن * یادیٔ صفت سمر خوبانن
کلمشم باب عنایت اوبه * توبه یارب خطادن توبه

درستایش جناب عالی

حضرت راتب افندی یه سزا * اواسه بونامهٔ زیبا اهدا
ذات والاسی رئیس الکتاب * طبع چالاکی عمید البلغا
فکرتدبیر پسند جمهور * قلمی شبهه کشای دنیا
همت اشرفنه نه پایه * نردبان اولدی سپهر والا
بولدی اسمیله بوخوبان نامه * صورت دلبر پاك ورعنا
کویا جمله ملل کلمشدر * خاك پایینه اوله ناصیه سا
بنده درکاهنه کلدم فاضل * صدقله ایلمکه عرض دعا
عمرك اقبال الله افزون اولسون * ای کرم کار کروه شعرا
بوله‌لم مسند والاده سنی * دولت ورفعت ایله صبح ومسا
بویله بروقت ستمده تاکیم * ایده‌لم سکا فلکدن شکوا

ایلیه ذات شریفك دائم
صدر دولتده جناب مولا

سیمدن دوکمه کبی در باندر * کوزه جونکه کور نور برماندر
اولمیه مستی اوله چقشوری * قوکور لسون جسد بلاوری
ساقلر چونکه بزه بی شکدر * کاله وصلته براور نکدر
اباغنده اوله شلواری سیاه * جانه منت دخی اولسه کوتاه
اوله رفتاری اونداته کبی * اولمیه شیوه لری زنه کبی
نرم سست اولمیه غایت جسمی * اوله غایت ایله محکم شمی
تنینه فندیغی قویسك فرضا * انکساری اوله ممکن حتا
اوله پرکین وغضب نازنده * نه مطیع ومتبصبض بنده
حمد لله که ایا پاك وجود * سنده بوسویلدیکم هب موجود

﴿ خاتمهٔ منظومه ﴾

اشتدای تشنهٔ خون جانم * چشمی دریوزه کرایمانم
قافه دن قافه شتابان اولدم * هدهد بزم سلیمان اولدم
خاکپایه کتوروب غبرایی * برطبق اوزره قورم دنیایی
ربع مسکون عیان ایتدم هب * اختصار اوزره بیان ایتدم هب
قشربادامه قودم هب ملی * اوقیان اولمیه تاکیم ملی
ایلسم جمله بلادی تفصیل * نسخه عسرتلو اولور جلدی ثقیل
بنده بلم نه بوزور اندیشه * حبس ایدر عالمی هب درشیشه
یرینه کلدی شها فرمانك * امر والای رفیع الشانك
دخی امر ایتسه دهان پاکك * خالق شرح ایدرم افلاکك
بلکه احوال بهشت ودوزخ * دخی هب عالم غیب وبرزخ
کرم ایت سنده دخی کل بزمه اوتور * دیدیکك وعدیکی انجازه کتور
سنده چشمك کبی کذاب اولمه * اویله زلفك کبی قلاب اولمه
نقش براب کبیدر حالك * بویله بن اکلشم اقوالك
بیلورم قولکی ای روح لطیف * مومیانك کبی غایتله ضعیف
طورمز اما سنده خاتم اکلر * کیم اوقور بوورقی کیم دکلر

آدم ایتدکده بودنیایه نزول * نسلی اول خاکدندن بولدی وصول
طوتهلم کمسی کشتی ایله در * علم افلاك ومحیطی ایله در
علم افلاك اوزمان مبهم ایدی * رسم کشتی دخی نامحکم ایدی
بوعلوم اولسهده اول موجود * یکی دنیاده بریله مفقود
نوع حیوان کبی بی ادراك * نه بیلور ذرجه علم افلاك
یوخسه برعالم آخر اودیار * بشقه برآدم وحوالری وار
خلقی معدن کبی خارادهچیقر * بلکه اوتلر کبی صحراده چیقر
هله بن اصلنی تدقیق ایتدم * شبهه سز بویلجه تحقیق ایتدم
متصل ایدی بوخاکه سابق * سبته بوغازینه اولمش لاحق
صکره بامر جناب مولا * کیردی ماینهماده دریا

﴿در بیان اوصاف خوبان﴾

ای محاسنده بولان قدروکمال * کهر اندوزمهمات جمال
دلبراولدرکه اولهشوخ جهان * اوله مقبول همه آدمیان
اوله مهپاره رخ تابانی * اوله یلدیزصالسی شعبانی
الی اغزینه اویار دلبر اوله * سرویدن قامتی بالاتراوله
چشم وابروسی سیاه اولملودر * چشم مستانه نگاه اولملودر
دیزبله نیزه کبی مژکانی * دل مجروحه ویره لر ذاتی
برچمی همچوشب تارسیاه * بخت عاشق کبی هربارسیاه
کل کبی رنك دخی ال اولسون * صررایمزاراده خال اولسون
اوله الما یی ذقن خون آلود * اوله بیرونی مثال امرود
کردنی اولهدرازوممطو * نه صررواوسنده دوشه کیسو
اوله تنك اول دهن ممتازی * اوله اماکه بلند آوازی
متناسب اوله اندهاعضا * اوله اندامی کوزل سرتاپا
اعتدال اوزره اوله ذاتی لطیف * نه سمیز اوله وجودی نه ضعیف
صاحب قامت وجسم وبازو * نه صرراولسه دخی چار ابرو

اكلى يتكنج ايله مار ماهى ✻ حسنه بالغ اوله مى هرماهى
دكزاوى اوله دائم قوتى ✻ رنك زويى اوله مى ياقوتى
چونكه واليه لرى زنه ايمش ✻ ديدى بازيچهٔ اوغلان نه ايمش
جمله آلات مهمات وصال ✻ شمدى كنجينهٔ اولسون ادخال
بذل ايدر چاك شكم ملت روس ✻ دشنك اول خاكه كوكل بختكه كوس
بلى بد خلقت اولور بد اخلاق ✻ ويركيدر انلره تزوير ونفاق
عهد وپيمانى هوا بسته اولور ✻ فستيان بندى كبى سسته اولور
ايليه انلرى مولاى غيور ✻ اهل اسلامه زبون ومقهور
كويا پچهٔ كنجشك حقير ✻ كف شهبازده اولمش نخجير
بودعا اولسنه سزا ختم كلام ✻ نصر الله تعالى الاسلام

در بيان خوبان يكى دنيا

اى كه رخسارى مفرح دنيا ✻ خط نو بحر محيط اولمش اكا
يكى دنيا كوزه لى مسخره در ✻ جمله سى مضحك هم فرفره در
يوزى وسعتلى اولور آى كبى ✻ تنك اولور ديده لرى ناى كبى
ندر اول كلّه قولاق اكرى بجاق ✻ قدى اما ايكى قارش انجق
بلى غايت ايله قوتلو اولور ✻ اسب تازى كبى سرعتلو اولور
هب كير صرتنه حيوان دريسى ✻ قوم يأجوج كبيدر هر بريسى
هب بهايم كبى اوت اوتلرلر ✻ بريسى اولسه همان دم يرلر
شمدى اما بولنور چوق كوزه لى ✻ جنس آخرله تناسل ايده لى
انده معدوم ايدى جنس دكول ✻ بچه حيوان دخى اولمش مجهول
انى كشف ايلدى قولون قپودان ✻ بولدى اوچيوز سنه در شهرت وشان
اولمش كيمسه او اقليمه روان ✻ نه سكندر نه كبار يونان
كيمكه اول بحره اولورسه عازم ✻ فن افلاكده ماهر لازم
صاحب فطنت وادراك سليم ✻ نيجه بو دعوى يه ايلر تسليم
چونكه نارفته ده ذرهم اومكان ✻ نره دن كتدى اكا آدميان

(آدم)

مست در غمزه لری هم مژه سی ❊ اواسونمی دل عاشق مژه سی
خال شبرنکی که رخساره نشین ❊ دل سحتی کبی بولمش تمکین
انلره موهبهٔ حقدر بو ❊ کل رخساریـنه مطلقدر بو
جذبهٔ حسن ایله روی کلفام ❊ شیوهٔ طوریله موزون اندام
همه نرمین دل ولین اخلاق ❊ غرق اولور لطفنه جنس عشاق
قدی پیوسته ایکن افلاکه ❊ میوهٔ چینه آکیلور خاکه
لادیمز طالبنه هیچ اصلا ❊ قددوتاسی مکر کوستره لا
اولور اماکه ضلالت محکم ❊ خاك طبعنده شقاوت محکم
لکهٔ شرك دلندن کیتمز ❊ کلسه اسلامه دخی بر کیتمز

❊ دربیان خوبان مسقو ❊

ای که شهباز نکاهی محروس ❊ آه عاشق اکا آواز خروس
ملك مسقولی قتی باردر ❊ اول سبب چهره لری فاسددر
دخی اول ارضده یتمز محبوب ❊ بلکه محبوب دکل جنس حبوب
سابع اقلیمده ملکتدر بو ❊ ربع مسکونه نهایتدر بو
هند ایچون هر نه که اولدی ایما ❊ عکسی واربونده انك سرتاپا
نقدر اسمر ایسه هندویان ❊ اوقدر ابیض اولور روسیان
شهوت نفسده قوتلو اولور ❊ باطنی چونکه حرارتلو اولور
حکما بویله انی بولمشدر ❊ انلره راه دلیل اولمشدر
کرم اولور آبی زمستان ایچره ❊ سرد اولور فصل تبستان ایچره
اعتدال اوزره دکل انسانی ❊ هیچ تناسب بوله مز ارکانی
او سبب دلبری بدتردر ❊ زرد رولرلهٔ نی الا صفردر
چشم وابروسی سیهکار اولمز ❊ قوت جذبهٔ رخسار اولمز
پرچم وچهره لری صاریدر ❊ دیده لر جمله سی زنکاریدر
بلغمی جثه لو آدملردر ❊ هب ورمناك وملحملردر
جانب رودده قریب اولانلر ❊ انده محبوب بولنور اوغلانلر

کرچه ترسا روشی اوزره کیدر * هب یهود نجیه تکلملر ایدر
پنجم اقلیمده واقع حالا * داخل قسم بلاد اوروپا
آنی فتح ایلدی اهل اسلام * هب طقوز یوز سنه ضبط ایتدی تمام
اندلس نامی ایله بولدی نشان * منشیٔ اهل علوم و عرفان
دوشمن دینه کلوب سکی هزار * اولدی ضبطیله خزان اول کلزار
قاضی عیاض ایله ابن خلدون * یرینه اوتوره بوانجیل دون

﴿ دربیان خوبان انکلیز ﴾

ای لب لعلی دم عیسایی * چشمی دار الصنم ترسایی
انکلیزك بت جان آشوبی * حاویٔ جمله خصال خوبی
معتدل برآطه دزدریاده * مثلی یوق بهجت ایله دنیاده
اوسبب جمله لری بحریدر * ماهدر دلبری هم ماهیدر
سینه سی انکلیز آیینه اوله * فلکك نسبت آبی نه اوله
تنی بللوری که موزون قامت * اولمش الماس تراش قدرت
صاغدر کرچه متاعی اما * تحفهٔ وصلی چورکدر حالا
کاسه سی اوزره اولور برداغی * اکثری چانلق اولور برداغی
ای ویرن غمزه سی عشاقه دله * دلی صیدایتمده اکرامالّه
تیر چشم ایلرایکن چاك جکر * نجی دستنده عبثدر نه اررر
رام اولور خلقه دل سنکینی * طوتمه اول دلبرایچون سن کینی
ایدر اویخته تنها سنده * ایکی قندیلی کلیسا سنده

﴿ دربیان خوبان نمچه ﴾

ای که باز ور سیمین کلچه * رختهٔ اب ملاحت نمچه
نمچه نك دلبری اشوب جهان * زبدهٔ ملت افرنجیان
قد بالالری چوق فائقدر * صانکه طول امل عاشقدر
زلف شبکونی که مسکین پرده * حال افتاده کبی پژمرده
چشم بیماری شکسته بسته * دل عاشق کبی دائم خسته

انده دل عاشق دیدار کرك * آتش عشقنی انکار کرك
کیمکه بوس ایلمك استراولبی * چتال اولسون یوره‌کی خاچ کبی
جادهٔ عامدن ایذرلر گذران * اکلمزلرده خاصی دیکران
بریسی صا پسه بهشت یاره * انی انداختده ایدرلر ناره
حیف کیم اوکل آل خندان * کیمسه شم ایلمه دن بوله خزان
کچه ایام بهارك فصلی * کیمسه یه ویرمیه بوی وصلی
باقه روی نکاره دیده * نه که ایلرسه دخی دز دیده
هله دوشمکدن ایسه اویله‌یره * مغلك دوشمسی یکدر سفره
حمد لله که زمان تاریخ * اولدی‌هب مظهر قهر مریخ
ایلدی نالهٔ عشاق اثر * ایتدی دولتلرینی زیر وزبر

﴿ دربیان خوبان فلمنك ﴾

ای لبی ساقئ پیمانهٔ شرك * چشمی قسیس صنمخانهٔ شرك
بدا ولوز جمله بتان فلمنك * آق اولور رویی دکلدر کلرنك
چونکه دوشمش طرف دنیایه * شدت بردی اولوربی عایه
زرد اولور چهره لری بدسیما * جنس مسقووه مشابه سیما
هب کلیسای وصاله اما * شمع مقصودی دیکربی پروا

﴿ دربیان خوبان اسپانیا ﴾

ای نهفته نکهی آفت دین * غمزه سی شعبدهٔ اهل یقین
واردراسپانیاده‌چوق شوخ جهان * موجد عشوه بلای دوران
آق اولور چهرهٔ شوق انکیزی * آزاولوزسرخ ایله‌رنك آمیزی
بلی قامتلری چوق بالادر * هر بری حسن ایله مستثنادر
زلف وابرولری شب رنکیدر * خال هندولری افرنکیدر
پردهٔ عرضی دخی ضیرق اولور * کالهٔ وصلتیده یرتق اولور
بدر ایکن رویی اولورقدی هلال * برالف کورسه اولور قامتی دال
اولور اول ملت خواروم ذود * عجزوذات ایله همطبع یهود

خوش کلوب طالبداندن خروات ❊ دم وصالنده اولور هم خروات
جمله سی جثه لی یا آلاقداولور ❊ چاك آغوشده ده محکم سد اولور
طاغدن قطعه کبیدر هیئت ❊ باغدن صانکه کسلمش قامت
اولور اما که خیانت انکیز ❊ صاحب فتنه دلاور خون ریز
ایلسون ضبطی ایچون دانشمند ❊ سخت آهندن اکابر پیوند
سیرایدن دلبرنی اولا آهك ❊ صنعنه واقف اولور اللهك
عارضی کلدن اولمش تقطیر ❊ تنی کافوردن اولمش تخمیر
سیمدن قامتی قال اولمشدر ❊ چمن حسنه نهال اولمشدر
دام صیاده طوتلمز هیهات ❊ هب دمیده او غزالانه فلات
اوجوانیده کروه بغدان ❊ دلبری مدحه دکلدر شایان
لافنه باقمه خرنادانك ❊ حسنی یوق آرپه قدر بغدانك

﴿ در بیان خوبان افرنج ﴾

ای رخ دوزخ هم باغ جنان ❊ بسته زناریته کفر و ایمان
میل اهم ملت افرنجیده ❊ ایلمز طالبنه رنجیده
صادق القول اولور ایتمز بدعه ❊ وعده ایلرسه ده ایتمز خدعه
جمله سی حسن ایله محبوب جهان ❊ قامتی هم صفت سرو روان
مومیانیکه عدم مطلبیدر ❊ بلی صبر دل عاشق کبیدر
جامهٔ تنکی سزا اندامه ❊ تنی کویا که طوتلمش دامه
حیله سز شکلی تنی درمیدان ❊ یعنی حلق اولدیغی اوزره اعیان
تن زمینی اکه محکم صقیلور ❊ جامهٔ تنکده دائم طقیلور
برطرف یمم کشاد اولسه اکر ❊ قبارر صانکه صقلمش سونکر
تنی پاکیزه اولور طبعی نفیس ❊ چرك شرط ایتمه سه آنی تنجیس

﴿ در بیان خوبان فرنسز ﴾

ایکه ابرولری محراب جهان ❊ مسجد زاهده دیر رهبان
حسنله آفت اولور فرانسز ❊ خردهٔ ذوقده اما فنسز

حسن اخلاقله بونلر الحق * حائز مرتبهٔ قصب سبق
ملت فائقهٔ کورجیان * زبدة الجنس کروه انسان

در بیان خوبان چرکس

ای که اندامکه کالهم بسدر * دل سکا هر نه که او چرکسدر
چرکسك دلبری مستثنادر * کورجیدن حسنله چوق بالادر
جذبهٔ حسن وملاحت واردر * آب رونده لطافت واردر
چشم وابروسی کوزل دمکشدر * تابش طلعت ایله مهوشدر
اوسماحت نه اوله خوینده * اوبشاشت اوبهار وینده
خرد آرای صواب اندیشه * مرحتکار سخاوت پیشه
بونه حکمت که اوله بی تعلیم * طبع ذاتنده بو وادیٔ قدیم
طور واطواری کرام اسلاف * طرز واخلاق عظام اشراف
اولمشیکن دخی عبد مملوك * نفس پاکنده اولور طبع ملوك
اویله برعالیٔ همت بولنور * صاحب جود وسخاوت بولنور
چشمنه کوه کلور برزره * بحر عمان کوزینه برقطره
متواضعدر اکر ماه اولسه * هیچ تکبر ایده مز شاه اولسه
اولور اغاسنه صادق بنده * جان موجود اوله تاکم تنده
دخی صفر الید ایدرسه آزاد * تاقیامت ایده رحمت ایله یاد
پك حقیقتلو اولور یارانه * بذل ایدر جانی ده دوستانه
دخی اول ملتا اولور فی الاکثر * طالعی نجمی قوی سعد اختر
ظنم اول خاکه تجلیٔ نجوم * ویرر اول قوت بختی معصوم
سعدی زیرا اوله مز اخترده * هب تولد ایدن آخر یرده

در بیان خوبان ملل مختلفه

ای یوزی مهر شب اهل وبال * چشمی ناقوس کلیسای ضلال
طعنهٔ نیزه یه کلمز بلغار * نقدر ایلسه عاشق ایلغار
کلیسه ده انده لطافت یوقدر * حسن اندامله قامت یوقدر

بویله آدم اولیجق داند کام * جنت اولور اوجهنم حمام

﴿ در بیان خوبان بوشناق ﴾

ای صفابخش دل وجان حواس * غمزه سی هوش ربای اجناس
دلبری کرچه چوق بوشناقك * کلمز آغوشنه هیچ عشاقك
جمله سی اشبه وظالم طاغی * سنر ویدر قامتی اما باغی
هیئت جسمی مثال کهسار * نیجه عشاقه اولور زیب کنار
قامتی غبطه فزای عرعر * نکهی سینه شکاف مرمر
هیکلی موحش وکفتاری غلیظ * اکادوش ایتمه یه مولای حفیظ

﴿ در بیان خوبان کورجی ﴾

ای ایدن عالمی سوزان کوزاوجی * تاب رویینه طیانمز کورجی
کورجیان حسن وبها کانیدر * قصر حسنك همه ارکانیدر
صحن روینده ایدرکن چینه * مرغ دل انده بولور کنجینه
هر بری یریوزینك ماهیدر * ماه نونسبت ایله ماهیدر
صانمه آغوشه کلور منظم اولور * پردهٔ عصمتی پك محکم اولور
دائماخنده اولور کلزاری * رشکله یانسه نوله کل زاری
ندراول خلق زکی نفس شریف * ندراول طبع بهی روح لطیف
صاحب سیف وجدل بازاولور * انده ارباب قلم آز اولور
اعتقادی اوقدر زور مکین * قلعهٔ عرضی کبی سخت ومتین
ذهن وسینه سی اولمش تطهیر * یوقدرآلایش کذب وتزویر
طبعی هم تلخ اولور هم شیرین * نرمه نرم ودخی سخته سختین
لطفله تابع اولور بنده اولور * سکا برموی ایله آینده اولور
جامه سی کیرلو اولور دیرنابی * بویله دربلکه آنك اصحابی
شمدی اما اوکروه چالاك * جامه سی پاك ودل ومشربی پاك
بلکه شمدی نجك دورانم * آزمایشلر انس جانم
بویله بن ایلشم استکاه * بوسوزم صانمه محل اشباه

﴿ در بیان خوبان ارنبود ﴾

ای کہ تیغ نکہی خون آلود ٭ کشتۂ غمزه سنه عارنبود
ارنبودك بولینور تازه لری ٭ آه بد اولمسه آغازه لری
شهنشین اولمسه کرجبهه لری ٭ چقمسه قبه‌کبی اکسه لری
هب سمین رنك اولور چهره لری ٭ رنك كلدن اوله مزبهره لری
محرم شیوهٔ خوبان اولمز ٭ ایتسه ده ذاتنه شایان اولمز
جکرین سوککه آواره لرك ٭ قورودر قاننی بیچاره لرك
هب اولور صاحب آشوب وستیز ٭ طبعی حدتده دخی مشربی تیز
دخی بوزمرہ ده جنس دلاك ٭ صویار افتاده لرینی بی پاك
ایلمز عاشقه اول کل خنده ٭ یانسه بو آتش ایله کلخنده
دل سنکینی کہ بکد اشیدر ٭ غمی سینده کوبك طاشیدر
صانه کیم قورنه کبی رام اوتورر ٭ رام اولور ایسه دخی صوکتورر
جسم عریان ایله اول ماه کله ٭ نیجه اوتلر براغور جان ودله
کوریله پرچم عنبر بوده ٭ کلشنك سنبلنه سن توده
اولمسه قبهٔ حمام تپه کوز ٭ آچر اول دلبر نازك لبه کوز
تنی لمس ایلسه دست نرمی ٭ جانه تأثیر ایده تاب کرمی
کیره شکل عرقه روح زوان ٭ تاکه لمس ایلیه دست جانان
اوره دستنه اوکل تن کیسه ٭ تردوکرجان وکوکلدن کیسه
دود آتش چیقه مانند فتیل ٭ ظن ایدر کیم وسخ جسم علیل
ایده عشاقه اومهپاره کوزل ٭ پرچم پر خمنی لیفه بدل
شهد صافیکه لبندن کورینور ٭ طاسك آغزی غضبندن کوپورر
جسم صابون اوله رشکیله کداز ٭ چوحباب ایلیه صد جسم افراز
چیقه قندیل حبابی بامه ٭ صانکه ناطوره اوچوردی نامه
کتورهٔ فوطه‌لر اولپچیدهٔ تر ٭ سله جك یوق سکا ای دیدهٔ تر
دیه نازیله قصوره باقمه ٭ سمت هجرانه یناشمه چیقمه

چوق سخن کتوررا و جنس خبیث * قور قارم خامه می ایلر تلویث

در بیان خوبان چنکانه

ای رخی اوزره او خالی دانه * رصد اولمش کید ر چنکانه
خوشجه در دلبری چنکانه لرك * یوزی اسمر در اوجا نانه لرك
هپ سیه جرده کوزل جذبه لیدر * داستان کرمی قبه لیدر
ویر کید ر انلره فن نغمات * هپ اصولیله ایدرلر حرکات
نازك آوازه لری کورکدر * سوزی شربتدن الذیذ شکدر
خرده صاتدقجه اولوب نغمه‌سرا * کنی آتشله دیمزمی ماشا
خلق ایله بیع وشراسی قابل * کزلوجه اخذ وعطاسی قابل
هر نه ایلرسه بهانه ممکن * اویله دلداره بهانه ممکن
ظاهر اولدقده خط میمونی * آیوا وینا تمغه باشلر خونی

در بیان خوبان تاتار

ای سیه طره لرك انواری * رشتهٔ مهر ایله همت تاری
زشت اولور چهرهٔ جنس تاتار * صانمه اعضاده تناسبلری وار
اولور افراط ایله صاحب سینه * دکل اول جسمه مناسب سینه
سر برآورده اولور پیشانی * جمله سی کوسه اولور انسانی
باشی غلظتلو اولور اکثر ده * بورنی غایت ایله یصی خرده
یوزی وسعتلو اولور جسمانی * تنك اولور غایت ایله چشمانی
بنده بلم که ندندر شعرا * چشم تاتاری ایدرلر ایما
نه لطافت اوله دلدارنده * آب وتاب اولمیه رخسارنده
اولمیه ناز و اداواطواری * پك غلیظ اوله دخی کفتاری
جنس اوزبکدن اولنمز تفریق * بویله ظن ایلمشم بن تحقیق
فرقهٔ واحده در تخمینا * جونکه هب خیه لری یکسینا
دخی تاریخده اولمش تمییز * که بقایای جنود جنکیز
نمه لازم بنم اوغلان مغول * یتسور عاشق زاره براوغول

اوله مز ذره جه شهوت انكيز ❊ مشرب ناز كه اسم سر كيز
لفظ بارده دیسه هی اخبار ❊ دهنی مجلسه اولور بخیار
بدنی هم صفت جنس وحوش ❊ موی قدرتدن اولور سمور پوش
زمهریر ایچره کوزل سرمایه ❊ صقله سون آنی دم سرمایه
کویا سینه سی قیل ترلا سیدر ❊ آنده هر موی اشك لاله سیدر
موی بتر مهدده پرورده ایکن ❊ بلکه حتی کس مادرده ایکن
اولسه بر غنچهٔ ترنو پیدا ❊ کل کبی کلمه دن اولسه حالا
خلق دیرکن بوده جانان اوله جق ❊ عاقبت فتنهٔ دوران اوله جق
کورینور اول خط عنبر فامی ❊ طوغمدن صبحی ایدر اخشامی
او صبا وتده که ایلر تخمین ❊ که ظهور ایده خط سر بکمین
اولسه بو وصفه مغایر دلبر ❊ رومدن تخمنی جالمش مادر

﴿ دربیان خوبان یهود ﴾

ای قمر طلعت آهو دیده ❊ کورمدی سن کبی باهو دیده
آق اولور جهرهٔ خوبان یهود ❊ آل واسمرلری غایت مفقود
حسنله اولسه دخی شوخ آفاق ❊ نیلیم باشی چوطاس براق
کل اولور باشی صحیح النسبك ❊ زرداولورجهره سی صاحب حسبك
اولسه کر صاحب پرچم پیدا ❊ عد ایدرلر آنی اولادذنا
بدنی هم صفت پالوده ❊ نیلیم اولمسه جرك آلوده
قوت اولمز دخی اولادندر ❊ استخوان یوق کبی اجسادندز
رخ وصلتلری ارزانیده ❊ یعنی انثی ایله ارزانیده
رمضان ایجره اولور صائمه رام ❊ انلری بویله اوقتمش خاخام
خائن الطبع ودل آهنلردر ❊ دخی هر ملته دشمنلردر
جمله سی اویله ذلیل ومسکین ❊ خوف ایدر سایه سی دوشه بزمین
هیئت وجامه لری پژمرده ❊ زنده اما کورینور دل مرده
لیك غایتله اولور نغمه شناس ❊ موسقی یه کلیجك افهم ناس

هب کیدر صو یولینه سیم وزری * ادخار ایتدیکی مال پدری
هب صر اخیلرا قاریومیه * پدری جانی ایچون فسقیه
پدری اولمق ایچون شادروان * خم می دائم اقار شادروان
ایده الماس وسیمین پاکی * زیب انکشت کف یورغاکی
ایلیوب تابکلو نادانلق * کردن ساقی‌یه برکرد انلق
ویره رقاصه مجوهر ساعت * بندزنجیر اوله جق هر ساعت
ربع مسکونه ایدوب فخریه * طولدرر کاسه‌لری ربعیه
سر وسامانی ویرر یغمایه * قالمیوب خانه‌ده اسکی مایه
بنه بو قیددن اولمز رسته * زلف ساقی ایله عاشق بسته
نه عجب ایتسه فروخت جامه * آنیده ویرسه کاورمی جامه
کیتسه میخانه‌یه ده آخر کار * نکه ایتمز یوزینه اول غدار
کورینور دیده‌لرنده بدرو * سحره ایلر آنی کافرپترو
اولا دیرکن افندم پاشا * اول زمان اسمی اولوریان ملا
یه تیمارخانه‌ده اواوربدخال * یه سیاحتده اولوربرابدال
دوشمسون دوشمنمك اولادی * اویله درده برسول هادی

﴿در بیان خوبان ارمنی﴾

ای شه ملت کبرو ترسا * سر بر آورده قوم عیسا
ملت ارمنیان عالم * اصل سابقده نصارای عجم
حالیا ایلسه‌لر بسط کلام * بللیدر لکنت روم واعجام
لیك خارجله اولوردورادور * ایلین شهرستانبولده ظهور
اهل اسلامه تقربلری وار * فهم وعرفان ونادبلری وار
شاعری اولسه دخی جائزدر * رومه بو صنعت ایله فائزدر
شهدی امابوکوزل غوغاسی * بشقه سوزدر اوقق دعواسی
دلبرانی اوله‌مز روم کبی * لهجه‌رولری محموم کبی
جنه لونازك وقامت اینجه * ساق پرمولری غایت اینجه

گاه لعلین صونه که پیمانه ✽ یرمی قور توبه ایله ایمانه
بر طرفدن می اولور هوش ربا ✽ دینی برباددن ایدر بو یغما
او خرد دشمنی بو آفت دین ✽ داغ لازم ایده اولدم تمکین
نشئهٔ می او ایچق مستولی ✽ قابیلور اولسه دخی مست ولی
جانی ویررسیرینه حیوان اولسه ✽ آه ایدر صورت بیجان اولسه
دل بو آتشله دونر بریانه ✽ کندی بریانه جسد بریانه
او خراباته وریجق احباب ✽ اولدی یاب یاب کیدهرك خانه خراب
کورمشوز چوق متعصب صوفی ✽ رهن ایدوب پیر مغانه صوفی
کورمشیز نیجه صاحب ترکه ✽ قومدی مادرینه براوره که
اولا چشم پدرله ملحوظ ✽ پردهٔ عصمت ایچنده محفوظ
شیشه ده غنچهٔ نشکفته مثال ✽ ایلمز دست ستم اکا وصال
اکا جمع ایتدی پدر مال منال ✽ دیمه دی هیچ نه حرام ونه حلال
عازم اولسه پدری عقبایه ✽ یکیدن طوغمش اولور دنیایه
طبع خلقیسی دکل ایسه نجیب ✽ طفل منحوسی نه یاپسون تأدیب
اولمسه کندی دخی بال کشا ✽ اوچورر آنی ارباب هوا
ره میخانه یه اوغرار برکون ✽ جکر مادری طوغرار برکون
بو هوا ایله ایچرسه باده ✽ ویریر اموالنی آب وباده
اکا برباده صونرسه رقاص ✽ بحر پیمانه ده ایلر غواص
اوله بن بلدیکم اما دلدار ✽ صاحب شعبده شوخ وعیار
کافر خانه برانداز جهان ✽ خانمان افکن اهل ایمان
شیشه سین اوقویه رق اوله نشین ✽ دیه بیچاره سنه هی ساقین
ایچمدك عشقمه برشیشه شراب ✽ اولمسم حضرتکزله سکرآب
ساغره نقل ایده کاه دولابی ✽ جان بلب اولمیه می اول چلبی
بویله الفت ایده رك آهسته ✽ دام زلفنده اولور دم بسته
اوله عشقیله دمادم مدهوش ✽ اویله طوشانه کرکدر خرکوش

دیدی اسلانده بر اهل وقوف * عارف مخرج الفاظ حروف
شیوه سین اوقودیغن صانمه غلط * غنچه دی اول دهنی تنکده نقط
دخی بو ملتده مخصوص ثمین * ساق بیهوده ثمین و سمین
سیم خالصدن آخر ماالدربو * نهدی صافیدن الذ بالدربو
موی بتمز مکر الا قاشی * نقدر اولسه دخی چوق یاشی
قوت جسمی اولنجه مخطط * کوز اولدقده عذارده نوخط
ایرسه ده سالی دخی بخساهد * دوشرم عشق ایله بن چاهه
هله اسمرلری پك جاذبدر * جمله جمله سنه غالبدر
سرو مانندی دمادم تازه * برك آرایشی دائم تازه
جمله سی بوصمه روش دلی ادا * ازاولور یعنی بو ملتده کدا
طبع وذاتنده نجابت واردر * نخوت وکبر ومروت واردر
هب توانای دلاورلردر * صاحب قامت جسیم ارلردر
اهل اسلامه عداوتلری وار * کرچه ظاهرده صداقتلری وار
ارمنیلر کبی نرمین اولمز * هم یهودی کبی مسکین اولمز
یانسه فرقتله دل مهجوری * ینه اذن ایدر اول مهجوری
اوله مز رام اومه حسن وبها * نقد جان ویرسك اکا ویسه بها
لطف ایدرسه دخی اولروح رزان * نیم بعد خراب دل وجان
باخصوص غنچه کان غالطه * دوشرر اهل صوابی غالطه
نوله دلوشان ایسه اسم وشانی * رخ خوبکرده سی دلوشان قانی
بزم می ایچره اید نجه دوران * هر بری فتنهٔ آخر زمان
اوله دوشنده لباس زرباف * تن پاکی اوله صاف اندر صاف
دوکیلور عارضنه طره لری * ماهلره ده شاشورر غمزه لری
دونه اول غنچه طولاب کبی * تنی هب اوینه سیماب کبی
کاهیجه رقص ایده دلجو ارزه * اوتوره کاهیجه زانو اوزره
اوقویه ناز ایدرك برشرقی * مهر غربیدن اولور می فرقی

چونکه حددن اولیجق عقل افزون * ایدر اول آدمه ایراث جنون
فکر ایدر کاه بجه بو دنیایی * کاهی اندیشه ایدر عقبایی
کاه بجه غیرت اقران ومعاش * کاه بجه گردش چرخ قلاش
کاه بر دلبره دل بسته اولور * روز شب فکری ایله خسته اولور
دائما فکرتی ابلرجولان * انی سودا ایده اخر حیران
کیدرك عقلی چیقار دائره دن * کیسه بلمز که بو علت نره دن
نقدر محنته معتاد ایسه ده * ظیانورمی کشی پولاد ایسه ده

* دربیان خوبان روم *

ای کل کلبن جمعیت روم * رونق انجمن ملت روم
حسن جانسوزی ایدنجه تقسیم * جمله اجناسه خداوند کریم
کویا عالمه دوشدی حبه * ملت رومه ویریلدی قبه
قطره درقسمت عالم کویا * رومه اما که ویریلدی دریا
زن واوغلانی کوزل ملتدر * هر بری حسنله برآفتدر
جمله اعضاسی تناسب اوزره * خلق بو سره تعجب اوزره
قامتی بوجه تنی ایو جه * انده قنبور اوله مزیا جوجه
بنده ظن ایلمشم بویله همان * که بو تأثیر علاج یونان
قیلدیلر نطفه لرینه تدبیر * لطفی بوآنه دك ایتدی تأثیر
هر بریسی فلکك ماهی کبی * آفرینشلری دلخواهی کبی
یعنی نه وجهله استر ایجاد * اوبله تصویرینی چزمش استاد
ندر اول خلقت نجوبه سرشت * صانکه در دیدهٔ کلزار بهشت
ندر اول جذبهٔ حسن دلسوز * ندر اول غمزهٔ مست دلدوز
ندر اول فطرت سیمین مایه * ندر اول مایهٔ قدرت وایه
اوتناسب اوتمائل اونکاه * اوبیاض گردن ایله زلف سیاه
صافدر سینه سی بللور کبی * کاغذك هر بری کافور کبی
منطق الطیر کبیدر سخنی * سویلمز حرف ثقیلی دهنی

او تسائل او تغافل او ادا * او تبسم او نظر او صدا
او رویش اول قریاش زنه کبی * طرز رفتاریله بلمم نه کبی
وعدهٔ کاذبه سی بی غایه * یعنی فردی صباو فردایه
بر نفسله سنی ایلر مغرور * مدت وعده سی تا نفخهٔ صور
عهد و پیمانی همان نقش بر آب * قولی تمکینده برطاق خراب
جدبجد شهری اولان ذات شریف * تن وروحی اولور البته لطیف
چونکه آسایش ناز و نعمت * نطفه یه باعث ضعف و رقت
نطفهٔ نازکه نك محصولی * ناقص اولور جسد معلولی
اول سببدن چوق اولور مجوری * جابجا ظاهر اولور قنبوری
نسلی البته مشوش تندر * سبب افراط لطافتدندر
قامت نازکی بر انجه فدان * عارض هم صفت برك خزان
بوسوزه وارسه مخالف برتن * بلکه نسلنده اوله خارجدن
هب دونر بیر مشوش حاله * ایرمدن عمری دخی سی ساله
گرچه کیم جسدلری نازکدر * عقل و عرفانه بتون مالکدر
رشد ایله عقل ایله مشحوندر هب * سبق آموز فلاطوندر هب
رشد و ادراك کرك انسانه * یاراشور کله قولاق حیوانه
ندر اول ناطقهٔ سحر ایجاد * ندر اول بارقهٔ استعداد
شهریلکدر کشی یه نصف علم * بر تکلم ایدر وصف علم
آز مدت ایده در سه آغاز * هپ ایدر علم شریفی احراز
سائره لیك کرکسی طویل * تا که قهر ایده علمی تحصیل
نازك اولمز ولد دهقانی * چونکه غایتله غلیظدر قانی
ایرسه ده سالی دخی هشتاده * پیرلك ایتمز انی افتاده
لیك اندیشه سی اولور پرزنك * رشددن انده بولنمز بردنك
دقت ایتسون بوکا ارباب کمال * وارمیدر دار شفاده جهال
کیمی حافظ کیمی سی ملادر * کیمی شاعر کیمی مستثنادر

(چونکه)

حسن تقویم ایله آرایش انشا ٭ جمله سنده متناسب اعضا
قابلیتلو اولور انسانی ٭ پاکدر آینهٔ عرفانی
قتی وافر اولور انده خوبان ٭ لیك اهلنده عدیم دین وایمان

٭ دربیان خوبان اسلامبول ٭

ای ویرن ماهرخ شهرینه ٭ طوتدیرن مهره یوزی شمسینه
خارج ازعقل بشر استانبول ٭ ایره مز غایتنه اهل عقول
یعنی هرکوشه سیدر برمحشر ٭ دخی هرناحیه سی برکشور
صانکه برنسخهٔ کبیدر دنیا ٭ بوده فهرست کتاب اولمش اکا
قره جمله کبی ربع مسکون ٭ اولمش اما اوزتم بونده یکون
صانکه عالمده بو بردریتیم ٭ برصدف اولمش اکا هفت اقلیم
بویله تشبیهنی قیلدم تمثال ٭ کویا مرغ منقش پروبال
اکا سبزین چناحدر برین ٭ نیل کون ایکی قناتدر بحرین
بنجم اقلیمده اول شهر صفا ٭ بونده غایت ایله خوش آب وهوا
اکثری طبعنه غالب طاعون ٭ نزله در علت سکانی بتون
بو وبا کثرت آفتندر ٭ نزله لر فرط رطوبتندر
اویله برشهر عجایب مشحون ٭ طاش وطپراغن ایده حق التون
بولنور بونده هب افراد دلیل ٭ طبع انسانه نیجه ویره خلل
اولدی خرمن کبی هب اوناسك ٭ تخمی واربونده بتون ابناسك
اول سبب هم صفت بوقلمون ٭ اولدی هردلبری بردیکرکون
بکزه مز بربرینه خوبانی ٭ متعددکورینور الوانی
جمله سی شوخ وفریب وطناز ٭ محرم شعبدهٔ ناز ونیاز
سوبله شرکوشهٔ ابروسی ایله ٭ کاهیجه غمزهٔ جادوسی ایله
بری بریله ایدریبع وشرا ٭ طولسه احباب ایله مجلس فرضا
بندیاران کوره مز رأی العین ٭ هر بری اولسه دخی ذوالقرنین
هر بری ناز وستم اوستادی ٭ جمله نك جور وجفا معتادی

هیچ تناسب ایله مزرسته ٔ * حسن و زائد بو انور جسته ده
بونه خاکدر ونه هوا ومادن * نطفهٔ سا بقهٔ آبادن
قیصری اولمش ایکن جای سریر * حسنه اواش ایدی شهرت کبر
جا بجا دلبر رعنا بولنور * دخی چوق آدم دانا بولنور
حکم سوز آزده دکل غالبده در * سوز یوز روحه دکل قالبه در
ایلینلر لب دریاده مقر * سائره نسبة اعلاجه دوشر
اکثری شهرلسی اغوش ارا * اهل دهقانی رمیده اما
غنجه دن عارفه بر بوی یتر * خرده بینا یه سر موی یتر
ایلسون عارف اولان نکته شناس * جمله سائرلرنی بوکا قیاس

﴿ دربیان خوبان روم ایلی ﴾

ایکه کم رشتهٔ زلفك تنده * کیره می عاشق محرم الینه
روم الینك قتی چوق رعناسی * واردر القصه یدطولاسی
دلبرانی مه مقبول کبی * طور خوبان ستانبول کبی
طوری نازنده میانی نازك * سوز کلدکده زبانی نازك
دهنی طاتلو اداسی چلبی * دکل ابنای اناطولی کبی
قد وقامتلری بالالرلر * الی اغزینده اویار دلبرلر
مستعد صاحب اذعانلردر * دخی هر خدمته شایانلردر
طور اندامی بغایت موزون * سرو بالا کبی قامت موزون
اکثری صاحب عار ونخوت * بوجهه رفتار ایله دایی آفت
کرچه شایسده اولورمش حقا * نرم اولان جسمه نرمانه ادا

﴿ دربیان اطه های بحر سفید ﴾

ای سیه خال دخی بتکده در * بحر حسن ایچره قره بر اطه در
معدن حسن وبها بحر سفید * انده هر بر اطه بر بحر سفید
حاصلی هر اطه لر مستثنا * برینی ایتمیه لیم استثنا
بوسوزم قاعدهٔ اکثردر * لب دریا وطن دلبردر

﴿ در بیان خوبان حلب ﴾

ای سرافراز سریر خوبی * عالمك فتنۀ جان آشوبی
معتدل آب هواسی حلبك * جانفزا باد صباسی حلبك
پاكدر دلبری خوش رفتاری * صافدر آینۀ رخساری
چیقارر پاره بتون صبیانی * پاره لی یوزلی اولور خوبانی
بودخی لطف هوادن ناشی * غشدن تند، قوجز ادناشی
داغ بردل ایسه منكوبلری * داغ بر عارض اولور خوبلری
شقۀ حسننه تمغای جمال * جمله شهبندر كالای جمال
دیدی عالم حلبی راچلبی * بن نه وصف ایلیم اول غنچه لبی
منتظردر نكهی ابرویه * وصلی محتاج دكل آب رویه
ویرمدن طالب وصلینه جواب * آقر آغوش تمنایه چو آب
اورفه نك طفره لیدر خوبانی * شهاوندانه اولور اركانی
مرغ عشقك تازه لری ایله كذار * دل عشاقه اولور تشنه كذار
وارمه اول خواهش ایله یلانه * مرغ حسن انده اولور بی لانه
كیدن اول شهوت ایله سمت بیاس * روی كرددن اولور ابتده بیاض
اول نواحیده گروه اكراد * یاقیشور دایی دینلسه اكرآد
توركمانده بولنور آفت جان * ایتدیرر عاشقه ترك ایمان
چشم شاهانه اولور كج ابرو * اولور اما كه معند بد خو

﴿ در بیان خوبان اناطولی ﴾

ای سهی قامت ملك اناطول * سنی برصارمغه دكز ایكی قول
اناطولی كوزلی خلقیدر * فطرتی اوزره بتون باقیدر
یعنی نه شیوۀ رفتار بیلور * نه دخی خردۀ كفتار بیلور
ساده دل جمله سی ابله عطرت * اكثریسی بلی اهل جنت
كرچه ناپخته وجود خامی * ناتراشیده اولور اندامی
اولسه رویی مه تابان كبی * نیلیم صورت بیجان كبی

طولنه‌دن جاذبهٔ رخساری * اراور اولدم خط فرح ساری
آدمه جور وجفا بیلمزلر * اویله بیگانه ادا بیلمزلر
سخن و شیوه یه آگاه دکل * عشوه هیچ اوغرادیغی راه دکل
نازجانانه نه‌در بیلمزلر * سوز پروانه نه‌در بیلمزلر
جذبهٔ عشق ارمحلده مهمل * شهوت نفس فقط مستعمل
خنجر وتیغ وطبانجه بیان * هر بری صانکه نریم میدان
باشنه بورکی صارر کچ واری * قهرمانی کورینور اطواری
جمله سهو ایدرسك ایما * اولور اول جانب ایله عقده کشا
شکل مریخده برآشفته * سفته اما کورینور ناسفته
بن دیم جمله لرك معلومی * چوق زبانزدبوکه شبامی شومی
بن که مألوف کلام بوم * بن که معتاددر منظومم
نشئهٔ یاب طرب ایلرمی بنی * یااخی یاعمی تفهم سخنی
عرب بادیه اما وحشی * کلمز آغوشه ولکن یخشی
سوزی طتلو یوزی طتلو ابلق * قوت جاذبه سی وار الحق
نداول حال سیه موی سیه * چشم ومژکانیله ابروی سیه
ایمغی یوق بتون اسیر دررو * صانکه صحراده دمیده آهو
رنك تكلیف ریادن ساده * بی تصنع روش حق داده
بیلمز اول قوم ندر فعل لوط * انلره اولمدی قسمت اونشاط
بورنده حلقه طاقرزنه‌لری * بوده بر عادت دیرینه‌لری
اواور اول حلقهٔ بدله بدرو * طاغدن صانکه طوتلمش آهو
کندویه ایلسك اماکه سؤال * انی تخمین ایدر اسباب جمال
اول نواحیده کنار دریا * وار طرابلوس کبی شهر زیبا
آب جان پروری کوثرمایه * بادی همسایه دم عیسایه
قتی چوق دلبر مستثناسی * باخصوص کاکل عنبرساسی
جنتك یاد ایده مز سنبلنی * جبهه سنده کورن اول کاکلنی

اوراوماكه بتان تونس * مشربی نازك وطبعی مونس
آه اومهپاره كوزل تونسلی * اوكوزل ساقی بیاض پورنسلی
اوسمن تن ایله سیم منتانی * هركورن سوسدنه منت آنی
ندر اول قطعهٔ خوش موزونك * صانكه چیقمش كبیدر چیقرقدن

﴿ دربیان خوبان حجاز ﴾

ای سر كوی مطاف حجاج * غمزه سی محدث ظلم حجاج
اسمر اولور رخ خوبانی حجاز * حبشیدن دخی اولمز افراز
بلی شهریلری صفوتلی اولور * رنك بغدایسی زینتلی اولور
لیك دل ویرمكه شایان اولمز * قوت جاذبهٔ آن اولمز
مكه اولادی اولور اهل وفا * زادها الله تعالی شرفا
ساده درلوح دل توحیده * هیچ مكیده ده اولمز كیده
طائف اماكه بهشت دنیا * انده غلمان مثال حورا
صانكه بربری قطائف طائف * انده هرذوق ولطائف طائف
بریسی ایلسه مدح جده * چوقده حمل اتمه كلامن چده
هله عربان كوزلی نكرلیدر * هرمبارك نفسی سام یلیدر
كیه صر تینه چوال چولده * اوله برنغمه قوالی قولده
اوقیافت دكل آدم جنسی * جن صانور شكلنی كورسه انسی
كورر اول زردی همصورت جان * جرس قافله دیرمش چان چان
سن سین ای ماه كوكل دلجویی * نه شتر شیری نه عربان رویی

﴿ دربیان خوبان شام شریف ﴾

ای جهانك مه خون آشامی * رخلری صبح وزلفی شامی
ثالث اقلیمده درشام شریف * ایده لیم حسن بتانك تعریف
خم اولورماه كبی شهریسی * یان چزرهاله كبی مهریسی
آق اولور چهره لری موم كبی * انده كل رو اوله مز روم كبی
حسنده اولسه دخی روح افزا * ساقی پردو بی اولور دهشتزا

مغربك قاعده‌ئی خوبانی ❊ اكثری اسمر اولور الوانی
جابجا گرچه جوانلر بولنور ❊ قد بالانه قد الر بولنور
لیك هب وحشیدر الفت بلمز ❊ كلمز آغوشه محبت بلمز
پرغضب خائن وسركشدر هب ❊ حدت طبعیله آتشدر هب
سخن سختی جگر جوشندن ❊ بو نتره نیزه گرك آهندن
انلره دوشسه اگر بر ناكام ❊ تنی ژولیده گرك چون احرام
سخن ایچون نه زمان كیم اچیلور ❊ دهندن نه آتشلر صاچیلور
فاسد اجزالری طبا تدبیر ❊ چونكه اصلاح ایدرایمش تقطیر
دخی بوقومك اولور طبع حمید ❊ ایتسه استانبول ایچنده تولید
صانمه جانا بو دل پرغمكی ❊ دكیشور ملك فسه پرچمكی

﴿ دربیان خوبان جزایر وتونس ﴾

ای سهی قد بلند آوازم ❊ شهلوندم یكیدم شهبازم
جمله خوبان جزایر زوركار ❊ قهرمان هیئت ورستم اطوار
بوعجمه رفتار والوندانه روش ❊ دایمی طور نریمانه روش
اكا آتشدن اولور پیراهن ❊ هرجوان آهن وهرپیرامن
بو صفت آب وهواسندندر ❊ هب ظهوری غربا سندندر
اكثر افلاح اولوراندن غربا ❊ اوده جنك آور اولورسه اما
شهریسی اولسه دخی فرزانه ❊ اولەمزهم صفت بیكانه
امان اول غمزه‌لری شهبازی ❊ كندوسی غازی نگاهی غازی
اوجزایرلی گومش فرمه‌لی ❊ تللی شاللی اوگوزل ولوله‌لی
سینه سی اوزره دگل مرجانی ❊ دوكدلر جمله سی عاشق قانی
اومیانده كه وار اول یطغان ❊ اكا جانك وارایسه بربطق ان
اوپلا صقه ده اولان پوسكللر ❊ مومیان اوزره گومش كاكللر
گوره عشاقه طبانجه لایق ❊ سهویله اكا طبانجه عاشق
طره سی فرمه‌سی صرمه‌لیدر ❊ سینهٔ شوقه آنی صارمه‌لیدر

قره جاریه‌یی اول طبع سقیم * بنده جسمانه ایدرمش تقدیم
چشم ادراکی قرارسمی عجب * برمیدر روز درخشان ایله شب
لکه در صاحب طبع پاکه * قره لقدر دل صفوت ناکه
هله یاد ایلمك خوشتر اولور * مجمرترکه قوسك عنبر اولور
طوطی یم وارمی بکا آیینه * سویلدرمی ابنوسی سینه

﴿ در بیان خوبان حبش ﴾

ای رخ نوری روحك کونشی * خالی شاهنشه ملك حبشی
دلبران حبشك جاذبدر * شهوت وقوت ایله صاحبدر
خوش ادانازك وطتلو سوزلی * لب خند انیده یوشق یوزلی
چشم وابروسی دخی فی الغایه * رخ لیلا کیسو عنبر مایه
اعتدال اوزره سمین وتنی نرم * دخی حامی اولور کرما کرم
چوق زمان مو یی نمایان اولمز * رنك ذاتیسی صررمز صولمز
اویله قیز واردخی اوملتده * بوزسه‌لر بکرینی هرساعتده
ینه بکری کلور اول ثیبه‌نك * بوسوزه عقلی یترمی ابه‌نك

﴿ در بیان خوبان یمن ﴾

ای لب لعلی عقیق یمنی * شیوه دستنده دوقمش یمنی
قتی اسمرجه اولور اهل یمن * انده نادربولنور شکل حسن
ایلمز چهره‌لری هیچ خنده * نه ارار انده رخ فرخنده
اینجه آوازه‌لی مظلوم حلیم * کویا جمله سی بیچاره یتیم
متواضع کوزی یاشلی محزون * استخوانی کورینور جسمی زبون
دلبری اولسه دخی والحاصل * اویله احواله دکلدر قابل
انده یوق شهوت نفسانیه * انده قدسیت وروحانیه
بشقه برقومدرانلر جانا * بزه الحق دخی دوشمز حالا

﴿ در بیان خوبان مغرب ﴾

ای ضیا کستری افلاك قلوب * دل عشاق سکا عین غروب

﴿ در بیان خوبان مصر ﴾

ای زلال لبیدر نیل حیات ❊ غمزهٔ قاهره سی سیف ممات
زن وغلمانی بلاد مصرک ❊ طرفه بازیجه سی اهل عصرک
خسته‌در دیدهٔ مخمورلری ❊ موی سر درتن بللورلری
هب سیه چرده اولور خوبلری ❊ وار سفید رودخی محبوبلری
بولنور چاه زنخدانلری ❊ قتی جوقدرمه کنعانلری
شیوهٔ عشوه ده هب فائقدر ❊ دخی آغازه‌لری محرقدر
لیک محظوظ اوله مز طبع سلیم ❊ نهی ذم ایتدی مرحوم فهیم
جونکه اقلیمی انکده ثالث ❊ اهلنه اولدی رطوبت حادث
قیلدی ترطیب دماغ فاسد ❊ اولدی کورلک اوسببدن عائد
کوررامّا که رلك انکوری ❊ دیدهٔ قلبی انلك الك کوری
کیمسه بلمز که ندر بوحکمت ❊ بوز نانندہ وفور شهوت
طویمدیلر اوذوا حش جنسه ❊ اوکر درلمش اوفعلی خرسه
اوکر نوب ایوجاع ایلرایمش ❊ انی سکر ایله بسلرلرایمش
صاف دکل مشربنه عشاقك ❊ بولا نقدر کوزلی بولاقك

﴿ در بیان خوبان زنکی ﴾

انی سیه خال دخی شبرنکی ❊ حرم حسنه غلام زنکی
زنکیان اولسه دخی ساده رخان ❊ اولسه‌ده لهجهٔ روبی خندان
اوله مز بوس کناره لایق ❊ مکر اعمی اوله چشم عاشق
قوریسه اسمنه عالم الماس ❊ کورمیدر غفلت ایله اعین ناس
طوته لم اسمیده اولمش مرجان ❊ صانمه کیم وصلتنی اومرجان
بلی انلرده صداقت مشهور ❊ هب شجاعتلو مهابتلو وفور
اسمی ظاهرده مغایر اما ❊ باطنی جوهر اولور سرتاپا
نقدر ظاهری اولسه شبکون ❊ اولور آینه کبی ساده درون
ناپسندہ چوق بولنور کم مایه ❊ اوغره مشدر بوقره سودایه

چهره تاتار مغول سیماسی ❊ دخی موزون اوله مز اعضاسی
اکا هر خوب شمائل مائل ❊ بزمنه اهل مسائل سائل

❊ در بیان بغداد بهشت اباد ❊

ای فروغ رخ مهر آفاق ❊ عرق رویی دکر ملك عراق
پك جفا پیشه بتان بغداد ❊ عاشقه ایلمز اول باغی داد
چارم اقلیمده اول شهر نشاط ❊ اعتدال اوزره درانده اخلاط
رخ آلی کل تردن نازك ❊ لب لعلی مل تردن نازك
زلف شبو سنی سن بیل سنبل ❊ رخنی ایله تأمل هپ مل
چشم ابرولری سمور سیاه ❊ زلف و پرچملری دیجور سیاه
عاشقه ایلمده ناز وکرام ❊ اوله مز اول بدن نازك رام
کورمش لطفنی اصلا فردا ❊ وعدهٔ کاذبه سی هب فردا
غربته لیك دوشن فرسوده ❊ کالهٔ وصلی صاتر فرسوده
آنده اما پسران شیعه ❊ دائم آماده اولور تشنیعه
انده کافرلك ایروب اتمامه ❊ تختکاه اولمش ایکن اسلامه
شاد قیلدی زمن عباسی ❊ هب نوا ایله ابونواسی
نه جواب ایلدی اول دیوانه ❊ روز فرد اکلجك دیوانه
اولدی هب مغتنم ذوق وصفا ❊ خلقه دوشدی اوسببدن خلفا
کوفه دن کیتدی اودم بغداده ❊ ساده رو بر آسیابی زاده
کندویی شاهدباز ایتدی ❊ جوجه جمعیت دینار ایتدی
مادری ایلدی اکا انها ❊ پدرك اولدی دکرمن تنها
خبر ایتدی اودخی مادرینه ❊ کوت بجر بونده دکرمن یرینه
خلقانك دخی کون مقبولی ❊ آسیابك نه اولور محصولی
ایشمی ایلمشم بن التون ❊ قوینك پاشکه دوشسون طاحون
بصره خوبانه قیل مدبصر ❊ حسنله فرقهٔ خوبانی بصر
جکیلور قیل ایله خوب موصل ❊ عاشقه لطف ایله اولور موصل

قامتی اولسه دخی خوش اندام * قتی رفتار ایله نازنده خرام
بولسه دل باغلیه جق بردلبر * هندولر بویله سیاحتمی ایدر
آلده درمی دل دانشمندی * تحفهٔ تازه قماش هندی

﴿ دربیان خوبان عجم ﴾

ای بنانك شه صاحب علمی * ابروانی ایکی سیف عجمی
ذرهٔ تابش نور خلاق * ایدیجك حسنی نثار آفاق
عجمه دوشدی مقوس ابرو * قد بالا ایله چشم جادو
آل رخسار مدور چهره * جمله سی حسنله صاحب بهره
هربری نازوستم اوستادی * انده آشوب بلا ایجادی
موجد نازو ادا انلردر * محدث جور وجفا انلردر
غمزه سی ساحرو چشمی طناز * آشنای روش نازونیاز
هله عندمده بنم بی همتا * اولمسه زلفی یهودی آسا
رایگان انده اوفعلی مکروه * تنك اولان بولره قاجدی اوکروه
سهلدر خلوت وصلینه دخول * سرخ سر دیده لرنده مقبول
کشی تاجانه صوقسه جوکنی * دیر تجاهل ایله بابا چه کنی
عاشقه لك جفا جولردر * دل شکنلردر وبد خولردر
ایلدی اول پسران بی پاك * حافظ وشوکت وعرفیٔ هلاك
پك جفا پیشه بت شیرازی * استماع ایتز اووحشی رازی
ویرکیدر حسن وبها شیرازه * جلد حسن انده بولور شیرازه
نکته ایتز بسمر تبریزی * عاشقك یانسه دل تبریزی
دل خوبان بخارا خارا * رحمی یوق جمله سی آشوب آرا
قند هارك کوزلی لقمهٔ قند * لب عشاقه ویرر طعمهٔ قند
جذبه لبدر کوزل کشمیری * ورکیدر انلره دل تسخیری
اوزبکك دلبری غایت عجبه * اوله مز چهره لرنده جذبه
هربری حسنله پرجاذبه در * دخی شهرتلری هب کاذبه در

کشور اول اون ایکی درجه * جمله سکانی قوروجه قره جه
بولور آخرده یکرمیده قرار * تابع حکم زحلدر اودیار
کشور ثانی اولندقده شمار * ارتفاع درجه بیست وچار
اولور آخرده یکرمی ویدی * مشتری یه متعلق بلدی
کشوری ثالثی مریخ کوزه در * ارتفاع درجه اوتوزه در
چارم اقلیم که شمسه منظور * ارتفاعی اوتوز التی مسطور
بودر اقلیملرك معتدلی * اعتدال اوزه بونك هر کوزه لی
پنجم اقلیم دیدی اهل خبره * تابع طبع ظریف زهره
انده درشهر ستانبول انده * انده درجزبهٔ مقبول انده
قرق بردردخی عرض بلدی * انی معمور ایده مولی ابدی
ششم اقلیمه عطارد والی * قرق بشدر اکا قطب عالی
هفتم اقلیم که قمر پرورده * قرق سکزدر درجه اول یرده
کچر اللی بری انجا منده * تاکه شب اولمیه ایا منده
التمش التی یی کچرسه اما * بوله مز انده موالید نما
شمدی اماکه بقول جمهور * التمش التیده بولنور معمور
ایشته کشورلری قیلدم تبیان * مبدأ غایتی هپ اولدی عیان
یله سین حکمتی دنیانك * اختلافی نه ایمش خوبانك

﴿در بیان خوبان هندستان﴾

ای سرافراختهٔ دلبر روم * خال هندوسی سیه اختر روم
حار درمملکت هندستان * هیچ بیاض اولمزاو یرده خوبان
شهوت نفسی دخی فاسددر * چونکه باطنلری چوق بارددر
چوق بشر عنصر ناریه لری * هیچ سفید اولمز ایمش لحیه لری
قره جه قوروجه خوبانلردر * شیوه وعشوه ده حیوانلردر
ضعفاله قدی هلاله بکزر * بالدیری وارکه خلاله بکزر
سست اندام وزبون وبیجان * برده اولمش طوته لم سرو روان

اولا طوطئه لازم تقديم * تا كه معلومك اوله هفت اقاليم
ديدى دانادل اولان اهل بيان * حاذقان حكماى يونان
انلرك صحت ظبطى اوزره * يعنى تصريح مجسطى اوزره
كوره ويدر بوزمينك شكلى * بويله سويلرا وحذاقت اهلى
انك اطرافنه دائر افلاك * اوچ بلوك ايدر اما برى خاك
قوديلر آدينى ربع مسكون * انى تقسيم ايدوب ارباب فنون
چونكه حكمت ايله تقسيم اولدى * ربع مسكون يدى اقليم اولدى
كرچه تقسيمى بوكونا سلفك * كلدى اما عقلاسى خلفك
اوچ بلوك ايلديلر دنيايى * كسديلر حاصلى بوغوغايى
يكى دنيا دخى اتيدكده ظهور * درت بلوك اولدى محل معمور
برى اسيا ايله افريقادر * برى اوروپا ايله امريقادر
جمله نك الطفى شمدى اما * سمت اقليم بلاد اوروپا
انده درشهر استانبول شريف * جمله دن اولميه مى پاك ولطيف
صغمزا ورامزه تعدادى * عالمك قربى ايله ابعادى
كرم وسرد لك عدم توفيرى * ارتفاع درجه تأثيرى
استوا خطنه قرب وبعدى * باعث شدت كرم وسردى
انده حيوان اوله مز كرمادن * اوده عكسيدر انك سرمادن
انده دائم ظلمات شب تار * نته كم انده دخى نور نهار
اهلى اول ناحيه نك هب اسمر * اوده سكانى سپيد واشقر
استوا خطنه واقع آدم * اعتدال اوزره نه بيش ونه ده كم
بونده لازم اوله جق اولدى عيان * علم هيئت اوقوسون طالب اولان
مختصرجه بوايكى بيت الباب * اشته تلخيص هزاران كتاب
بنى هركيم كه ايدرسه تغليط * اشته رسم كرهٔ بحر محيط

﴿ در تعريف كرهٔ ارض وماء ﴾

اى قمرچهرهٔ خورشيد كمال * مركز دائرهٔ قطب جمال

نوش ایدرسین دخی اتمامنده * جرعهٔ لطفمی انجامنده
قره بکلرکه اجل چاره سیدر * هپ سکا جبرسنه یاره سیدر
بوسوزی چونکه کوکل کوش ایتدی * شوقله شعله کبی جوش ایتدی
دیدم ای داور اورنك بتان * شاه اقلیم خراب دل وجان
کشور سینه ده سن خانم سین * سن الوالامر دل وجانم سین
درعقب دستمه الدم قلمی * روی اوراقه باصنجه قدمی
آتشه دوندی ینه اندیشه م * قاینـدی طبع معارف پیشه م
اولدی فرمانی کبی هپ انشاد * بویله بر زوق اثر نو ایجاد
یازمدم هیچ لغت موهومی * تاکه اول شوخك اوله مفهومی
عرض اولندقده اودم قلب ملول * اوله چشمنده اوشاهك مقبول
قومدم ذره جه حشو زائد * بونده طرنق یری بولمز حاسد
اولمدی ذره قدر بونده خلاف * حق ایله جمله اولدم وصاف
اولا جمله بی تصحیح ایتدم * صکره هپ حالتی تصریح ایتدم
ملل مختلفه دن اوم * اوج اندیشه ده هپ مرسوم
کتب حکمتی قیلدم تعلیم * بیلورم نیدوکی طبع اقلیم
رسم تصویرده رستم یکتا * بیلورم ایتسه تناسب اعضا
دله نقش ایلمشم هپ ناسی * تجربه ایلمشم اجناسی
اویله بوبابده واردمانم * قوت مدرکهٔ عرفانم
یعنی حمدمده کورسم بریار * بی تکلم بیلورم قنغی دیار
حمد لله دکلم بی بهره * هر هنزدن بولنور بر ذره
چونکه اتمامنه ایردی خامه * قومشم اسمنه خوبان نامه
چونکه تاریخده شایان دوشدی * دوشنوب محشر خوبان دوشدی
اشبو تاریخ بلیغك سنه سی * ایردی افلاکه بونك طنطنه سی

در تعریف اقالیم سبعه

دکله ای روی زمینك ماهی * آسمانك الم جانکاهی

بنده بلمم كه نه حالتدر بو * نه تجلی نه عنایتدر بو
بولمشم سوزشله برعالم * سر پروانه یه اولدم محرم
دامدن دامه دوشر عنقایم * دالدن داله قونر ورقایم
شمدی امادل زار ومغموم * بستهٔ زلف خم اندرخم روم
دوشدی بوبلبل دل پرورده * شاخ نازاوزره فر پرورده
نه‌کدر وصفنه بواوراقم * انی وصف ایتمیه ده مشتاقم
باری تلمیح ایله ایهام ایده یم * انی اجمال ایله افهام ایده یم
رونق ملت ترسادر بو * غنچهٔ گلبن عیسادر بو
ویرسه اول غمزه سنه رخصت اکر * منقرض اواوراید نوع بشر
کشتهٔ چشمی اولان عاشق زار * نفخهٔ صوریله اولمز بیدار

﴿سبب نظم وانشاء﴾

بعد ز ابسط مقال ایلیه لم * سبب نظمی ندر سویلیه لم
برکون اول پادشه کشور ناز * موجد نخوت ودانشور ناز
مجلس عشرته اولمشدی نشین * چکیلوب برایکی جام زرین
دهن نازی آچوب بنده سنه * دیدی بوعاشق افکنده سنه
ای رضاداده قهر وظلمم * فاضلم بستهٔ بند زلفم
بیلورم گنج لطائف سین سن * سروری اهل معارف سین سن
عشقله بونجه زمان سوخته سین * هرهنردن گهر اندوخته سین
شبهه سزمحرم رازاولمش سین * مظهر نازونیاز اولمش سین
استرمکه بنی اوشاد ایده سین * یعنی بوشبهه دن ازدا ایدسین
قنغی ملتده جمال خوبی * کیمک چوق بولنور محبوبی
قنغیسی حسنله نازك اطوار * کیمده درشیوهٔ ناز ورفتار
قافدن قافه بتون ذکر ایله * سوزده هیچ ایتمه خطا فکر ایله
اولا وصفنی تقریر ایله * بعده رسمنی تصویر ایله
بکا تصحیح ایدوب اعلام ایده سین * برایکی بیت ایله افهام ایده سین

کیمسه قورتلمازاو باغی وارایکن * آزاف دلبر کبی آغی وار ایکن
جذبهٔ حسنه جهان دلداده * مکر الا که جمادی زاده
یعنی صوفیٔ تعصب پیشه * زاهد خشك وتهی اندیشه
طعن ایدر عارض وچشم قاشه * طعن ایسه نقشه دکل نقاشه
اوده بکمز ایسه بوخولیادن * ذوق یاب اولمز ایکی دنیادن
فتنه‌در عالمه حسن مرغوب * اکا حق ایلدی تسخیر قلوب
کمسنه اولمادی پس اندن معصوم * اهلنه جمله قصصلر معلوم

﴿ دعاء پادشاه اسلام ﴾

اولا مبتدی یه لازم اولان * خدمت ادعیهٔ شاه جهان
حضرت پادشه هفت اقلیم * آسمان مرتبه سلطان سلیم
مردم دیدهٔ ابنای زمان * جوهر روح وجود دوران
زبدهٔ زمرهٔ نوع آدم * باعث ربط نظام العالم
تا قیامت انی مولای کریم * ایده اورنك خلافتده مقیم
ذاتنی صقله کدردن یارب * انی حفظ ایله نظردن یارب
دشمنی اوبله پریشان اولسون * هیئت طرهٔ خوبان اولسون
لشکر فتحی اوله اعداده * غمزه مانندی دل شیداده
دشمنی همچو میان دلبر * اوله غایتله ضعیف واحقر
طوره دولتله جهان طوردقجه * قبهٔ کون ومکان طوردقجه

﴿ ابتداء منظومه ﴾

بسکه بوبادیه پیمای هوس * یعنی بو فاضل زار وبیکس
غنچهٔ ترایدی کلبن ایچره * چرخ انی قویدی فلاخن ایچره
انی بردن بره چوق دوندردی * کاهیجه یاقدی کهی سوندردی
وار فلکله نیجه چوق غوغامز * شمدی اما اودکل دعوامز
اولدی بوکونه تجلیٔ فقیر * نه یکا کتدی ایسه عشقه اسیر
داغ خوبان ایله سینم طولدی * صانکه مجموعهٔ حکاك اولدی

خوبان نامه

لمرحوم فاضل بك

حمد او مولای عظیم الشانه * حسن جانسوزی ویرن انسانه
قطره ایکن شکم مادرده * قیلدی صنعیله آنی پرورده
پادشاه اوزره او صاحب قدرت * ویردی اول قطره یه شکل صورت
کیمیسی واوله ارادنبر * کیمیسی زشت کریه المنظر
هب کرك خوب کرکسه بدرو * وارمی تصویرن ایدر الا هو
ویردی هر جنسه جمال مخصوص * شیوهٔ دیکر و حال مخصوص
ویردی هر خاکه بر خاصیت * ایتدی بر حالت و بر کیفیت
ویردی هر آدمه سیمای دیکر * هر برین صورت طرز آخر
یعنی هر شخص بر صورت اولور * بر دخی مثلی نه کلدی نه کلور
اکر بر بعضیلری هیئتده * بکزمز بر برینه صورتده
جمله سی احسن تقویم اوزره * عارف اول نکته یه تسلیم اوزره
امتحان ایلمك ایچون ناسی * خلق ایدوب دلبر ایله وسواسی
متنوع کورینور ظاهرده * اراده حائل اولان بر پرده
حسن ایسه بکزدی مقناطیسه * آهن اولسه دل او یار ابلیسه

عشقده بن اسمنی ایتدکده عیان * رعشه کالدی دل زاره اوزمان
ایلدم کوکلمه اول دمده عتاب * بو میدر باد یغمای خانه خراب
اوله بر دفعه اول باره اسیر * که قبول ایده ذاتی تغییر
دهنم اوزره اوروب مهر سکوت * فلکه کار اینده اولدم مبهوت

قلدم کیمه یه رازی افشا
تنوره عشق نه بیلور حیله

قالمـدی رقصـه دخی امکانی * اینسـه چار پاره اولور هربانی
عاقبت ایلرایکن بویله خراش * اولدی امراضله مرهون فراش
چوق نصیحتلر ایدوب عشاقی * نیلك هیچ دکلـدی لقـلاقی
عاشقـانی غم ایله اکلنـدی * سوزی کافرسکنه دکلندی
کوزه لم ایلمه اسراف مـدد * نقـد جانه نه بو اتلاف مـدد
بویله کاه و یرلر چوقـدر * آه او بی رحمی طیورمش یوقدر
کورکی باقدی صاغ وصولنه * کتدی بیچاره مدد طوب بولنه
عاشقان هب چکیلوب قلدی وداع * نفرته باعث اولوب بو اوضاع
اولدی اورتك چکردن مخلوع * قالدی پس پایهٔ هجره موضوع
دل زارم بنه اطـلاق اولدی * بشقه برمحنته مشتـاق اولدی
اولدی تاریخ جـدول وقعـه * الف مائة دخی تسـعین تسعه
یدی آی اولدی چون اوماه منیر * هالهٔ سینه ده صاحب تأثیر
اوده اسـلا فنـد اولدی تابع * دل زاره بو بـلای رابع
فلکك شیوه سنه کارینه بق * دکله بونکته یی اسرار ینه بق
کوکل اول دلبری قیلدی مهجور * آره سی التی سنه ایتدی مرور
برکون احبـابله اولدم همپا * سیر ایچون عازم حیدر پاشـا
برده برقبـطیٔ ماری سیمـا * هیئـتی غول بیـانی آسـا
بیوغن ایتمش اوعفریت اطوار * انك آردنده کی میـونه یولار
برقوال صوقمش افنـدم بلـده * کلـدی اول دائره دف الده
همـان اول آیوکی جنـکانه * هی اغاز دیه رك بارانه
بشلدی کـاره بدآوازه ایله * آیو اوینـاتدی اوآغازه ایله
جمـله مز ایلدك آنی تحقـیر * ویریلوب دفعنه برقاچ دنقـیر
دقت ایتدم یوزینه بن اوزمان * چشم ابروسنه قیلدم امعـان
اوجوان اولدیغنی فهم ایتـدم * بلمکه بکزنمـه دیو وهم ایتـدم
ایلـدم اسمنی برکـره سؤال * مکر اسمعیل ایمش اول بد حال

اوقدر عربده قیلدی اوکدی * که قزی خوفله بایلمش ایدی
خوی رخسار ایله اول غنچه دهان * یوزینه کل صوینی قیلدی افشان
نرکس چشمنی ایتدکده کشاد * کوردی اول غنچه‌یی اولدی دلشاد
دلبر و دختری کوردی قرقین * انلره دیدی کلك ینکده قادین
ویردی اول بدرقهٔ بداختر * دست جانانی بدست دختر
قودی برخانه‌یه اول مهر و مهی * صاربلوب یاسمند سر و سهی
اچدی روینده‌کی پوشیده سنی * اولا اوپدی ایکی دیده سنی
صنمه پوشیده سی برزرین ایپك * قبطیلر عادتی اوزره قیل الك
قونمدن اوستنده اول هدهد جان * یقیلوب نازیله اول تازه فدان
فتح اولوب نخبهٔ اقلیم صفا * آچیلوب دوتی کنز اخفا
کوربجك دانهٔ بادام ایکی شاق * دیدی برکوزلیسنه حکمته باق
انده مرجان قیوسی نادره‌در * ایکی اطراف کومشدن دره دز
ژاله‌لرد وکدی اشك لاله سنه * یعنی تخم اکدی بشر ترلاسنه
صبایوب شیشه اونوکالایی * اوستنه اوردی قزل تمغایی
برنشان طاشی دیکلدی طاغه * که کومش بالغی دوشدی آغه
اوردی برنیشتر او کسکین فصاد * خونه قاندی ینه اول اهل فساد
قانلی قیو ایکن ایواه اول * اولدی برچاتلدی قپو اومحل
بوه قزدرمق ایچون اورطه سنه * اوخروس باقدی یمورطه سنه
براغوب لنکری آویزه ایدر * بردرکلی قزل الما یه کیدر
یاراوقون اتدیده یاین یاصدی * قوکشو قاپو سنه قندیل اصدی
بق بلا بونده که بوکار قدیم * اولدی اول دلبره برامر عظیم
جامه خواب ایچره دمادم اول ماه * قیلدی بولعبه یی معتاد ایواه
چالیشور غیرت ایله لیل ونهار * عاقبت بولدی اول چاهه قرار
بوجوانلق بلی برسوز افکن * پیر هندرکشی یه انشدن
ماحصل صولدی کل خندانی * قالمدی جذبهٔ حسن وانی

(قالمدی)

آچدی بازوسنی اول پنبه وجود * قیمق اولورسه بیاض چهره چه سود
فم بار ه دیدی هر صحن یمك * آه برلقمه اولیدم کشکك
ساعد دلبری کوردی خورمه * عاشقك بغری اولوب قاورمه
برقبق طولمه سید ربازوسی * یاغلی قویرق طرف دلجوسی
بوطعامه دیدی بربغری کباب * لب جانان پاره شوراولسه خوشاب
چکدی برسفرهٔ شاهانه نظام * تاکه یاران دیدی اسراف حرام
شب تار ایلدی افاقه هجوم * طاغیلوب مجلسمز همچو نجوم
جمله کاهه کیروب اول دخترناز * قیلدیلر رسم زفافه اغاز
شویله زیبایشنه ویردی نظام * سناسن زهره دراول بنت کرام
بولدی ارایش حسن وآنی * ماشطه صدره چکوردی آنی
اوتوروب کوشه یه خودبین اولدی * اقربا خانه یه کلدی طولدی
مکر آیین زفافك شرطی * بویله قانون قدیم قبطی
پدری کلدی مثال اژدر * خانه یه کیردی الندهٔ خنجر
بدتر اوازیله اول نکبت شوم * قیلدی بیچاره قز اوستنه هجوم
اوزکه فریاد وفغان ایله یه رك * صدیمین ایله بونی سویلیه رك
ویرمزم قزمی بن اولدریرم * یوزرم پوستنه طوزطولدریرم
حاضران طوتدی آنی قیلدی رجا * بمدقیقه امان نولدی سکا
قورتیلوب اول دخی ایلرحمله * یتشوب یته طوترلر جمله
برقیامت آره ده برغوغا * چاغریر زنلری هب وآو یلا
کیریشوب بربرینه نکبتلر * قاریشق ارکك ایله عورتلر
خلقه جنکانه دوکونی اوّل * بوسبب اولدی مکر ضرب مثل
مکر اول واجبهٔ غیرت ایمش * جمله جنکانه لره عادت ایمش
تاسحر نعرهٔ ایله جنکانه * قیلدی اول خانه یی ماتم خانه
تاکه برخلعتی معتاد اوزره * کتوروب اندی اوبر باداوزره
کندی قویرق صاله رق اول نکبت * استخوان اندرفم کلبه رشوت

یعنی اول شبهه کشای جنکان * قبطیان مفتیسی شیخ اورمان
صدره کچدی او کتابسز خواجه * صرتنه قوج دریسی فراجه
قیلدی آیین زواج یاری * قبطیان عادتی اوزره جاری
مهر اول دختر شوق انکیزه * ماوی بونجقدن ایکی آویزه
ویره براسکی اوباء چادرلق * ال دکرمنی دخی آغرلق
ویره اهدا دخی اول دردان * برطراق اون بت عالیشان
اوجوان پاره به اول آیو کدی * قورت کوتی اوزره یمین ایله دیدی
شویله کیم اول قرنی تطلیق ایده جك * دوزه زلفندن اکا بر قیل الك
قالقدی اول موکب و آلاعنوان * ایپ قوشاندی ینه حماره کشان
اولقدر خلقله یوللر طولدی * صناسن فتنهٔ دجال اولدی
کیردی استانبوله اول مه چهره * شرف شمس قران زهره
کلدی الای ایله اول حسن ارای * بولدی شنلك ینه ایوان سرای
کوریلوب شعلهٔ حسن دلبر * کوزك ایدین دیدیلر اهل فنر
خانه یه کیردی او مه پارهٔ ناز * قیلدیلر رسم زفافه اغاز
عالمی طوتدی دوکون سورناسی * بشلدی رقصه فلك زهراسی
اولدی قوج باشنده قوربان اولدم * عشق اسمعیله سر ویردی غنم
اولا هر یکا دعوت صالدی * نه مسلمان ونه کافر قالدی
چکاوب خلقه ملوکانه سماط * اولدی محسود سما طبله بلاط
یاغلی بوزاغی ایچون بق درده * عاشقان کبی صراردی زرده
صحنه قادیز بو دیکم یایلدی * اغزینی اچدی امام بایلدی
یاله مستغرق اولوب اعضاسی * لحیه سی اولدی کتن حلواسی
او بوریلی قزارلمش کاسه * دال قاوغه یدیر چوق سله
دیدی براهل شکم اول خلقه * بوره که حق بو که بغرم یوفقه
اوزانوب صحن پلاوه صاغی * اچدی بر یخنی قپان صوغاغی
ات ایچون کفته خوران قیلدی ذوکش * ویردیلر برینه خیلی سوکوش

(اچدی)

بر ایا قلی صنم ایلر دوران * کزمده هم صفت درویشان
هب کومش حلقه‌لی اولسه قوشاغی * جزمه‌لیدن کسیلور می اباغی
خم کبی یاتدی اوموز ون قیجلی * سروبلی اولمق ایچون صرنجلی
شعلهٔ حسنی جهانه مقسوم * کتمکه کاهی فنار سمتنده موم
کاه حاوایه کیدر وقت شتا * یاغینی باله قتارلر اعدا
کاه دوکونلرده کزر وقت بهار * یازی بو کونه ایمش ای دل زار
بویله دلداره اولانلر مدهوش * هندی سیاحی کبی خانه‌بدوش
بوسیاق اوزره اولورکن دل زار * غم وآلام ایله اوقات کذار
برکون اول دلبر عالم تاراج * ناکهان اولدی هوسکار زواج
ادرنه شهرینه کتدی پدری * کزدی هب انده کی چنکانه‌لری
قلبور اوسته‌نه کلان قبضیدن * بولدی بر دختر پاکیزه بدن
جد بجد محصنهٔ چرکه‌نشین * حسانی اورمانه مدار تزیین
اقرباسندن انی قیلدی طلب * ایردی مقصودینه بی رنج وتعب
قبضیلر آینی اوزره اوجوان * کوندروب برقیل‌الك اکا نشان
اودخی ایتدی مقابلجه مقال * طبل وسورنا اکا قیلدی ارسال
پدری نعره چکوب مردانه * طولدی اورمانه بتون چنکانه
بندی بربوز اشکه دختر ناز * یوکلدوب خرلره اسباب چهاز
طبل وسورنا ایله براسکی کلیم * بر دخی کلب عقور تعلیم
طولدی چنکانه‌لرك اوباشی * قنده سن آه خراججی باشی
چیقدی اول ده انی استقباله * عالم اطرافنه اولدی هاله
اسبنه بندی نیجه عاشق زار * دلبرك یولنه اولدی تاتار
قوریاور چرکه‌لری صحراده * جانب سمت داود پاشاده
اوجوان اندی الیله رسنی * خردن ایندردی اونا زلك بدنی
بوسته کیلر دوشنوب چرکاده * اوقوزی اولدی نشین اورتاده
قوریاور انجمن عقد نکاح * چاغریاوب مجلسه بر سیاح

بی هر جلوه‌سی جان بیور ایدی ※ الی آغزنده او یار دلبر ایدی
کرچه قنیئی ایدی اول مرد بهی ※ عشق ایله قیلدی کوکل با شهی
بو بله در ... عشق غیور ※ دلده جنکانه‌یی ایرتور
خانقاه دل اسلام آرای ※ اولدی اول دلبر ایوان سرای
قیلمش افتاده‌لری اول آفت ※ کنج میخانه‌یی جای وصلت
طولاشور لرزیله هر کنده بنی ※ ... ایدر لنفله تخت زده بنی
صالدی فرد الره بو ناله زنی ※ صاوه میخانه سنه اتدی بنی
تو به ایله باده‌یی نوش ایده ایسه ※ کنج میخانه‌ده جوش ایتدم ایسه
قیدی عالمده عجب حال اولدی ※ اول پری کلدی اغشام اولدی
انقلاب ایله جکرده کاه تعب ※ ... قالدی او صباره عجب
کوندز اولخده اوره ... ※ ... اولور خورشید
عزم ایدر سمت بلاطه ... ※ ... اولور تا سحر
بوسیاق ... ※ ... ایلردی دوران
فلک اولورسه مساعد کاهی ※ ... مزه اول ماهی
کالیردی شراخی ... ※ قیل ... ایدی رام مجدده
رقصه باشلر ایدی اول جانانه ※ ... زنده صونوب ... یانه
الده یار پاره‌سی ... ※ دیو ... رقیبا کل چیق
... ※ ... جکر عاشق میخانه‌لری
جمع اولور سیرینه انواع بشر ※ صحن میخانه اولور بر محشر
اول پری شیوه ایله اورتاده ※ رقص ایدر شویله خریق عادة
خم تونلاترلی دکلر ایدی ※ اوده افتاده کبی اکلر ایدی
طاغیلوب انجمن عالم آب ※ اولور اولدمده خرابات خراب
اوبهانه ... کیدر او آفت ※ دل قالور کوشه ... فرقت
خونیله دیده حسرت طولسون ※ تا که فردا ده ملاقات اولسون
کاه ... دلبر ※ رقبا کافری قولتقده کزر

ماحصل اولدی اوظالم چلبی * جکدیکم درد فلاکت سببی
اوج سیه سطوت ایله اول غدار * ایلدی تخت درون اوزره قرار
کافر اول مرتبه قیدی جانه * رحمت اوقتدی هلاکو خانه
بو فلاکتلره اولوب باعث * دل ناشاده بلای ثالث
اولدی اول واقعهٔ شورانکیز * بیك ایله یوزدخی طقسان‌ن سکز
اوو قتدن فلکك توبیخی * تاکه بواون سنه سی تاریخی
اون ایکی یلده بولوب انجامن * تاکه کوستردی بروج احکامن
اول زماندن بوزمانه کلنجك * قالدم آلام ایله مغدور فلك
تاکه رحم ایلدی شاه دوران * قیلدی نان پاره‌می لطف واحسان
عمرنی ایلیه الله افزون * بوله دورنده فرح هر محزون
سایه سنده اولورز احسانن * جکیلانك بولورز نسیانن
فاضلك حاضر اوله دلجوسی * جکدیکی آجیلرك طناوسی

﴿ معشوق دیکر ﴾

ای هوسکار پیام تازه * استه خوش قصهٔ نوآغازه
جونکه ازادهٔ هجران اولدم * خوف عشقیله کریزان اولدم
بندکوکلم دیدیکم عیارم * دشمنم آه اوخیا نتکارم
بنی بردلبره مدهوش ایتدی * قاجدیغم چاهه بنی دوش ایتدی
صقیلوب حاصلی بر کون دل زار * قیلدی عمدن هوس کشت وکذار
غلطه سمتنه دوشدی کذرم * برستمکاره ایرشدی نظرم
اسمنه دیرلر ایمش اسمعیل * اولدی قربان قولك قلب علیل
چنکیلرده مکر اول شوخ جهان * حسنله بولمش ایدی شهرت وشان
عیبی انجق بوکه اول جانانه * ملتی اولمش ایدی جنکانه
چسمی ایتد کجه درونی تاراج * غمزه سی دلدن اولور آه خراج
اویله کشمیری کوزل عنبردر * رنك رخسار وتنی اسمردر
تلخکام ایتدی بنی طنلوسوزی * نور عینمدرانك خسته کوزی

حرصله شعله چکر پیرانه ❊ زستم اولدی صانه سین جنکانه
بلی شفتالیله دائر ایشی یوق ❊ کوبکك بصره‌جق بردیشی یوق
لب جانانه بی امسه اوخبیث ❊ توکروکیله ایدر ایدی تلویث
نیجه صبر ایده بو دردە فاضل ❊ عاشق اواورمی بوکاره قائل
آه ای پیر دماغ افسرده ❊ ای کهن سال عته آزرده
دیلرم قاشك اولنجه دوتا ❊ اتكا ایلیه که بونه عصا
ایله سك اق بیوغه برقلفات ❊ بو به سین المغه بولمه پروات
سنده ای غمزه سی ظالم آذت ❊ بونه سین جنس عمله اجرت
برستمکاره کرفتار اوله سین ❊ روز شب عشقله ناچار اوله سین
پیرایکن عکس اوله سنده شهوت ❊ اره یوب بوله براهل قوت
یوغیمش سنده اثر تقوادن ❊ بویله الدم خبری سورنادن
قامتم صورت بیجان کبی ❊ یعنی دستنده‌کی چوکان کبی
چونکه تل قرمق ایتمش قانونك ❊ یوره‌کی قیل کیبدر مفتونك
شویله فریاده کاوب بورنجوز ❊ ناله سی دیدی کمانه طنبور
دل بو حالت ایله حسرت کشدر ❊ کیجه کوندوز طوتشور آتشدر
نیجه شرقیلر اکا سویلیه رك ❊ فاضلك حالی بیاندر یه رك
عاقبت دردیله جاندن کچدی ❊ قهر لطف دوجهاندن کچدی
داد الندن دیه رك اول ماهك ❊ بکاتنك اولدی سرای شاهك
ربهانیله ایدوب آه فرار ❊ خسته دل قاپدی جورك بر تیمار
طورمدی آتش عشق افزونه ❊ آتیلوب کلدی کبی بیرونه
ینه برخیلی زمان اول بدخو ❊ اولمدی لوحهٔ دلدن محو
اسمنی ورد زبان ایلر ایدم ❊ دخی اکد نجه فغان ایلر ایدم
کیدرك غائله‌لر جوش ایتدی ❊ دل اوجانانی فراموش ایتدی
کرچه اول مهلکه‌دن دور اولدم ❊ جور آلامله معذور اولدم
بکزدی بوروش نادانی ❊ یاقمغه بربت ایچون یورغانی

(ماحصل)

فرط تسخیر ایله آوازی بلند * نغمه سی اولدی دل زاره کمند
حسن یوقدر سنده دوش اولدم * انی یوق نازینه مدهوش اولدم
یوزینه دایره طوتسه اوپری * دونکنور دف کبی افتاده یری
پرده دن چیقدی او چشم بلور * یاتدی اغوشنده مثال طنبور
دشمن اغوشنده در او خوش سسی * بکا اما نه قولاق بورغوسی
برقش اوپدی وار اورتاده * نه دودکدر اره ده افتاده
یعنی نقاره سنه نیجه حریف * کوستروب ضرب ثقیل ایله خفیف
نی کبی طنطنهٔ دوستیدن * داغ داغ اولدی دلم بو صفیدن
اوتروب نغمهٔ موسیقاری * که حسینی یه چیقردی کاری
دل بو حالته تلاش ایلر ایکن * رقبا ایله خراش ایلر ایکن
قیلدی بر پیر کهن ساز ظهور * اق بابا چهره لی نکبت قنبور
اختیار ایتدی او پیری ثانی * قوجه لقده هوس صبیانی
پیر ایکن ایلدی اغوا خناس * ازدی یوزدن صکره ظالم پاپاس
یعنی اول طفلك اولوب لالاسی * طاقدی انکشتنه اول الماسی
کهنه استاد جفا اول صنمی * فك اول ظالمه قیلدی تخمی
الدی معتاد سرای اوزره دخی * هالهٔ قبضه یه اول ماه رخی
مکر اول ماهه کوکل ویرمشدر * انی زخم دلنه صارمشدر
اولدی شب رهکذر یارده تلف * ادخار ایتدیکی اموال سلف
اولمش ایدی یننه اول پیر قودوش * دلبران زمره سنه باش چاووش
شویله ضبط ایتدی او پیرغانی * نیجه غیرت ایله اول اوغلانی
ایلدی زمرهٔ عشاقی یسق * کیمسه خوش کوریاور می بو نسق
کل رخسارینه توز توندرمز * زلفنه دست صبا صوندرمز
چشمه خونینه کتسه اوپری * اکا پیرولك ایدر چشم تری
خانهٔ منعقد پابرجه انور * یاننده دف کبی الك طاقیلور
کور یوز نظاره ی بر پردوتا * ایتسه اغوشنده او ماهی اما

بر سلیمان بوکه بلقیس اسا ❊ غمزه سی جن دکل ابلیس آسا
کشور سینه ده خاقان اولدی ❊ کوکلمز تخت سلیمان اولدی
اوله لی عشقی ایله افکنده ❊ ایتدم بر نفس اولسون خنده
صبر و آرامی تشتیت ایتدی ❊ بنی دیوانه عفریت ایتدی
حرف واحد بکا سوز سویلمدی ❊ نکه لطفله شاد ایلمدی
ماصدق اولدی اکا بو تمثیل ❊ بیر طجی قوشك اولور عمری قلیل
اولدی اول غنچهٔ کلزاره امل ❊ واهکه یغماشدهٔ دست اجل
دله زخم اجدی یینه جان اوزره ❊ کلدی هجران بکا هجران اوزره
کوکل ازقا ایدیکه عکین اوله جق ❊ تربه سنده حاجی یسن اوله جق
ماحصل اولدی او نخوت کانی ❊ دل ناشاده بلای ثانی
عاقبت بشنقه تجلی بولدی ❊ ظلمن آکدجه تسلی بولدی
بیك ایله یوز دخی طقسان ایکی ❊ بر هوا اولدی سلیمان ملکی
بر بشق سال او سلیمان دیوان ❊ طوتدی اورنك درون اوزره مکان

﴿ معشوق دیکر ﴾

دکله ای نغمه شناس عشاق ❊ نالهٔ مطرب خوش نای فراق
دلکه اول مهلکه دن بولدی خلاص ❊ لجهٔ دیکره اولدی غواص
لذت عشقی الوب دیوانه ❊ کوردیکی شمعه اولور پروانه
دل مجنون ارایوب لیلا سین ❊ یه بلاسین بوله یا مولا سین
جست و جو ایلرایکن تازه بلا ❊ باشنه کلدی قضا آه نه قضا
برجوان پارهٔ دلدادهٔ فریب ❊ دل افتاده سی بی صبر و شکیب
خنده سی وصلتی ایلرایما ❊ غمزه سی لیکن ایدر استهزا
اویله فندقجی او چشم بادام ❊ کاه پخته کورینور کاه خام
دنکی یوق حاصلی بر فتنهٔ جان ❊ بو العجب شعبده باز خوبان
اسمی خلق ایچره او صاحب نخوت ❊ شهلوندم ایله بولدی شهرت
صنعتی اولمش ایدی جاننده ❊ سد سنده مرغ هوا افکنده

(فرط)

دائما حسن گرانمایه مثال ✽ اوله یارب عزیزم خوش حال
ماحصل اون ایکی ماه اول محروس ✽ ایلدی تخت درون اوزره جلوس

✽ معشوق دیکر ✽

دکله ای مائل افسانهٔ عشق ✽ ماجرای دل دیوانهٔ عشق
چونکه اول وقعه دن ازاد اولدم ✽ خنده ریز دل فرهاد اولدم
عشقی اکدیجه بیوك سویلر ایدم ✽ دخی اربابنه دخل ایلر ایدم
خوف عشقیله گریزان اولدم ✽ دشمن زمرهٔ خوبان اولدم
قیلدی برمرتبه طبعم نفرت ✽ یانمه کلسه اکر بر آفت
هرنکاهی بکا جانکش کورینور ✽ رخ آلی بنار آتش کورینور
کورینور زلفی بکا مار کبی ✽ چشممه اول خط نوخار کبی
قیلسم اغازهٔ ختم قرآن ✽ ایلرم قصهٔ لوطی نسیان
بانین اهل بلادن خرلر ✽ های نه ظالم متعصب دیرلر
بن ایسه ایلدیکم ساخته در ✽ بوروش بنده نو انداخته در
هم کوکل جذبهٔ عشقه بنده ✽ عشقدن هم دخی خوف اوستنده
باکره قزکبی هم شهوتی وار ✽ هم وجعدن صقنوب نفرتی وار
کوکلم اول حالله افکنده ایکن ✽ جذبهٔ عشقله لرزنده ایکن
دوشدی اشکنجه یه طبع میال ✽ بوزدی تدبیرمی ظالم فی الحال
یازیلان جبههٔ ناسه بی شك ✽ اوله مز ناخن تدبیرایله حك
ینه برعشقله مدهوش اولدم ✽ قاجدیغم دامه ینه دوش اولدم
برجوان پارهیه اولدم بنده ✽ خوش ادا تازه بدن نازنده
شهرتی اسمی سلیمان بك ایدی ✽ یوره کی عاشقه طاشدن پك ایدی
قدی برسرو سرازاده ایدی ✽ ادی بوستانجی باشی زاده ایدی
لعلی برمهر سلیمانیدر ✽ انس وجان بندهٔ فرمانیدر
روزکار اندی سلیمانه بنی ✽ هدهد ایتدی اکا بوناله زنی
خانم ایناسی کبی بر تندر ✽ داله هر برمژه سی سوزندر

ذکری خیر اولسون اورحتکارك * آهنی آلمزایدی بوزارك
دل ناشادمی شاد ایلر ایدی * نکه لطفله یاد ایلر ایدی
اوغرادم عشق ایله کردابه * بارکیر اولدی کوکل دولابه
دردیله شام وسحر سرمستم * عشق زنجیری ایله دل بستم
بن ایسه اولمدم اول عاشق * نه ذنبی عشق ایشتدم سابق
ندر اول شعله لی آتش تنده * نوله یارب بو حالت بنده
طوتشور دلده محبت ناری * کیمسه یه فاش ایدهمم اسراری
بکابر اهل دل اولدی جاسوس * اکا حالم مکر اولمش محسوس
بو کباب اولمشی بریانه چکوب * نمك سوزلری زخم اوزره اکوب
دیدی ابر اولمه سه باران یاغمز * فاضلا نیزه چواله صغمز
سرسری کزمده سین آواره * عشقده دوشمش کبی سین بیچاره
عشق دیرلر بو بلایه ازلی * بو ایدر عقل فلاطون دلی
اول زمان سینه می صد برك اتدم * نه بلا اولدیغنی درك ایتدم
آه واه ایلیه رك شام وسحر * دل پر آتش اولوب خاکستر
کوسترن بکا اول پاك نسب * کاهیجه روی رضا کاه غضب
بنده اول حالت ایله حیرانم * کاه خندان وکهی کریانم
برده کوردمکه او پاکیزه وجود * ناکهان اولدی اویردن نابود
درعقب تابع اولوردی جانم * آه اکر اولسه ایدی امکانم
چیقسه اول ذات لطیف افلاکه * صاریلور ایدم اودامن پاکه
دل سرای ایچره اولوب نغمه سرا * روز شب ناله کش واویلا
عاقبت قیلدی دل خسته فراغ * دوراولان کوزدن اولوردلدن ایراغ
دله فرقتله سلامت کلدی * قهر یوزتدن عنایت کلدی
اولمسه بلکه او فرقت حادث * قیس مجنونه اولوردم ثالث
اولدی اول یوسف ثانی اوکوزل * دل ناشاده بلای اول
ایده لم اسم شریفن مکتوم * لوح اندیشه ده قالسون مرسوم

بلی بو عادت مضروق اولدی * هر کشی عاشق معشوق اولدی
بر ایکی دفعه اولور عشق قضا * اولمز بویله بلا اوزره بلا
سرگذشتم که عجب واقعه در * بویله تحریره سزا شایعه در
قلم ایتدکده سراغازینه عشق * یازدی تاریخنی بو دفتر عشق

﴿ درنقل معشوقان ﴾

دگله ای نادره گوش دوران * خبر قصهٔ آل شعبان
ذکریخانیٔ دستور حمل * منشیٔ الدوله جوان اول
اولا برق رضا فرطنه سی * بیك ایله یوزدخی طقسان سنه سی
عربستانی آطدی رومه * اولدی اول واقعهٔ معلومه
دل که پروانهٔ آشفته دماغ * اولدی فانوس سرای ایچره چراغ
مسکنم اولدی خزینه اوجاغی * قوندی شروانه بو عبدك یطاغی
حمد لله که خزینه خانه * فیض واقباله اودر کاشانه
هله خاص اوطه محل قدما * اندنور سنته بولنمز اصلا
که هنوز طور لسانم عربی * چلبی سویلسه دیر یاشلبی
اکلمز کن دل عربان دیده * دلبرك اسمی ندر ترکیده
صوینك نیدیکنی بلمز ایکن * آتش عشقم اولوب شعله فکن
مقتضای روش طبع عزیز * مایهٔ عشقی ایدوب شوق انکیز
ازلی طبعمه ساریدر بو * دادهٔ حضرت باریدر بو
بونه کسبی نه دخی عندیدر * بکا بر لطف خدا وندیدر
نظر واحده ده والحاصل * عشقله طولدی درون فاضل
دوشدی دل برصنم ممتازه * براوجاق زادهٔ آتشبازه
نازکانه روش اطواری * آنی طبعمجه یارتمش باری
دل کهر پاره سنه شایاندر * بو العجب طفل مقادرداندر
طفل ایکن رشدیله مقرون اولدی * شویله کم رشك فلاطون اولدی
اوکرانمایهٔ یاقوت چهره * برکهرپاره خزینه ایچره

دامدن دامه گرفتار اولدم * درددن درده هوسکار اولدم
دل بیچارهٔ برغنچهٔ عشق * اولدی یغماشدهٔ پنجهٔ عشق
دل که هرپارهسی پامال اولدی * طرفه بازیچهٔ اطفال اولدی
بوندن اولدی دیرایکن ازاده * اولدی برانقده سنده افتاده
حبسدن حبسه دوچار اولمشدر * چشم شهبازه شکار اولمشدر
دله ایرشدی قضا گونا گون * بو بلادن اوبلایه مفتون
دوشدی آتشله دل آواره * اوستم پیشهدن اول غداره
دل بیچاره بلا مشتاق * واهکه بودور تسلسل باقی
ازلمدی کشور سینهم خالی * واینک اوسنه کلدی والی
نه طوائف نه ملوکه بکزر * نه قوانین سلوکه بکزر
اولدی بو طائفه یه سینه مقر * جمع وتعدادی یکرمی ایکی نفر
هربری تخت دله شاه اولدی * والیٔ مملکت دلگاه اولدی
قوندی بو طائفه یه اسم ونشان * کشور سینهده آل شعبان
کیمی ظالم کیمی عادل ایدی * کیمی عالم کیمی جاهل ایدی
استدم جملهسن یاد ایدهیم * بویله تاریخ نوایجاد ایدهیم
یعنی تا عشقه گرفتار اوله لی * یازهیم شاهم اولان هر گوزلی
اولی آخری ترتیب اوزره * ذکرخوبان اوله تأدیب اوزره
جملهنک صورتی مرسوم اولسون * حالت اولی معلوم اولسون
شویله عهدم بوکه تدقیق ایدهیم * ماهو الواقع تحقیق ایدهیم
اولدیغی کبی یازلدی بو رقم * هیچ خلاف اولمدی للهد قسم
یادگارم قاله بو ایامه * اوله دلبرلر ایچون شهنامه
آل شعبانه قوتاریخ اولسون * دله هر مصرعی برمیخ اولسون
تسمیه ایلدم دفتر عشق * چونکه هر بیتی پیام آور عشق
دل که آلامه بی فکر شعور * اول کسته اخلاق ایدرسه معذور
عالم عشق اوله لی جلوه نما * کیمسه یه اولمدی بربویله بلا

شمدی اول داعیه تغیرده در * عشق ابنای زمانڪ پرده در
بزی خق ایتمیه اول طائفه دن * ایلیه طائفهٔ خائفه دن
بعداز ین دوشمیه لم اول صوبه * سابقا دوشدك ایسه صد توبه

﴿ دعای پادشاه اسلام ﴾

اولا اهل سخن تهدیه سی * حضرت پادشهك ادعیه سی
ایده لم مدحی ایله آغازه * نامه نك حسنه اولسون غازه
اولکه آرایش تاج ذیهیم * شاه جم کوکب سلطان سلیم
طلعت ذاتی درخشان اولدی * رونق عارض دوران اولدی
پیرایدی صانکه بو دنیای خراب * بولدی دورنده ینه وقت شباب
مرغ دل کمتر ایکن فی الجمله * چشم شهبازه ایدردی حمله
تا که عالمده ایدی سینه کداز * شعلهٔ عشق حقیق ومجاز
حشره دلك اختری خوش فال اولسون * آب وتاب رخ اقبال اولسون
باد نصرت ایده اعدا سنی هم * زلف دلبر کبی خم اندر خم
دشمنه طوپی اوله جان افروز * عاشقك آهی کبی عالمسوز
غمزهٔ قهرنه اصناف ملوك * دل عاشق کبی اولسون مملوك
ایله شوکتله شه آفاقی * ای خدا تا به قیامت باقی

﴿ ابتداء منظومه ﴾

بکا بو وقعه نویس درعشق * فاضل مخترع دفتر عشق
دیدی من بلبل آتش زادم * کلشن عشقده پرفریادم
طبعمك قوت چالاکندن * فکرمك صفوت ادراکندن
اوله لی دیده کشای عرفان * محنت عشقله اولدم کریان
بادهٔ عشقله ساقیء الست * تا ازلدن بنی قیلمش سرمست
طینت جسمی قیلمش تقویم * ایلمش پنجهٔ عشقه تسلیم
اوله لی چهره نمای عالم * کلمشم عشقله کویا توأم
بر نفس اولمتسم آهسته * اولمدم قیدی بلادن رسته

نرکس آسا اوله غرق حیرت ❋ دائما سر بزمین فکرت
اولمیه بخلی آنك ذره قدر ❋ اوله طبعنده سخاوت مضمر
متواضع اوله اطواری حلیم ❋ صاحب خلق زکی طبع سلیم
بویله برعاشق صادق آگاه ❋ اکا برنعل قدم مهر ایله ماه
ایلسه حقده دعا وقت سحر ❋ هفت افلاکی ایدر زیروزبر
اولمیه یعنی زبون شهوت ❋ اکا هجران اوله عین وصلت
یانه کلسه بت زیباسی ❋ بشلیه رعشه یه هب أعضاسی
اوله لر زبدهٔ دهشت ایکی ال ❋ دوکیلور عارضنه خوی اجل
رخ جانانه نکاه ایلیه مز ❋ آشکارا دخی آه ایلیه مز
کیزلیجه آه ایله هردم نفسی ❋ نطقه کلمز طوتیلور اینجه سسی
حفظ الله نیجه چوق افتاده ❋ فجأة جان ویروب اول اثناده
چکه برآه چو آواز کلیم ❋ ایده اول صعقه ده روحن تسلیم
سوزی حمل ایلمه کذب ولافه ❋ نظر ایله کتب اسلافه
بوکا ایکن دینلور عشق قدیم ❋ شمدی بردیکری اولدی تعلیم
برغلامپاره کیدرکن ناکاه ❋ کوره برمیدهد قحبه نکاه
نکهی مژده ویرر وصلتنه ❋ غمزه سی شافی جواب علتنه
کوریجك اول روشن نادیده ❋ اوغلامپاره دوشر امیده
دوشر اردینه اوشوخك یله رك ❋ نانی کورمش کبی برآچ کوپك
یأس ایله کافر ایدنجه عودت ❋ چکه هردم نیچه آه حسرت
آهی چکدکجه فلانی ایده یاد ❋ عشقده دوشدم دیو ایلر فریاد
برکون اول دلبریکم صید ایلر ❋ عشقدن کندوبی قید ایلر
دلبریله ایشنی صاغ ایلر ❋ عشقنی قالبه افراغ ایلر
قالمیه جاذبهٔ شوقه اثر ❋ عشقك اوجاغنه انجیری دیکر
بوکا عاشق دیه مم زانیدر ❋ بوهمان فتنهٔ شیطانیدر
بیلدیکم عادت عشاق اول ❋ سینه دربارقهٔ عشقه محل

(شمدی)

حسن بر جرعهٔ آب کوثر * عشق اکا طرفه کدای کثر
حسن بر شعلهٔ ناموس کبی * عشق اول شعله‌یه فانوس کبی
حسن بر واسطه در تشویقه * عشق بر داعیه در تحقیقه
رهبر عالم بالا در عشق * نردبان درمولا در عشق
آتش عشقله آهن زر اولور * عشقله خاك سیه کوهر اولور
عشق هر غافلی آکاه ایلر * جاهلی عارف بالله ایلر
عشقدر پرده کشای تحقیق * خلوت حضرته برخفی طرایق
عشقله پخته اولور آدم خام * عشقدر حد بلوغ اجسام
حسنه میل ایلیان نادان در * دوشنان عشقه بلی حیوان در
عاشقك سینه سیدر بیت الله * عرش اعلایه برابر درکاه
بی مکان اولدی خدای ذیشان * دل عاشقده کلوب طوتدی مکان
اولا عشق مجازی الزم * کرحقیقی‌یه چیقر بر سلم
ایلین عشق مجازی‌یه دخول * بولور البته حقیقی‌یه وصول
حسن ظن ایله مخصوص بشر * حب موالیده اکا اولمش مظهر
بولنور بعض نبات ومعدن * شکل ورنکنده ملاحت روشن
بولنور انده ده عاشق معشوق * دخی انلرده محبت مضروق
جمله نك قصدی نه مولادر * صنمه مجنونه غرض لیلادر
غنچه‌نك جاذبهٔ تسخیری * بلبلك اول نفس اول تأثیری
دو تجلی ایله نفس واحد * بوکه مقناطیس وآهن شاهد
قصد پروانه بودر قیل ادراك * شمعه چون یخد ایدر جانی هلاك
شمهٔ معرفت عز وجل * اولدی صد ساله عملدن افضل

﴿ در تعریف عاشق ﴾

عاشق اولدر که درونی اوله صاف * حسن اخلاقله قدسی اوصاف
حب دنیادن اوله سینه سی پاك * اوله چشمنده برابر زر و خاك
نه کدا فرق ایده دنیاده نه شاه * اکا یکسان اوله ذات ایله جاه

دفتر عشق

بسم ابروی سیاه جانان * قصهٔ عشقه کرکدر عنوان
بعده حمده سزادر بیچون * ایلین حسنله عشق مقرون
چون جمال اولدی صفات ذاتی * حسنه ویردی بو عجب حالاتی
قدرت جاذبهٔ رحمانی * شعلهٔ حرقهٔ ربانی
ندر اول جاذبه ده اول تأثیر * چشم ابروده ندر اول تسخیر
صنعت حضرت مولادر حسن * عکس مرآت معلادر حسن
قطره در ظاهر اولان دریادن * ذره در شعلهٔ بی همتادن
بو تجلی مدد باریدن * نفخهٔ سابقهٔ ساریدن
وارد اولدیکه خدای متعال * هم جمیل وهم ایدر حب جمال
اسم ذات اولدی اکا لفظ جمیل * حسنه طاقتمی ایدر قلب علیل
نیجه میل ایتیه حسنه عالم * که رسولیدر خدای اکرم
ظاهر اولدی بو غلط شکلنده * صورت شاب قطط شکلنده
حسن بر موهبهٔ عظمادر * عشق بر جاذبهٔ مولادر
حسن بر شاه همایون اختر * عشق اکا شعلهٔ آتش پیکر
حسن بر آهوی وحشی جاندر * عشق اکا مأمن بی پایاندر

Fazıl Hüseyin, Enderunī

Defter-i ʻaşk

Fāżıl Ḥüseyin, Enderūnī
Defter-i 'aşk